

FOMENT
DE LES
ARTS DECORATIVES

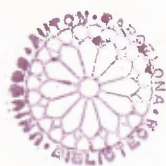
BARCELONA
1919

FOMENT
DE LES
ARTS DECORATIVES

FOMENT
DE LES
ARTS DECORATIVES
BARCELONA

Any I

1919

PAX

Va esvahintse'l resò de la tempesta, y enllà d'enllà d'ignots horisonts va perdentse la negra turbonada: lléu y purificador oreig s'es alçat que refrigera ab sa fresca carícia els polsos enfebrosts encara pel recort de l'espaventable pesombre: àurees clarícies s'alcen per l'Orient; poch a poch van destriantse les rogenques bromes mostrant, per sos amples esquinsos, les serenors de l'Infinit, y l'ampla volta del cel s'es enjoyellada, com fermança de pau, ab les rutilants irisacions de l'Arch-de-Sant-Martí.

El vigilant gall fendeix la quietut suprema del matí ab son valent cant de salut al nou jorn que s'atança; treu brotada de bell-nou la milenaria olivera, y va extenentse per les amples garrigues l'esmeragdina catifa de les messes, prometedores d'òpimes collites.

Som al començ d'una nova Era.

* * *

El mon en festa, redimit ja per la cruenta prova, celebra avuy les seves Atenees. Immensa gernació al lluny del plà s'obira, y grosses colles, d'arreu del mon vingudes, portant quiscuna sa peculiar ensenya, van engrossintla. Cívica processó, tot serpejant, s'enfila pel comellar florit, y al bosquet de llors y d'oliveres que ombreja l'ara santa de Pal·las, van atançantse. Cants de joya, himnes de gloria y de lloança són endreçats a la Deesa augusta; y la fervent pregaria s'alça, implorant, ansiosa, sa protecció, per a que sols la Suprema Inteligencia, servida per l'Equitat mesuradora y pel fecond Treball, regexi d'ara en avant els humanals destins.

Humils obrers de l'Art de Catalunya, unim els nostres cants als cants dels aïtres pobles; y siga aquest primer recull anyal de nostres tasques, l'humil brot d'olivera que ofrenem a la Deesa amiga.

LLISTES DE SOCIS

CONSELL DIRECTIU

PRESIDENT	<i>D. Joan Busquets y Jané . . .</i>	Moblista y decorador
VICE-PRESIDENT	» <i>Joan Boada y Castañet . .</i>	Advocat.
SECRETARI	» <i>Pau Sabaté y Jaumà . . .</i>	Dibuxant.
VICE-SECRETARI.	» <i>Carles Torrents y Tataret .</i>	Mestre fuster.
TRESORER	» <i>Josep Rius y Mestres . . .</i>	Escultor figurista.
COMPTADOR	» <i>Josep Cardús y Arqué . . .</i>	Fabricant de vanos y ombrel'les.
ARXIVER	» <i>Francesch Tiestos y Vidal .</i>	Repujador de metalls.
VOCAL	» <i>Josep Chassignet y Noguera</i>	Dibuxant d'estampats.
»	» <i>Josep Guardiola y Bonet . .</i>	Pintor y ceramista.

BIBLIOTECARI	<i>D. Eusebi Busquets y Cunill.</i>
CONSERVADOR DEL MUSEU	» <i>Josep Triadó y Mayol.</i>

SOCIS PROTECTORS

Sra. Vda. de Moya.
Ront. Sr. D. Antoni Rey Soto.
Dr. D. Josep Fabregat.
D. Juli Barbéy.
 » *Joan Albet.*
 » *Josep Triadó.*
 » *Hug Sanner.*
 » *Pau Sabaté.*
 » *Joaquim Renart.*
 » *Josep Monsalvatje.*

D. Jordi Monsalvatje.
 » *Frederic J. Miracle.*
Dr. Pau Gonzalez-Amézua.
D. Manuel Grau.
 » *Gayetà Cornet.*
 » *Alexandre Cardunets.*
 » *Eusebi Busquets.*
 » *Bartomeu Bosch.*
 » *Santiago Bolivar.*
 » *Josep Figuerola.*

LLISTA GENERAL DE SOCIS

1	D. Joaquím Renart y García . . .	<i>Dibuxant</i>	Diputació, 271, botiga.
2	» Manuel Vega y March . . .	<i>Arquitecte y Publicista. Prof.</i>
<i>de l'E. d'A. y O. y B. A.</i> . .	Corts, 591, 3. ^r
3	» Victor Brossa	<i>Daurador y pintor decorador.</i>	Mercaders, 24, 1. ^r , 2. ^a
4	» General Guitart y Lostaló . .	<i>Arquitecte. Prof. de l'E. d'A. y</i>
<i>O. y B. A.</i>	Girona, 54, 2. ⁿ , 2. ^a
5	» Joan Pujol	<i>Escultor</i>	Plaça de Letamendi, 34.
6	» Manuel Rodriguez Codolà . .	<i>Publicista. Prof. de l'E. d'A. y</i>
<i>O. y B. A.</i>	Provença, 285, 3. ^r
7	» Josep Vilaplana.	<i>Daurador y pintor decorador.</i>	Ripoll, 14, 2. ⁿ
8	» Pere Avila	<i>Guixaire adornista</i>	Passeig de Sant Joan, 73.
9	» Eusebi Busquets y Cunill . .	<i>Dibuxant y Escultor</i>	Amargós, 2, 3. ^r
10	» Francesch Tiestos y Vidal . .	<i>Repujador de metalls</i>	Girona, 119, botiga.
11	Borràs, Mestres y C. ^a	<i>Impressors.</i>	Torres Amat, 9.
12	Esteve y C. ^a	<i>Objectes d'Art. Decoració</i> . .	Passeig de Gracia, 18.
13	D. Lluís Masriera	<i>Pintor y argenter</i>	Bailén, 72.
14	» Josep Triadó y Mayol . . .	<i>Pintor y ayguafortista. Prof.</i>
<i>de l'E. d'A. y O. y B. A.</i> . .	Consell de Cent, 343, 3. ^r , 2. ^a
15	» Alexandre Cardunets	<i>Pintor y dibuxant litògraf</i> . .	Diputació, 235, 2. ⁿ , 1. ^a
16	Renart y C. ^a	<i>Dauradors y decoradors</i> . . .	Diputació, 271, botiga.
17	D. Manuel Fuxá y Leal	<i>Escultor. Prof. de l'E. d'A. y</i>
<i>O. y B. A.</i>	Aragó, 239.
18	» Salvador Alarma	<i>Pintor escenògraf</i>	Vergara, 3, 3. ^r , 1. ^a
19	» Joan Busquets y Jané. . . .	<i>Moblista y decorador</i>	Passeig de Gracia, 36, botiga.
20	» Rafel Atché	<i>Escultor</i>	Aragó, 230, botiga.

21	D. Salvador Sarrado	<i>Daurador</i>	Baix de Sant Pere, 42, int., 2. ^a
22	» Pere Corberó	<i>Repujador metallista</i>	Aribau, 103, botiga.
23	Serra germans y Russell	<i>Impressors. Tipografia «La Académica»</i>	Ronda de la Universitat, 6.
24	D. Josep Roca y Alemany	<i>Gravador de metalls y repujats en cuyro</i>	Valencia, 252, 4. ^{rt}
25	» Joan Puigdemongas	<i>Ebanista</i>	Nou de S. Francesch, 3, botiga.
26	Sra. Viuda de Josep Ribas	<i>Ebanisteria</i>	Consell de Cent, 327.
27	Clapés en C. ^{ta}	<i>Vanos, ombrel·les y objectes del Japó</i>	Fernando, 14, botiga.
28	D. Eduard Ausió	<i>Gravat y encunyació de metalls</i>	Valencia, 340, botiga.
29	» Joan Herrán	<i>Pintor decorador</i>	Consell de Cent, 282, botiga.
30	» Agustí Bayò	<i>Cerraller</i>	Baxada de Sta. Eularia, 3.
31	» Joan Furnells	<i>Fotogravador</i>	Corts, 492.
32	» Josep Montells	<i>Ebanista</i>	Lluria, 50, botiga.
33	» Antoni Ruiz	<i>Ebanista</i>	Sepúlveda, 187, baxos.
34	» Antoni Saurí y Sirés	<i>Dibuxant</i>	Tibidabo, 30, 1. ^r
35	Rigalt, Granell y C. ^a	<i>Vidriers: vitratges artistichs.</i>	Universitat, 46, botiga.
36	D. Evarist Roca	<i>Ebanista. Projectista</i>	Valencia, 348, 3. ^r , 1. ^a
37	» Josep Pallejá	<i>Papers pintats</i>	Santa Agna, 34, botiga.
38	» Josep Chassignet y Noguera	<i>Dibuxant d'estampats</i>	Trafalgar, 62, 1. ^r , 2. ^a
39	» Lluís Brú	<i>Mosaicista</i>	Universitat, 64, botiga.
40	» Olaguer Junyent	<i>Pintor escenògraf</i>	Bonavista, 22, 2. ⁿ
41	» Patrici Pascó y Vidiella	<i>Dibuxant industrial. Prof. de l'E. d'A. y O. y B. A.</i>	Diputació, 329, 4. ^{rt} , 1. ^a
42	» Josep Romet	<i>Escultor</i>	Rosselló, 286, 3. ^r , 2. ^a
43	E. y J. Thomas	<i>Arts gráfiques. Editors</i>	Mallorca, 291, botiga.
44	D. Maurici Vilumara	<i>Pintor escenògraf</i>	Rambla del Centre, 3, 3. ^r
45	» Manuel Comas y Esquerra	<i>Delineant, fotògraf</i>	Provença, 312, 3. ^r , 1. ^a
46	» Pere Ricart	<i>Escultor marbrista</i>	Passeig de Sant Joan, 17, 2. ⁿ
47	» Agustí Escasans	<i>Dibuxant de texits</i>	Rambla Catalunya, 109, 2. ⁿ , 2. ^a
48	» Ramón Tobella	<i>Impressor</i>	Carme, 18, botiga.
49	» Frederich Albert Simonis	<i>Escultor, dibuxant</i>	Casanovas, 201, 1. ^r , 2. ^a
50	» Antoni Gelabert	<i>Dibuxant. Professor</i>	Petritxol, 1, 1. ^r
51	» Francesch Simó	<i>Daurador</i>	Amalia, 12 bis, 2. ⁿ
52	» Josep Rius y Mestres	<i>Escultor figurista</i>	Rosselló, 195, pral.
53	» Salvador Cabré	<i>Daurador y pintor decorador.</i>	Rosselló, 354, 1. ^r , 1. ^a
54	» Ricard Sala	<i>Dibuxant</i>	Canuda, 9, botiga.

55	D. Domènech Peris	<i>Escultor figurista</i>	Passeig de Gracia, 62, botiga.
56	Torra y Massó	<i>Dauradors</i>	Pietat, 6, baxos.
57	D. Casimir Llobet	<i>Daurador</i>	Regomir, 3, botiga.
58	» Francesch Xumetra y Falqués .	<i>Ceramista</i>	Sant Andreu, 122, 2. ^a
59	» Domènech Lluellas	<i>Pintor</i>	Consell de Cent, 270, 2. ^a , 1. ^a
60	» Enrich Capmany	<i>Cerraller</i>	Blasco de Garay, 24, botiga.
61	» Carles Torrens y Tataret . . .	<i>Fuster, ebanista</i>	Universitat, 69, botiga.
62	» Josep M. ^a Camps	<i>Escultor figurista</i>	Menéndez Pelayo, 74, 3. ^r , 2. ^a
63	» Melcior Teys	<i>Escultor figurista</i>	Consell de Cent, 318, botiga.
64	» Tomás Marqués	<i>Escultor figurista</i>	Industria, 201, baxos.
65	» Vicents Rosés	<i>Escultor figurista</i>	Aribau, 7 y 9, interior.
66	» Josep Girbau	<i>Escultor figurista</i>	Argentera, 24 (Vallcarca).
67	» Felip Verdaguer	<i>Escultor figurista</i>	Sepúlveda, 172, 2. ^a
68	» Francisco Llorens	<i>Fuster y antiquari</i>	Bou de la Plaça Nova, 11, botiga.
69	Oliva de Vilanova	<i>Impressor</i>	Casanovas, 169, botiga.
70	D. Juli Barbéy	<i>Financier</i>	Sobradíel, 1, pral., 2. ^a
71	» Joan Albet	<i>Comerciant</i>	Passeig de S. Joan, 18, botiga.
72	» Pau Sabaté y Jaumá	<i>Dibuxant</i>	Aribau, 67, 4. ^{rt} , 1. ^a
73	» Manuel Grau y Mas	<i>Pintor</i>	Aragó, 216, pral.
74	» Josep Monsalvatje	<i>Banquer</i>	Fontanella, 1 (Olot).
75	» Gayetà Cornet	<i>Enginyer y Dibuxant. Profes-</i> <i>sor de l'E. d'E. I.</i>	Corts, 614, 3. ^r
76	» Huch Sanner	<i>Comerciant</i>	(Palamós).
77	» Frederich J. Miracle	<i>Comerciant</i>	Sant Gervasi, 5, 1. ^r
78	Dr. D. Josep Fabregat y Rovira .	<i>Farmacèutich</i>	Valencia, 393, botiga.
79	D. Ròmul Staccioli	<i>Fundidor de metall</i>	Consell de Cent, 430.
80	» Santiago Bolívar	<i>Comerciant</i>	Rambla de Catalunya, 43.
81	Sra. Viuda de Moya	<i>Capces de luxe</i>	Corts, 642.
82	Dr. D. Pau Gonzalez-Amézua . .	<i>Metge</i>	Goya, 29 (Madrid).
83	D. Josep Guardiola y Bonet . . .	<i>Pintor, ceramista</i>	Bonavista, 16, botiga.
84	» Bartomeu Bosch y Garriga . . .	<i>Editor</i>	Arch de S. Ramón, 11, pral.
85	Barceló y Jané (casa «Miria») . .	<i>Fabricant de juguets</i>	Rosselló, 206, botiga.
86	D. Miquel Renom	<i>Fotògraf</i>	Aribau, 28, pral., 1. ^a
87	» Josep Cardús	<i>Fabricant de vanos y ombrel-</i> <i>les</i>	Portaferrisa, 10, botiga.
88	» Alexandre Vilaró	<i>Pintor decorador</i>	Corts, 604, botiga.
89	» Felix Mestres y Borrell	<i>Pintor. Prof. de l'E. d'A. y</i> <i>O. y B. A.</i>	Diputació, 289, 1. ^r
90	» Rafel Areñas	<i>Fotògraf</i>	Diputació, 251, botiga.

91	D. ^a Dolors Valentí y Montagut	<i>Modista llencera</i>	Rambla Catalunya, 103, pral., 2. ^a
92	D. Ramón Crespi	<i>Lampista</i>	Diputació, 275, botiga.
93	» Enrich Moya	<i>Dibuxant</i>	Elisabets, 5, 3. ^r , 2. ^a
94	» Ramón Sunyer	<i>Joyer</i>	Granv-via (Corts), 643, entressol
95	» Geroni Homs	<i>Esculptor figurista</i>	Aragó, 319, 4. ^{rt}
96	» Domènech Aragonés	<i>Esculptor</i>	Call, 17, 2. ⁿ
97	D. ^a Lluïcia Coroninas d'Aragonés	<i>Brodadora</i>	Call, 17, 2. ⁿ
98	D. Joan Pons	<i>Mobles y decoració</i>	Passeig de Gracia, 45.
99	» Jaume Llongueras	<i>Dibuxant</i>	Alt de Sant Pere, 18, 2. ⁿ , 2. ^a
100	» Leandre Solá	<i>Fuster</i>	Canuda, 39, botiga.
101	» Josep Solá	<i>Fuster</i>	Canuda, 39, botiga.
102	» Alfred Vilaplana	<i>Cerraller</i>	Provença, 135, pral.
103	» Lluís de Oms	<i>Joyer</i>	Fernando, 40, botiga.
104	» Josep Lisbona	<i>Dibuxant litògraf</i>	Aribau, 71, pral., 1. ^a
105	» Josep Llaveria	<i>Dibuxant industrial</i>	Pí, 4, 3. ^r
106	» Francesch Cardona	<i>Fabricant</i>	Domènech, 7.
107	» Joan Prats y Caba	<i>Ebanista</i>	Aurora, 12, pral.
108	» Josep Fàbregas y Bausili	<i>Dibuxant decorador</i>	Montaner, 173, 2. ⁿ , 1. ^a
109	Srs. Pagès y Giró	<i>Marbristes</i>	Carolines, 8, solar.
110	D. Joan Boada y Castañet	<i>Advocat</i>	Corts, 591 A., 2. ⁿ , 2. ^a
111	» Francisco de P. Cánovas	<i>Pintor decorador</i>	Sevilla, 1 y 3, 1. ^r (Barceloneta).
112	D. ^a Adelaida Ferrer y Gomis	<i>Mestra</i>	Fernando, 34, 2. ⁿ , 1. ^a
113	D. Emili Teixidor	<i>Comerciant</i>	Ronda de Sant Pere, 16, botiga.
114	» Manuel Valentí	<i>Joyer</i>	Passeig de Gracia, 89, baxos.
115	» Frederich Vidal y Puig	<i>Ebanista</i>	Passeig de Gracia, 132, botiga.
116	» Josep M. ^a de Dalmases	<i>Impressor y llibreter</i>	Fontanella, 13, botiga.
117	» Narcís Coll y Saliati	<i>Fotogravador</i>	Archs, 7, 1. ^r
118	» Casimir Giralt	<i>Ebanista, decorador</i>	Canuda, 16, botiga.
119	Srs. Seix y Barral	<i>Arts gràfiques</i>	Provença, 219.
120	D. Carles Torrabadell	<i>Cerraller</i>	Universitat, 71, botiga.
121	» Tomàs Marqués, fill	<i>Esculptor</i>	Industria, 188, 4. ^{rt}
122	» Francesch Gomara	<i>Esculptor figurista</i>	Floridablanca, 73.
123	» Josep Comas y Puig	<i>Comerciant, objectes d'art</i>	Passeig de Gracia, 2, botiga.
124	» Jacinte Cuyàs	<i>Cerraller</i>	Provença, 155, botiga.
125	Srs. Biosca, Priu y C. ^a	<i>Dauradors</i>	Consell de Cent, 368, botiga.
126	D. Miquel Castellanas	<i>Esculptor figurista</i>	Balmes, 123, botiga.
127	» Jordi Monsalvatje	<i>Banquer</i>	La Junquera, 12, 1. ^r (Figueras).
128	M. ⁿ Antoni Rey Soto	<i>Prèbere</i>	Santo Domingo (Orense).
129	D. J. F. Rieusset	<i>Gravador-impressor</i>	Pàrroco Ubach, 36 y 38.

130	D. Alfred Sagristá y Bonet.	<i>Impressor</i>	Valencia, 210, baxos.
131	» C. Martínez Pérez	<i>Llibreter d'obres artístiques</i> .	Fortuny, 12, y Dr. Dou, 11.
132	» Pere Cabré	<i>Bisuteria artística</i>	Baxada de St. Miquel, 2, baxos.
133	» Ramón Canela y Anbia	<i>Pintor</i>	Aribau, 71, botiga.
134	» Antòñ Gomila y Olives	<i>Gravador</i>	Provença, 226, botiga.
135	» Antòñ Saló	<i>Dibuxant</i>	Lincoln, 5 (S. G.).
136	» Ramón Miquel y Planas.	<i>Bibliòfil</i>	Mallorca, 209, 1. ^r
137	» Josep Algué.	<i>Dibuxant</i>	Cano, 17, 1. ^r , 1. ^a
138	» Guillerme Puig	<i>Objectes d'art. Decoració.</i> .	Pelai, 14, botiga.
139	» J. Figuerola.	<i>Dibuxant y Gravador</i>	Diputació, 401, 4. ^{rt} , 1. ^a
140	» Josep Pey y Farriols.	<i>Pintor</i>	Bonavista, 21, 3. ^r
141	» Pere Brú y Vilaró.	<i>Bronzista</i>	Fontrodona, 43 (P. S.).
142	» Joaquim y Marian Castells	<i>Fabricants de blondes</i>	Arenys de Mar.
143	» Tomás Aymat Martínez.	<i>Teixidor tapisser.</i>	Santa Teresa, 7, 3. ^r
144	» M. Bayes	<i>Llibres d'Art</i>	Tallers, 32.

SOCIS CORRESPONSALS

D. R. Casals y Vernis	<i>Prof. de l'Escola Municipal.</i>	Major, 28, pral. (Reus).
» Anselmo Gaston de Gotor	<i>Prof. de l'Institut general y Tècnich de Huesca. Académich de les Acadèmies de la Historia y de Belles Arts de Sant Fernando de Madrid .</i>	Los Argensola, 7. (Huesca).
» Josep Gudiol y Cunill, Pbre.	<i>Conservador del Museu Artístich-Episcopal de Vich.</i>	
» Josep Albiol y López	<i>Professor de l'Escola d'Arts y Oficis de Valencia</i>	Plaça del pintor Pinazo, 6, pral. (Valencia).
» Joan Molas y Sabaté	<i>Vocal de la Comissió de Monuments y Secretari de la Arqueològica de Tarragona</i>	Escrivanies Velles, 8. (Tarragona).
M. ^e Constance Titz	<i>Conservadora de les coleccions del Círcol d'Exlibristes A. B. C. D. E.</i>	Avenue de Tervueren, 89. (Bruxelles).
D. Raymond Jou	<i>Dibuxant</i>	Rue Belloni, 7. (París).
» Joan Fuster	<i>Pintor</i>	Brossa, 48, pral. (Palma de Mallorca).
» Antoni de Guezala y Ayriviè	<i>Pintor y gravador</i>	Santiago, 1. (Bilbao).

JUNTA GENERAL
DEL
FOMENT DE LES ARTS
DECORATIVES

RESUMS DE LES MEMORIES
Y ESTATS DE COMPTES

MEMORIA DEL SECRETARI

SENYORS:

POCHS secretaris s'hauran trovat en la violenta situació en que jo'm trovo, arribat el moment inajornable de presentarvos l'història de l'any, ja que, en el temps transcorregut desde la última Junta General s'han pogut fer tan poques coses que, llevat de dos afers de vera transcendència per a la vida de la nostra Entitat, de res que sia digne de la nostra atenció puch parlarvos. Y encara, per acabar de fer més difícil la meua tasca, un d'aquests afers fou de tal naturalesa, que consistí, no en *fer*, sinó en *dexar de fer*: y cregueu qu'en certes ocasions requereix més valor l'abstenir-se que l'actuar; cal més virtut y té més mèrit l'humilitat de retirar-se que l'audàcia de seguir avant. Me referexo al acort del Consell Directiu de no concorrer a l'Exposició d'Art celebrada la primavera passada: en el moment oportú van donarse als senyors socis àmplies y clares explicacions, y no es del cas repetir-les ara.

De lo allavors actuat, sols dech dirvos que'l nostre digne President, EN JOAN BUSQUETS, que'ns representava en el sí de la Comissió Organitzadora, ab tot y haver estat investit de les més àmplies facultats, may va pendre cap determinació sense donarne previ coneixement al Consell: per lo tant be puch dir que si aquella actuació va constituhir — com tots creyem — un encert, aquest es de tot el Consell que se'n feu solidari; com de tots hauria sigut el fracàs si aquest hagues arribat.

L'altre afer, sens dubte més trascendental que l'anterior per a nosaltres, es el referent a la publicació anyal — aquest és, al menys, el nostre desitj — d'una revista hont se resumexi la vida social y artística del FOMENT durant l'anyada transcorreguda, y fins, quan el temps li hagi donat prou vitalitat y força, la vida artística de Catalunya tota.

Els benemèrits senyors EN J. TRIADÓ, iniciador d'aytal idea, y EN E. BUSQUETS, han sigut enguany els encarregats de sa realització; y, un y altre, al veure l'entusiasme ab que fou rebuda per tots nostres associats aytal iniciativa, bé podem dir — amprant una frase prou vulgar — que *s'hi han tirat de cap*, per assegurarne l'èxit. Quan, pròximament, si a Deu plau, arribi a les vostres mans, podreu apreciar tot l'esforç esmerçat, y l'amor y cura ab que han vingut treballanthi per llarch temps.

Ultra aquests dos capdals afers, altres n'hi han qu'ocupen l'atenció del Consell: tals les propostes del nostre distingit company SR. BOADA — en estat de gestació encara — y les d'EN E. BUSQUETS, en curs d'estudi per a veure de durles a la pràctica. Totes les iniciatives, emperò, van encaminades a un fi unich: l'engrandiment del FOMENT y a fer possible un cambi d'hostatge, absolutament necessari per expandir y millorar la nostra vida social. Malgrat nostres esforços, això no'ns es encara possible, car

nostre estat econòmic, si bé ha millorat bon xich, ja que'ns hem alleugerit bona cosa del fexuch pès de deutes que'ns agobiava, no es encara de bon troç tan brillant com fora necessari.

Pochs han sigut enguany els actes colectius celebrats per la nostra Entitat, ja que queden reduhits al sopar anyal, ab motiu del qual ens congregarem bon nombre de socis, tenint ocasió d'admirar d'aprop l'artística copa que per a dit acte, ab desinterès y amor, havia projectat y executat nostre volgut consoci EN P. CORBERÓ; y a la visita colectiva al Taller-Museu Masriera, qual objecte era admirar el plafó *Regina Pacis*, obra del nostre distingit consoci EN LLUIS MASRIERA.

Ens cal, abans d'acabar, dedicar un pietós recort a la bona memoria del que fou nostre consoci SR. BIOSCA (a. C. s.) y, finalment, lamentar qu'aquest Consell no s'hagi pogut presentar a la Junta General tal com fou per ella elegit, car la impossibilitat en que's trovà'l SR. TOBELLÀ d'acceptar el càrrech que se li confiava, obligà a substituhirlo, essent designat per unanimitat el notable ceramista nostre estimat consoci EN JOSEP GUARDIOLA.

Aquesta es la gestió del Consell en l'exercici de 1918 - 19, que, senzillament exposada, sotsmetem a la vostra aprovació.

He dit.

PAU SABATÉ

MEMORIA DEL BIBLIOTECARI

SENYORS:

TOMBAT ja'l setembre y finides ab ell les tasques de l'anyada, hò serà, abans de repèndreles de bell-nou, que'ns aturem lleus moments a esguardar el camí recorregut y l'importancia del treball acomplert. Qu'aquest ha sigut tot lo intèns possible — entenent aquesta possibilitat relacionada ab la nostra modesta capacitat econòmica — res vos ho demostrarà tant com la qualitat y'l nombre de les obres aplegadas durant el present exercici. A quaranta ascendeix el nombre d'aquestes, figurantlnhi de veritablement notables, ja sia pel seu valor intrinsech o per la seva raritat.

La nostra colecció d'exlibris també ha augmentat bona cosa, car gracies a haverse acabat per fi la malehida guerra que de tant temps venia flagellant el mon, l'intercambi ha tingut enguany major moviment, iniciantse ja les transaccions ab l'extranger, particularment ab França y Bèlgica. Ab aquesta darrera, sobre tot, s'ha anat establint una forta corrent de simpatia y un viu interès pel conexement del nostre art y dels nostres artistes, degut, en bona part, als treballs y a la propaganda efectuada per la nostra activissima corresponsal a Bruxelles, MME. CONSTANCE TITZ.

Pochs han sigut enguany els donatius; emperò cal fer esment, per a retrelshi aquí'l testimoni del nostre agraphiment, d'EN HUCH SANNER, del Excelentíssim Sr. Director General de Belles Arts, EN M. BENLLIURE, de l'INSTITUT CATALÁ DE LES ARTS DEL LLIBRE y de l'ACADEMIA PROVINCIAL DE BELLES ARTS, qu'han tingut la generositat d'enviar llibres ab destí a la nostra Biblioteca.

El moviment de cabals, englobant les dues quantitats ab que's nodreix el pressupost d'aquesta Biblioteca que, com saveu ja, provenen del tant per cent que'ls nostres Estatuts prescriuen per aquest servey, y de les quotes anyals de protector aportades pels senyors socis exlibristes, es com segueix:

Restant de l'exercici anterior	380'70	pessetes
Entrades	416'60	»
SUMA	797'30	»
Despeses	699'90	»
Sobrant per a l'exercici vinent	97'40	»

El llibre de comptabilitat de la Biblioteca y les adjuntes factures comproven la llicitut de les operacions efectuades, y resten a disposició dels senyors socis que vulguin comprovarles.

Y acabo ja solificant vostre concurs, excitant vostre zel en prò de la nostra Biblioteca, que ja comença a fer goig, y que, si a Deu plau, ab el temps arribarà a ésser la més fortament especialisada de les biblioteques artístiques de la nostra terra.

He dit.

EUSEBI BUSQUETS

MEMORIA DEL CONSERVADOR DEL MUSEU

SENYORS:

PRESCRIUEN els nostres Estatuts que cada any, a fi d'exercici, el Conservador del Museu vingui a la Junta General a rétre comptes de la seva gestió. Al correspondrem aquest honor, es per a mi ben agradosa tasca poder fixar, en aquesta breu memoria, la manifesta importancia dels fruïts obtinguts desde la nostra fundació.

En el Catàlech general, durant el present curs, hi han sigut inscrits 307 objectes: d'aquests, 20 han sigut adquirits, ab diners propis del Museu, per la suma total de 395 pessetes; y per la quantitat de 1,915 pessetes, procedentes de diferents donatius, foren adquirits, en la Primera Exposició anyal d'Art y oferts al Museu pel passat Consell Directiu, 131 exemplars. Els restants 156 números, corresponen a altres tants exemplars que han sigut generosament donats.

Del Catàlech d'obres en dipòsit, ha sigut retirada per EN SALVADOR SERRADO, la que hi figura ab l'indicació D. 2; y cap de nova n'ha entrat en tal concepte.

Figuren, donchs, actualment en el nostre Museu, adjuntats els 307 números ingressats enguany ab els 239 catalogats fins a 4 de desembre de 1918, un total de 546 exemplars.

El balanç econòmic és com segueix:

Sumades les quantitats per diversos conceptes ingressades durant el present exercici ab el sobrant de l'exercici anterior, donen un total de pessetes 403'50, de les quals hem de deduhirne 398'90 pessetes, esmerçades en adquisicions y en materials d'instalació, dexant un sobrant per a passar a compte nou de pessetes 4'60.

No serà de més, senyors, al comparexer per quarta vegada davant vostre en compliment de la obligació inherent al meu càrrech, afegir un curt comentari a les xifres que acabo de llegir; xifres que, modestes y tot, són l'expressió fidel del nostre crexent desenrotllo.

Tots recordareu que'l número de 133 exemplars catalogats l'any passat, fou molt superior al dels anteriors exercicis; y veureu ab goig que'l de 307 a que ha arribat lo inscrit enguany, es d'un sobrepuig extraordinari.

Apart de que les adquisicions han sigut més nombroses, pels motius que ja's consignen en aquesta memoria, els exemplars ingressats en concepte de donatiu han anat aquest any en progressiu augment. Es per axò que cal honorarnos consignant aquí'ls noms dels senyors EN MIQUEL ROSSELL, SRS. RENART Y C.^a, EN PAU SABATÉ, EN FRANCISCO LLORENS, SRS. JOAQUÍM Y MARIAN CASTELLS, EN JOSEP GUARDIOLA, EN JOSEP CHASSIGNET, EN JOAN BUSQUETS, EN JOSEP CARDÚS, qui han sigut els generosos enriquidors dels nostres cabals artístichs; y ademes el qui sotscriu.

Seguiu tots el llur exemple y permeteume que, per acabar, vos repetexi lo ja dit en altres semblants ocasions: La riquesa del nostre Museu ha d'esser la nostra millor riquesa, y no oblideu que, avuy més que may, sols l'home rich en valors espirituals es veritablement l'home fort.

He dit.

JOSEP TRIADÓ Y MAYOL

MOVIMENT DE CAXA DE DESEMBRE DE 1918 A SETEMBRE DE 1919

REBUDES	Pessetes	DESPESSES	Pessetes
Sobrant del exercici anterior	1.547'07	Lloguer, llum y servey.	678'90
Ingressat per quotes..	2.108	Adquisicions Primera Exposició anual d'Art. ...	1.378'80
» » de protecció a Museu y Biblioteca	205	Quotes de protecció a Museu y Biblioteca.	215
» » subvenció de la Diputació.	494	Subvenció a Museu y Biblioteca (10 % recaudació)	523'20
» » bonos subscripció Anuari.	865	Impresos..	276'25
Cobrat per diversos conceptes.	211'45	Pagat a Comitè Exp. (5 % compres efectuades)	78
		» Renart y C. ^a (treballs exposició)	116'30
		» Rigalt, Granell y C. ^a	744'70
		» Sr. Balot	60
		18 bonos amortisats (emprèstit Anuari).	90
		Despeses menors... ..	22'50
		TOTAL	4.183'65
		Sobrant per a passar a 1. ^r d'octubre	1.246'87
TOTAL	5.430'52		5.430'52

PRESSUPOST PER A 1919 - 1920

REBUDES	Pessetes	DESPESSES	Pessetes
Per quotes de socis... ..	2.800	Lloguer, llum y servey.	798
		Impresos	300
		Subvenció a Museu y Biblioteca.	560
		» al Anuari.	750
		Amortisació, conservació y renovació de mobiliari..	100
		Imprevistos.	100
		TOTAL	2.608
		Sobrant per a passar a compte nou	192
TOTAL	2.800		2.800

REGISTRES D'INVENTARI
DE LA BIBLIOTECA
Y DEL MUSEU

BIBLIOTECA

REGISTRE D'INVENTARI

(EXTRACTE)

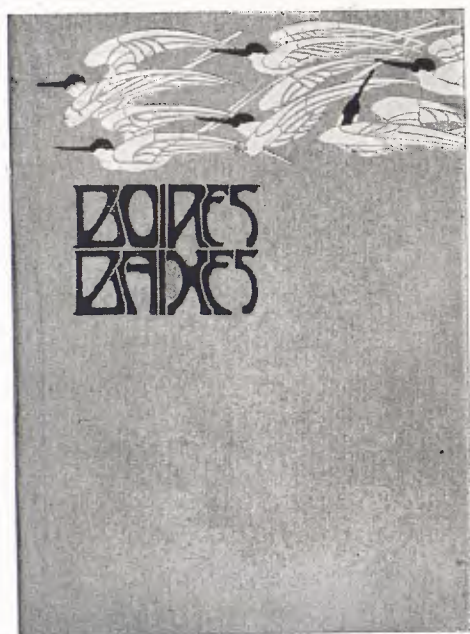
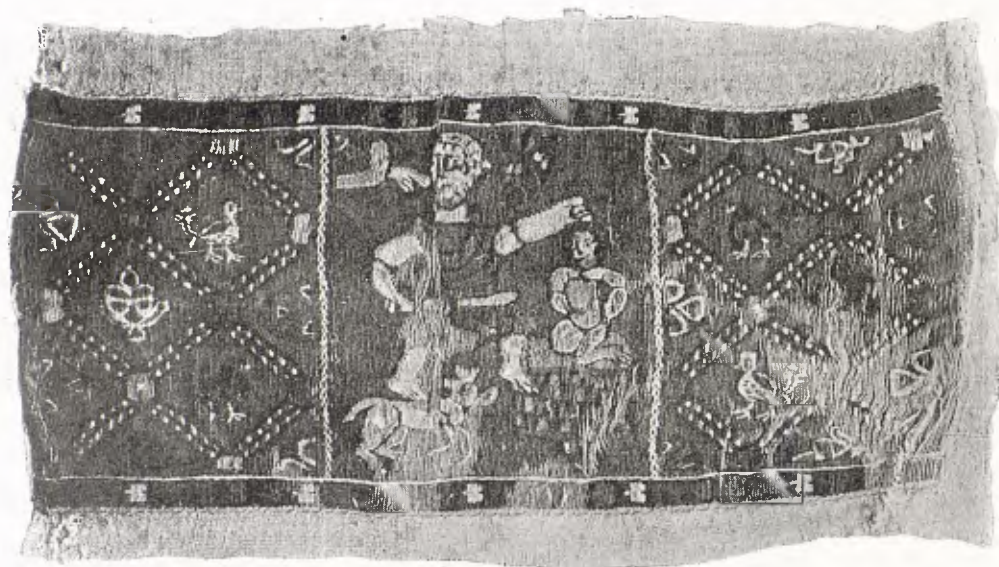
1. *Enciclopedia para la juventud*. — 3 vol. contenint la 1.ª 2.ª y 3.ª séries de *Cartas a una señorita*, per D. Francisco Miquel y Badía. Donatiu de la Sra. Vda. del Autor.
2. *Collection de Tissus anciens*, de D. F. Miquel y Badía. Donatiu de la Sra. Vda. del Autor. (1 carp. ab 30 pl.).
3. Bossuet. *Discurso sobre la Historia Universal*. — Versió castellana de D. F. Miquel y Badía. — Un vol., donatiu de la Sra. Vda. del traductor.
4. *La impresión o estampado en el tejido*. — Memoria del Acadèmic D. F. Miquel y Badía. — Fullet donatiu de la Sra. Vda. del Autor.
5. *Deutsche Kunst und Dekoration*. — 2 vols.
6. *Poema al Bosch*, per Alexandre de Riquer. — 1 vol., donatiu del Autor.
7. *Robert A. Bell*, por A. de Riquer. — 1 vol., donatiu del Autor.
8. *Ex-libris*, de A. de Riquer. — Colecció de proves, donatiu del Autor.
9. *Catálogo de las obras pictóricas de la Colección Montoya*. (Fascicle ilustrat).
10. *Informe acerca de la celebración de una segunda Exposición Universal de Barcelona*, redactado por D. Manuel Vega y March, arquitecto. (Fullet pub. del Foment de les Arts Decoratives).
11. *Dictamen del Comité de estudios de la Exposición Universal de Barcelona*, 1909. (Fullet).
12. *El emplazamiento de la futura Exposición de Barcelona*, 1914. (Fullet).
13. *Rumania*. Memoria por D. Arturo Guasch. (Fullet).
14. *Memoria sobre'l funcionament de la Borsa del Treball de Barcelonn durant l'any 1913*. (Pub. de la D. P.; Fullet).
15. *Valor decorativo de la escultura*. — Memoria del Acadèmic D. Manuel Rodríguez Codolá. (Fullet).
16. *La col·lecció Pascó*. — Dictamen dels vocals de la Iltre. Junta de Museus D. E. Cabot, D. M. Rodríguez Codolá y D. J. Martorell. (Fullet).
17. *Reglament de la VI Exposició Internacional d'Art de Barcelona*. (Fullet).
18. *Reglamento para las Exposiciones Nacionales de Bellas Artes y Artes Decorativas*. Edició oficial, Madrid. (Fullet).
19. *Memoria del curs de 1910-11 a l'Escola d'Arts y Oficis y Belles Arts de Barcelona*. (Fullet ilustrat).
20. *Memoria del curs de 1911-12 a l'Escola d'Arts y Oficis y Belles Arts de Barcelona*. (Fullet).

21. *Discurso* leído por el académico D. Vicente Climent Navarro en la sesión pública celebrada por la Academia Provincial de Bellas Artes de Barcelona el día 2 de junio de 1912. (Fullet).
22. *Consejos* dirigidos por el profesor de la Escuela de Artes y Oficios y Bellas Artes, D. Emilio Orduña Viguera, a los alumnos premiados, en la sesión pública celebrada el 2 de junio de 1912, por la Academia provincial de Bellas Artes de Barcelona. (Fullet).
23. *Necrología del Iltr. Sr. D. Felipe Bertrán de Amat*, leída por el académico D. José Jordán de Urries y Azara, en la sesión pública celebrada el 2 de junio de 1912 por la Academia Provincial de Bellas Artes de Barcelona. (Fullet).
24. *Acta* de la sesión pública celebrada por la A. P. de B. A. de Barcelona, el día 15 de junio de 1913. (Fullet).
25. *Consejos* dirigidos por el profesor de la E. de A. y O. y B. A., D. Emilio Calandín y Calandín, a los alumnos premiados, en la sesión pública celebrada el 15 de junio de 1913, por la A. P. de B. A. de Barcelona. (Fullet).
26. *La técnica moderna en pintura*. (Discurs llegit per l'acadèmich D. Félix Mestres y Borrell, en la sessió pública celebrada el 15 de juny de 1913, per l'A. P. de B. A. de Barcelona). (Fullet).
27. *El Extremo Oriente*. (Revista mensual ilustrada. Janer 1909. Tokyo).
28. *Roma*. (Revista ilustrada de l'Exposició de 1911. N.º 1, juny de 1910).
29. *L'Exposition de Rome en 1911*. (Fullet).
30. *Mercurio*. Revista comercial Ibero-americana. (N.º 166, dedicat al eximi escultor D. Venanci Vallmitjana, 26 desembre 1912).
31. *Guia del primer Congrès d'Art cristià a Catalunya*. Barcelona, octubre de 1913. (Fullet ilustrat).
32. *Primer Congrès d'Art cristià a Catalunya*. Any MCMXIII. Programa. (Fullet ilustrat).
33. *Revista ilustrada Jorba*. N.ºs 52 y 53 dedicats al Primer Congrès d'Art cristià a Catalunya. Octubre-novembre, 1913.
34. *Memorias*. (E. d'A. y O. y B. A. de Barcelona. Curs de 1912-1913. Fullet).
35. *Annuaire*. Union centrale des Arts Decoratifs. Paris, 1906.
36. *Catálogo* del Museo Provincial de Antigüedades de Barcelona. (1 vol. ilustrat).
37. *Catálogo* del Museo Arqueológico-artístico Episcopal de Vich.
38. *Els Ex-libris Renart*. (1 vol.). Donatiu del Autor.
39. *Primer llibre d'Ex-libris d'En Triadó*. (1 vol.). Donatiu del Autor.
40. *Museum*. Revista mensual. (2 vols., 1911-12).
41. *Fortuny, su vida y sus obras*. (Estudi biogràfic-crítich, per F. Miquel y Badía. Aygua-forts de M. Seguí y Riera). (1 vol. ilustrat ab 35 planxes a l'aygua-fort y 15 fototopies).
42. *Sorolla, su vida y su arte*, por Rafael Doménech. Madrid 1910. (1 vol. ilustrat).
43. *La Basilica di S. Marco in Venezia*. Milano, 1910. (1 vol.)
44. *Domenikos Theotokopulos «El Greco»*, por Miguel Utrillo. (1 vol.)
45. *José de Ribera «El Españoleto»*, por Miguel Utrillo. (1 vol.)
46. *Francisco de Goya*, por Ricardo Muther. (1 vol.)
47. *Augusto Rodin*, por Rodolfo Dircks. (1 vol.)
48. *Las estampas coloridas del Japón*, por Edward Strange. (1 vol.)
49. *Los cent conceyls del Conceyl de Cent*. (Fullet ilustrat).
50. *Catalunya*, per Urgell. Pròlech de F. Tomas y Estruch. 1865-1905. (Album).

(Seguirà)

REPRODUCCIONS DELS MATERIALS CONTINGUTS EN LES OBRES NUMEROS 1, 3, 5 I 7, DEL REGISTRE D'INVENTARI DE LA BIBLIOTECA

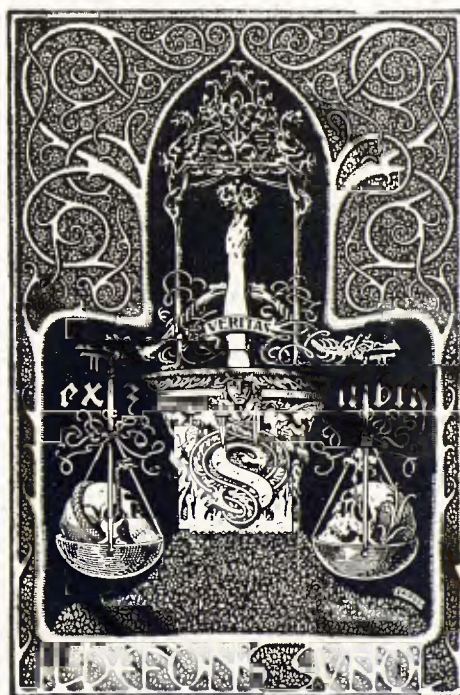
REPRODUCCIONS DELS MATERIALS CONTINGUTS EN LES OBRES NÚ-
MEROS 2, 51 Y 61, DEL REGISTRE D'INVENTARI DE LA BIBLIOTECA.

EX LIBRIS

DIONIS
RENART:G

REPRODUCCIÓ DELS MATERIALS CONTINGUTS EN LA OBRA
NÚM. 40, DEL REGISTRE D'INVENTARI DE LA BIBLIOTECA.

REPRODUCCIONS DELS MATERIALS CONTINGUTS EN LES OBRES NÚMEROS 52, 55, 54 Y 53, DEL REGISTRE D'INVENTARI DE LA BIBLIOTECA.

REPRODUCCIÓ DELS MATERIALS CONTINGUTS EN LA OBRA
NÚM. 28, DEL REGISTRE D'INVENTARI DE LA BIBLIOTECA.

MUSEU

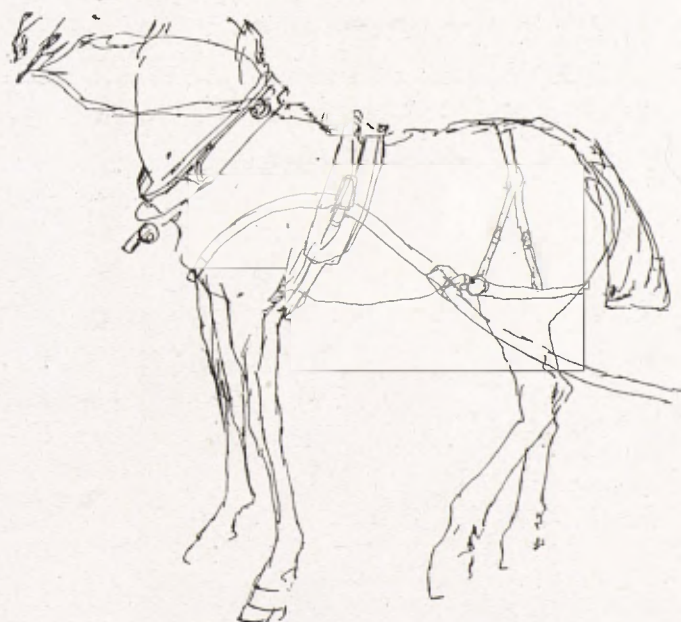
REGISTRE D'INVENTARI

(EXTRACTE)

- 1 al 12. *Xavier Gosé*. Interior. Apuntació al llàpiz. — Apuntacions a la ploma. — Croquis al llàpiz, per a una composició. — Bust de dona. Apuntació al llàpiz. — Jardí de plantes. Apuntació a la ploma. — Cavall de carruatge. Apuntació a la ploma. — Croquis al llàpiz, per a una composició. — Calc, per a una composició. — Jugadora de pilota. Calc al llàpiz. — Apuntació al llàpiz. — Apuntació al llàpiz. — Composició en curs d'execució.
- 13 y 14. *Rigalt, Granell y C.^a* Vidriera d'estil romànic. — Vidriera d'estil gòtic. Donatius de la Casa constructora.
15. *Nestor Martín Fernández de la Torre*. Prova de tiratge tipogràfic. Donatiu del Autor.
16. *Josep Triadó y Mayol*. Ex-libris «Jorge Monsalvatje». Prova d'un gravat a l'ayguafort. Donatiu del Autor.
17. *A Roca*. Retrat de «Isabel II, Reina de España». Prova d'un gravat al acer. Donatiu de D. Josep Triadó.
- 18 al 20. *Benet Malvehy y Piqué*. Retrat de «Su Majestad D.ª Isabel II, Reina de España». Textit en seda. — Retrat de «S. A. R. el Duque de Orleans». Textit en seda. — La Primavera. Textit en seda. Donatius de D. Josep Triadó.
21. *Lluís Dalmau*. Reproducció fotogràfica de «La Verge dels Concellers». (De la col·lecció de documents d'estudi). Donatiu de la casa Renart y C.^a
- 22 al 27. *Pau Vergós*. Reproduccions fotogràfiques dels retaules del gremi de pelayres. (De la col·lecció de documents d'estudi).
28. *Hans Holbein*. Reproducció fotogràfica del retrat de la Reyna Ana de Clèves. (De la col·lecció de documents d'estudi).
29. *Bronzino*. Reproducció fotogràfica dels retrats de «Eleonor de Toledo y Don García». (De la col·lecció de documents d'estudi).
30. *Dionis Renart*. Sant Sever. Retaule. Donatiu del Autor.

- 31 y 32. *Josep Triadó y Mayol*. Projecte d'esgrafiats. Gouache. — Projecte per a decoració d'un plat. Aquarela. Donatius del Autor.
33. *Alexandre Cardunets*. Detall de la casa n.º 12 del carrer de Basea. Dibuix en color. Donatiu del Autor.
34. *Lluís Jou*. Pietat. Prova a dues tintes de gravat al boix.
35. *Tonyo Kuni*. Estampa japonesa. Prova a varies tintes de gravat al boix.
36. *Kouyochi*. Estampa japonesa. Prova a varies tintes de gravat al boix.
37. *J. Colom*. Soport de Calendari de la Imprempta Horta. Prova d'un gravat al aygua-fort. Donatiu de D. Josep Triadó.
38. *Renart y C.^a* Reproducció del baix relleu de la porta de la Pietat de la Catedral de Barcelona.
39. *Francesch Galí*. Cartell de la revista «Vell y Nou». Litografia. Donatiu de D. Josep Triadó.
40. *Dionís Renart*. Capet de nen. Escultura decorada. Donatiu del Autor.
- 41 al 43. Escuts de pany. Donatiu de D. Eusebi Busquets.
- 44 al 49. *Antoni Serra*. Porcelanes. Donatiu de la casa Renart y C.^a
50. Figureta de bronze. Donatiu de la casa Renart y C.^a
51. Verge tallada en fusta. Donatiu de D. Salvador Sarrado.
52. *Renart y C.^a* L'escultura. Figureta reclam de la casa Renart y C.^a
53. *Maximi Sala Sánchez*. Retrat en escultura de la Reyna Isabel II. Reproducció en guix. Donatiu de D. Carles Torrents.
54. *Creu de fusta tallada*. Donatiu de D. Eusebi Busquets.
55. *Crist en bronze*. Donatiu de D. Eusebi Busquets.
56. *Renart y C.^a* Figureta d'estil imperi. Donatiu de la casa Renart y C.^a
57. *Punyol ab puny d'os*. Donatiu de D. Eusebi Busquets.
58. *Pistola ab ornamentacions de metall cisellat*. Donatiu de D. Eusebi Busquets.
59. *Jesús portant la Creu*. Miniatura sobre coure. Donatiu de D. Eusebi Busquets.
60. *Renart y C.^a* Tanagra. Figureta reclam de la casa Renart y C.^a
61. *Lluís Brú*. Mostra de mosaic d'estil romà. Donatiu del Autor.
62. *Venanci Vallmitjana*. Mignon. Terra cuita. Donatiu de la casa Renart y C.^a
- 63 y 64. *Rajoles del Segle XVIII*. Donatius de D. Eusebi Busquets.
65. *Santa Teresa*. Petita imatge tallada en fusta y decorada. Donatiu de D. Eusebi Busquets.
66. *Ayguabeneytera*. Ceràmica catalana. Donatiu de la casa Renart y C.^a
- 67 al 70. *Benet Malvehy*. Textils. Donatius de D. Josep Malvehy.
- 71 al 73. *Pere Corberó*. Reproduccions foses de metalls repujats. Donatius del Autor.
74. *Pau Gargallo Catalàn*. Penjoll de plata repujada.
75. *Masriera Hnos. y J. Carreras*. Copa per a champagne, de plata decorada ab esmalt y pedres. Commemorativa de la festa del Foment de les Arts Decoratives del any 1917.

(Seguirà)

NESTOR MARTÍN FERNÁNDEZ DE LA TORRE, NÚM. 15 Y XAVIER
GOSÉ, NÚMS. 9 Y 6, DEL REGISTRE D'INVENTARI DEL MUSEU.

LLUIS DALMAU, NÚM. 21 Y RIGALT, GRANELL Y COMP.^a
NÚMERO 13, DEL REGISTRE D'INVENTARI DEL MUSEU.

RIGALT, GRANELL Y COMP.^a, NÚMERO 14,
DEL REGISTRE D'INVENTARI DEL MUSEU.

JOSEP TRIADÓ, NÚM. 16, A. ROCA, NÚM. 17 Y PAU VERGÓS,
NÚMS. 24 Y 23, DEL REGITRE D'INVENTARI DEL MUSEU.

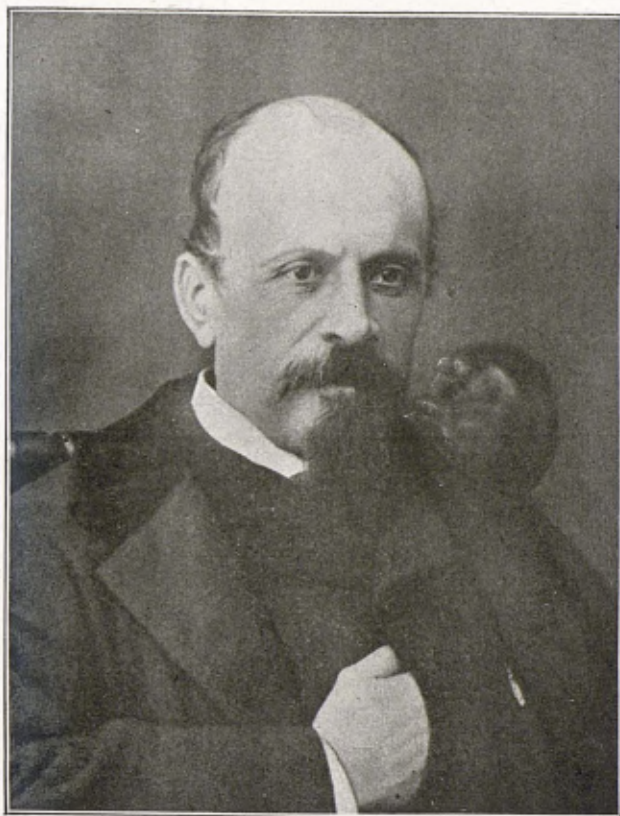

HANS HOLBEIN, NÚM. 28, BRONZINO, NUM. 29 Y J. CO
LOM, NÚM. 37, DEL REGISTRE D'INVENTARI DEL MUSEU.

DIONÍS RENART, NÚM. 30, DEL REGISTRE D'INVENTARI DEL MUSEU.

EN
BENET MALVEHY Y PIQUÉ
Y ELS SEUS TEXTS

BENET MALVEHY Y PIQUÉ

1837 — 1892

L'ANY 1837 nexia en la ciutat d'Igualada aquest preclar texidor, el que, anys a venir, tenia d'arribar a ésser un dels més eminents mestres velers de la nostra terra y, indiscutiblement, el primer de la seva època. Passada la infantesa, el trovem ja a Barcelona hont, per aquell temps, existia la fàbrica de texits de seda de D. Joan Escuder, qu'era aleshores la més important d'Espanya, y an ella anà a treballar el jove MALVEHY, y ella fou l'escola hont adquirí els primers coneixements tècnics y en la que anà formantse y desenrotllant les seves innates y extraordinaries aptituds de mestre de l'art major que conreà tota la vida.

Molt jove encara, l'any 1862, ab la gosadia propia de la joventut, emperò ab la confiança que sols pot possehir qui té plena consciencia de son propi valer, s'establí en aquesta ciutat de Barcelona, especialisantse en la fabricació de domassos y demés tapiceries propies per al decorat d'habitacions, fentse aviat un nom y conquerintse un lloch preeminent entre'ls industrials del seu temps.

La seva obra capdal, la què'ls entesos en arts textils estimen com a obra de mèrit excepcional, considerada en son doble valor tècnich y artístich, es el retrat de la reyna D.ª Isabel II, textit en seda. Aquesta obra, que fou executada a l'edat de 23 anys, presuposa en son autor un extraordinari domini de la tècnica y una intuició artística veritablement excepcional.

No es estrany, donchs, que les seves obres merexessin les més altes distincions y recompenses en tots els certamens y exposicions hont foren exhibides. Emperò la distinció que EN BENET MALVEHY tingué sempre en especial y preferent estima, fou la *Encomienda* de la Ordre de Carles III, que la reyna D.ª Maria Cristina li entregà de ses propies y augustes mans, com a premi a son rellevant talent.

Prematur fou son trànzit. L'any 1892, quan encara tant podía esperarse del seu talent y dels seus entussiasmes en prò de la regeneració del bell ofici de texidor d'art, ocorregué la seva mort, que veritablement constituí una pèrdua irreparable, ja que dexà un buyt en les rengles, ja prou clares, dels conreadors de les industries artístiques catalanes y que difícilment ningú més podrà omplir.

VELLUT LABORAT SOBRE FONS D'OR FI, REPRODUCCIÓ D'UN TAPIC PROPRIETAT DELS CAPITOLS CATE-
DRAI DE BARCELONA.—VELLUT LABORAT SOBRE SEDA.—SEVENT DE SILLÓ DE VELLUT LABORAT.

RETRAT DE LA RÉYNA ISABEL II, TEXTIT EN SEDA.

S.A.R. EL DUQUE DE ORLEANS.

por
Benito Malvelly. Barcelona 1863.

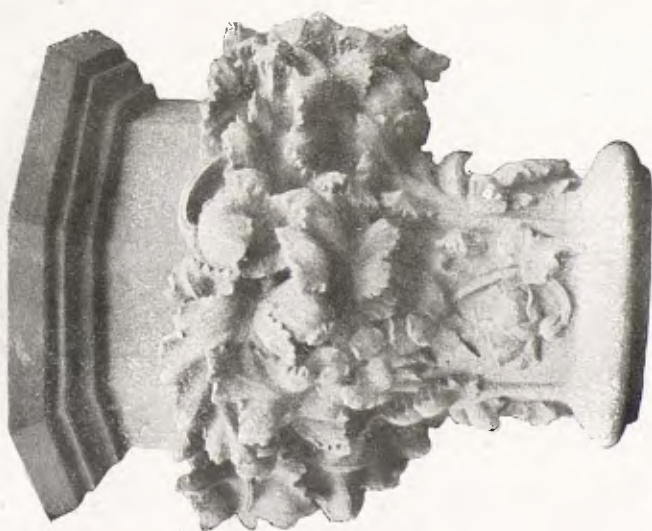
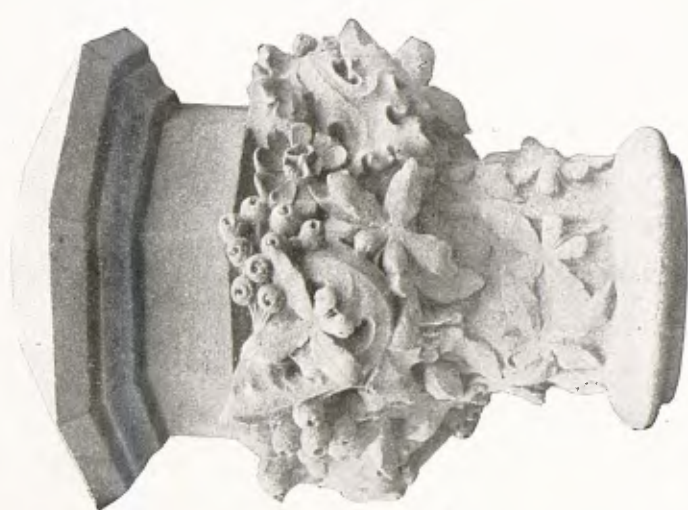

RETRAT DE S. A. REYAL EL DÚCH D'OR-
LEANS.—LA PRIMAVERA, TEXTITS EN SEDA.

CENEFA DE TAPISSERIA DE SEDA Y LLANA. — TEXTIT IMITACIÓ A PUNT DE TAPISSERIA. — TAPISSERIA D'ESTIL ROMÀNICI AB BRODAT DE METALL.

ART MODERN

MANUEL FUXÀ. LA PREVISIÓ. GRUPO ESCULTÓRICH QUE DECORA LA FAÇANA DEL CASAL DEL ESTALVI DE BARCELONA. (FOT. MÀS) * JOSEP ROMEO, CAPITELLS ESCULTPTS EN PEDRA.

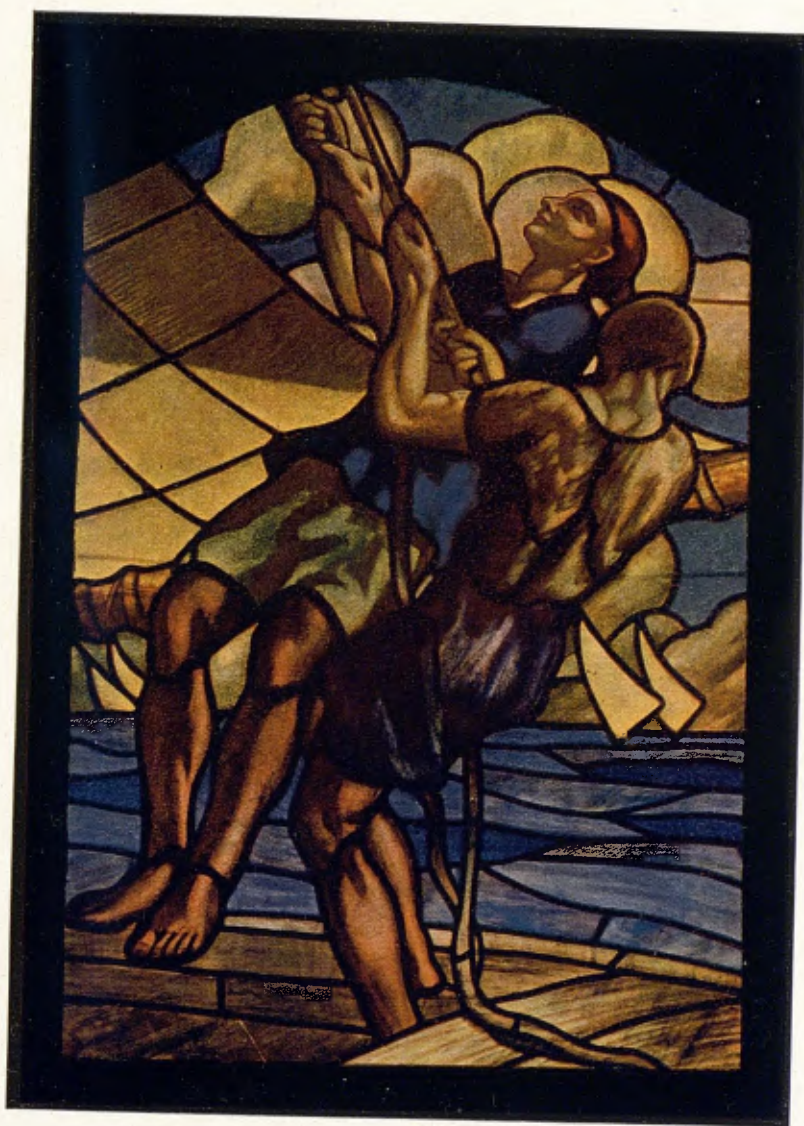
SALVADOR ALARMA. DECORACIÓ DEL CAFÈ DEL
TÍVOLI, BARCELONA. (FOTS. PÉREZ DE ROZAS)

OLAGUER JUNVENT. DECORACIÓ DEL TEATRE DEL TÍVOLI. BARCELONA. (FOT. SERRA)

FIGURA DE SAN ISIDORO, VENTANA DESTINADA A
UN ORATORIO PARTICULAR DE LA CIUDAD D'ORENSE. (FOT. SERRA)

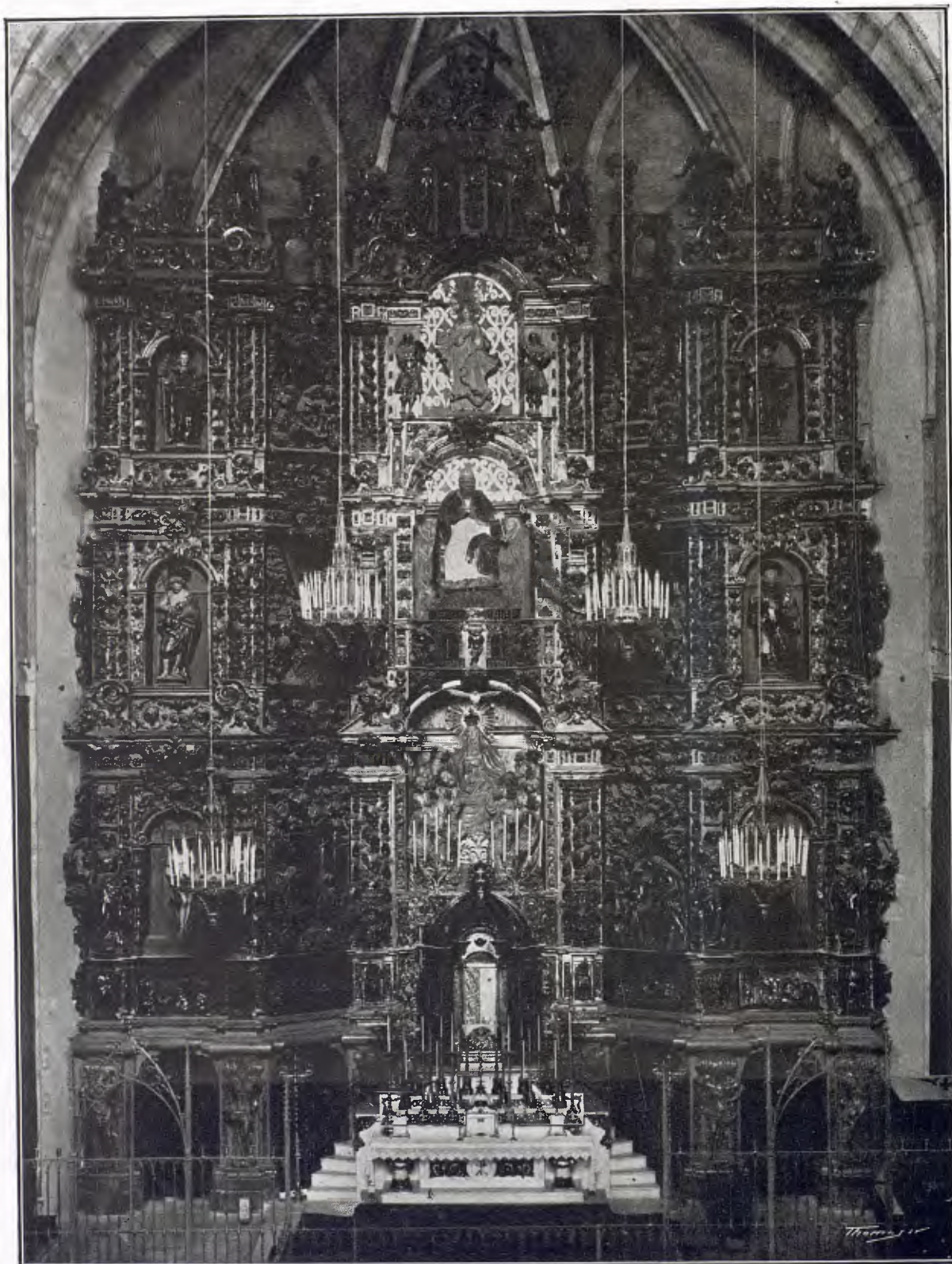

VIDRIERA POLICROMA

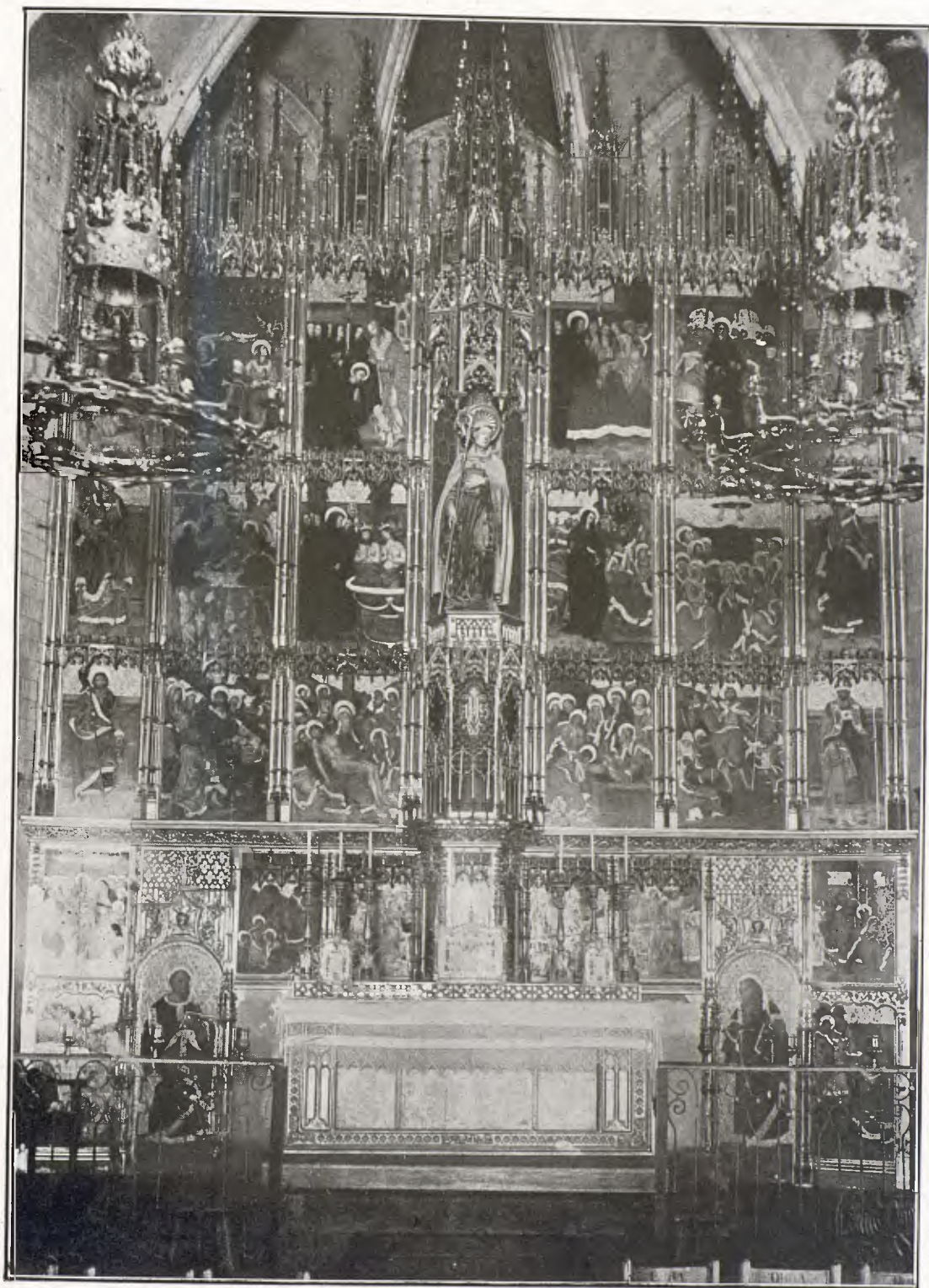
Executada als tallers RIGALT, GRANELL Y Co.

RENART Y C.^a SANT JORDI, TRIPTICH GÒTICH DECORAT AB
ESTOFES Y TALLES DE MARFIL Y NOGUERA. (FOT. SERRA)

SALVADOR SARRADO. DECORACIÓ DEL ALTAR BARROCH DE LA PARROQUIA DEL SANT ESPERIT. TARRASSA. (FOT. CARREARS)

BIOSCA PRIU Y C.^a SUCS. DE OLIVA. RESTAURACIÓ DEL
ALTAR MAJOR DE LA PARROQUIA D'ARGENTONA. (FOT. MÁS

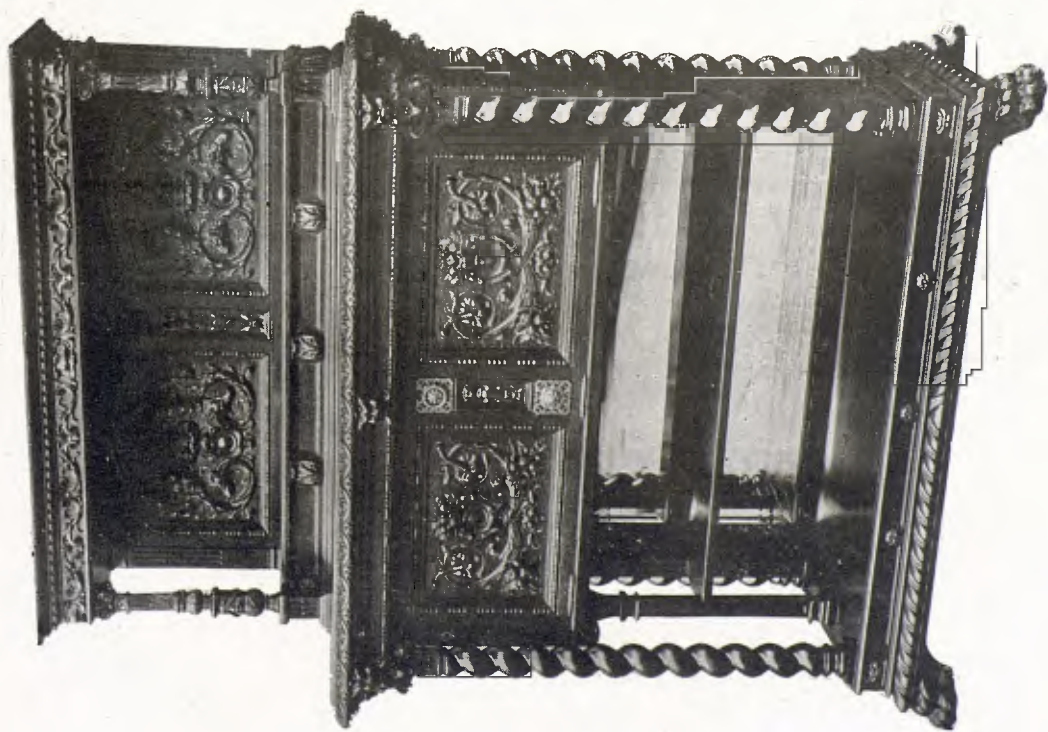

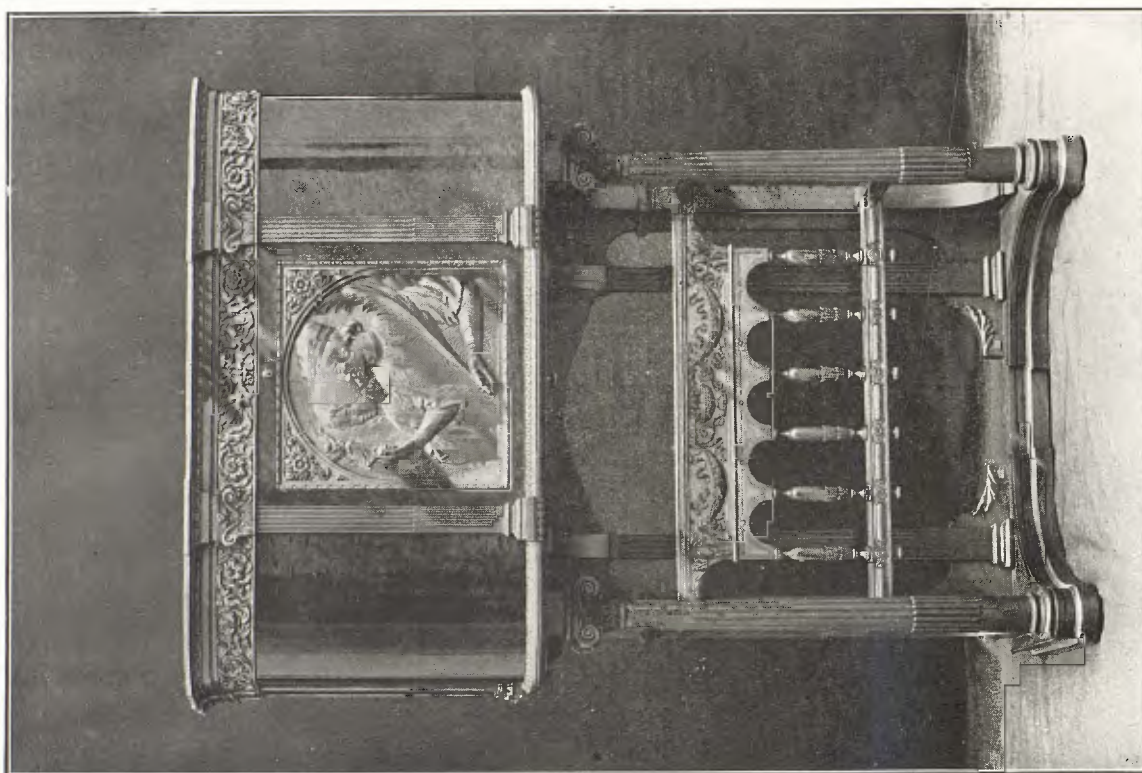
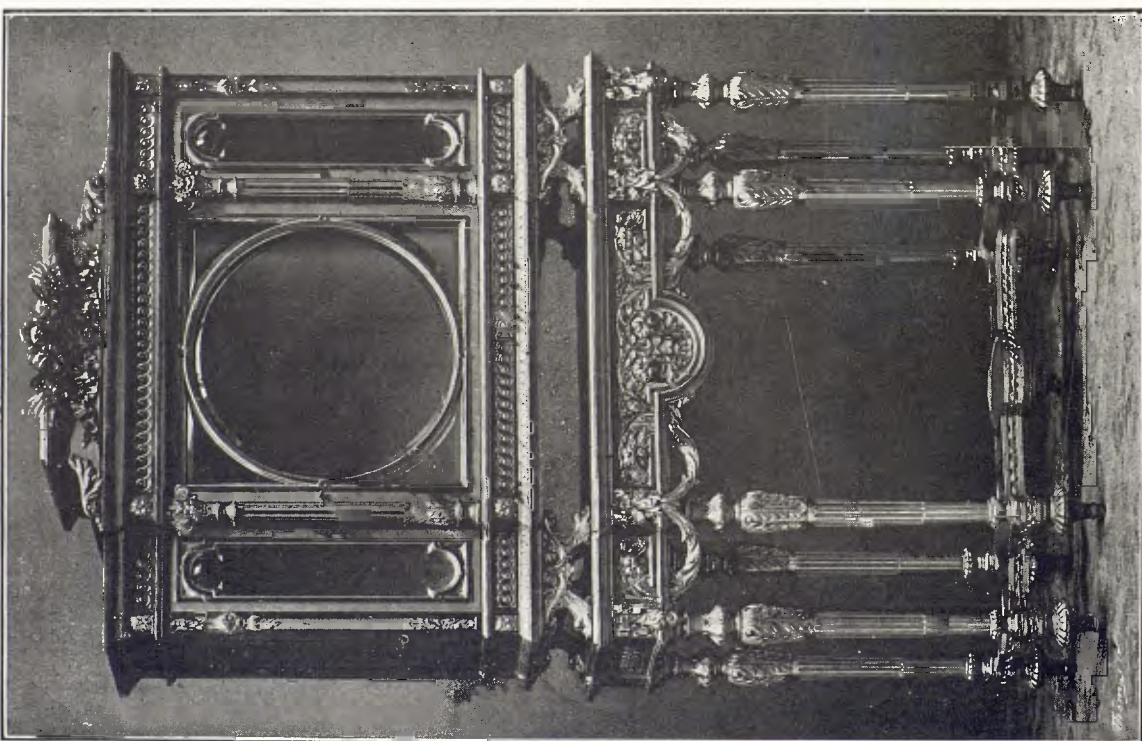
TOMÁS AYMAT. FRAGMENT DE TA-
PISSERIA D'ALTA LLIÇA. (FOT. MÁS)

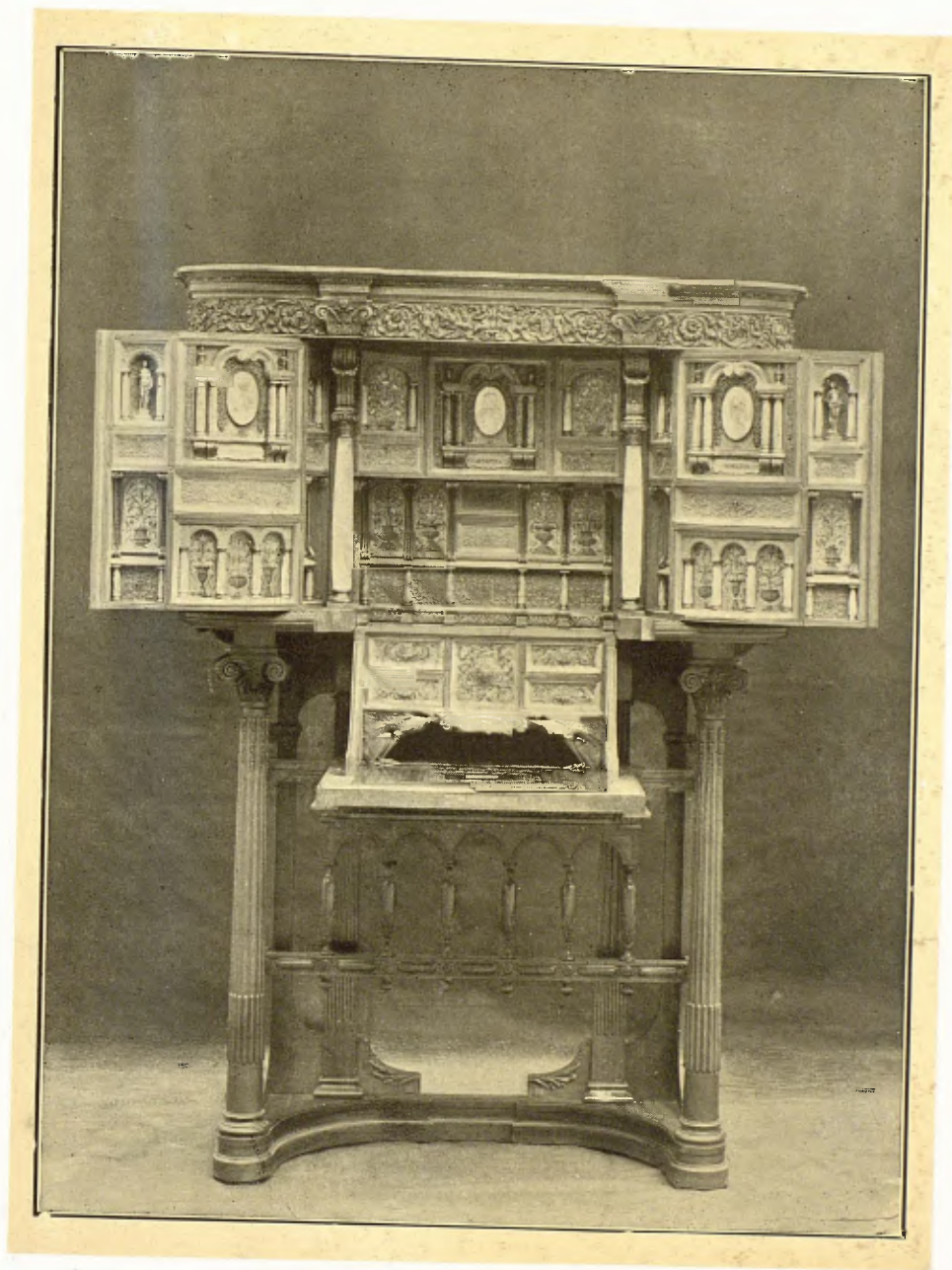
TOMAS AYMAT. ESCENA DE LA VIDA DE SANT
JOAN. TAPISSERIA D'ALTA LLIÇA. (FOT. MÁS)

ANTONI RUIZ. BUFET D'ESTIL RENANEMENT ESPANYOL. DOS PLAFONS TALLATS DEL MATIN. BUFET.

JOAN BUSQUETS, VITRINA DE TALLA SOBRE-
DAURADA Y ARQUETA-SECRETERA. (FOT. AREÑAS)

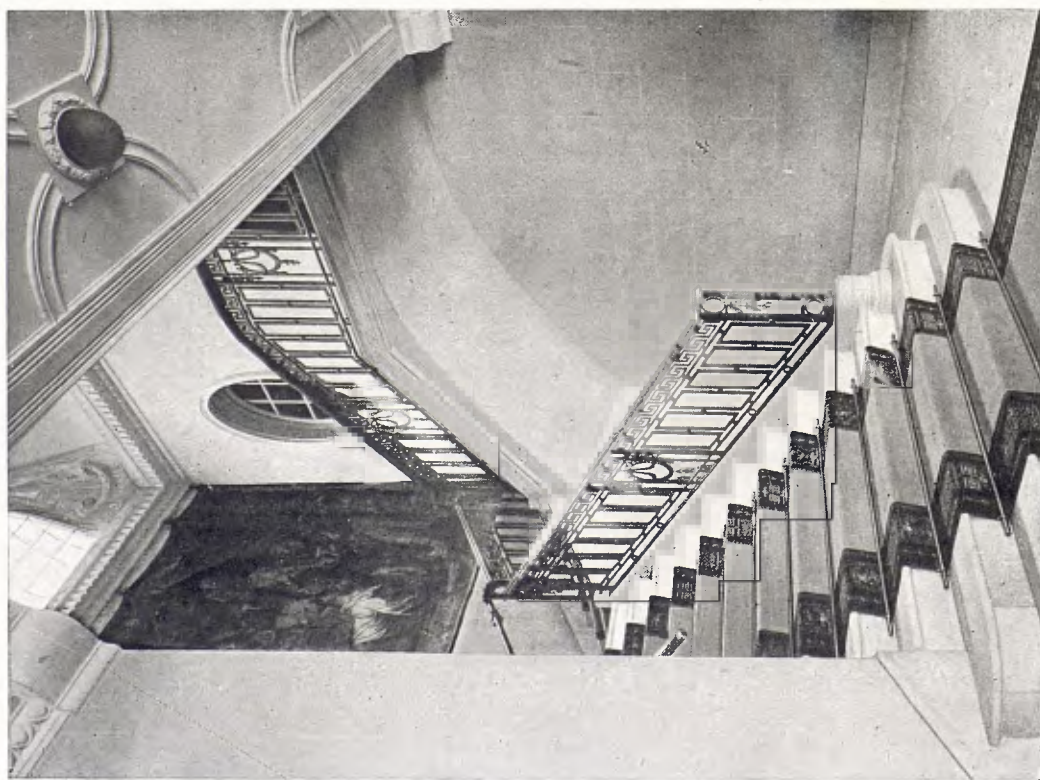

ARQUETA SECRETERA

Executada en els tallers de JOAN BUSQUETS

VDA. DE JOSEP RIBAS. CAXA DE NUZIA
D'ESTIL GÒTICH.—CONSOLA D'ESTIL LLUIS XIV.

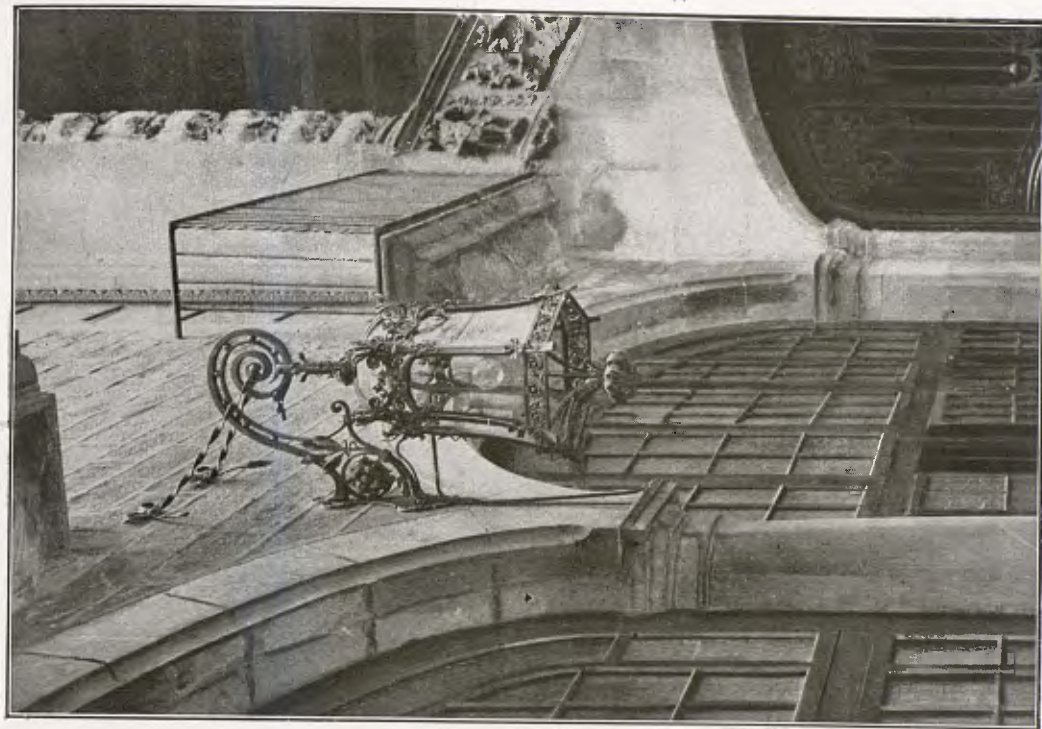
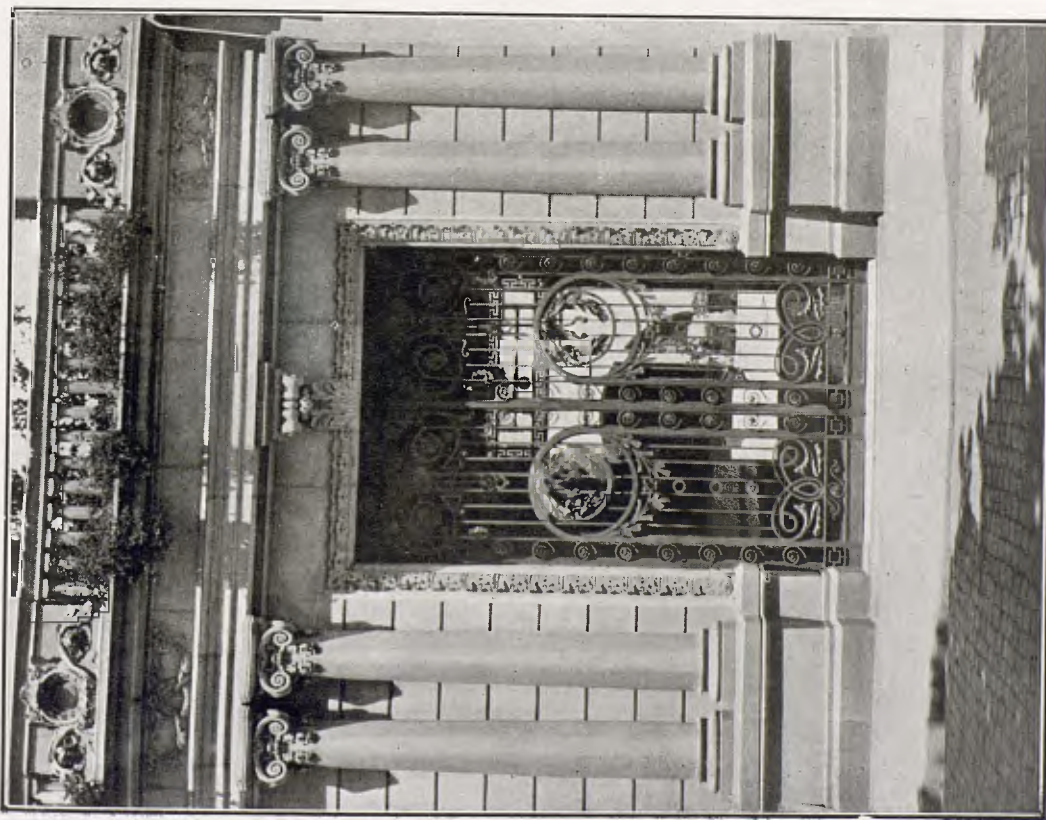

CARLES TORRABADELL, BARANES D'ESCALA DE FERRO FORJAT
DE LES CASES ARNÚS Y PARELLADA, BARCELONA. (FOTS. SERRA)

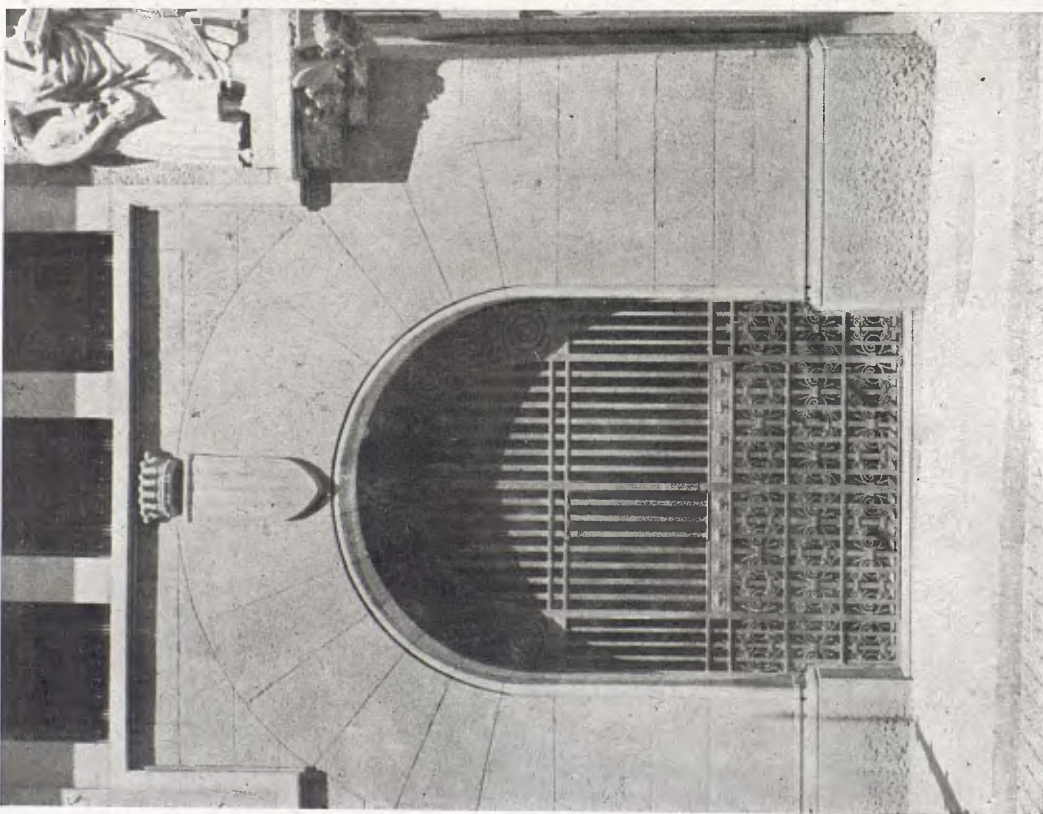

DETALL D'UNA BARANA D'ESCALA
INSTALADA EN LES "GALERÍES PUIG"

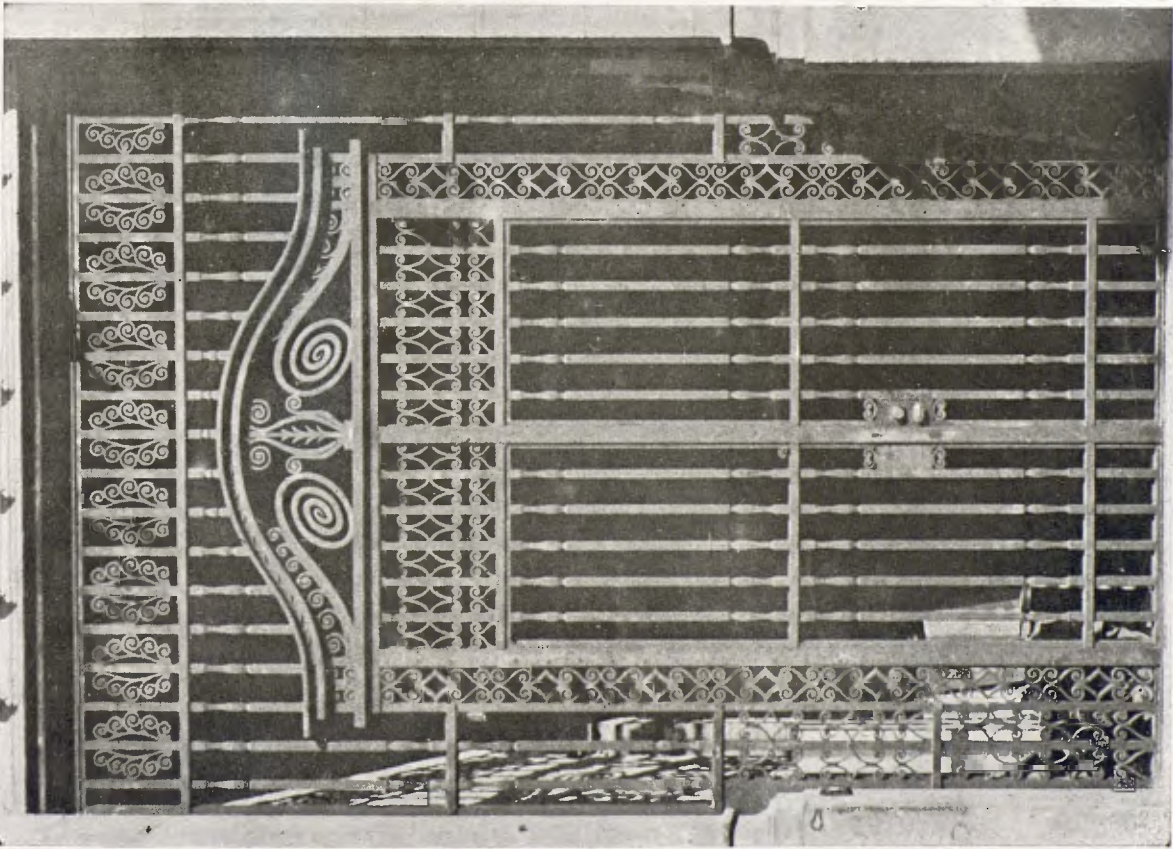
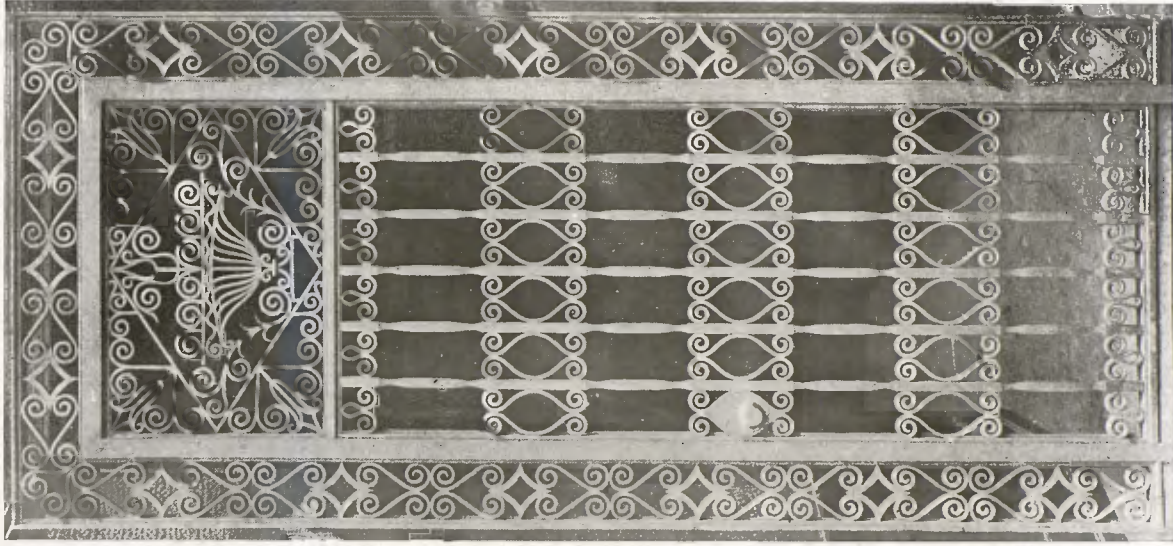
Projecte y construcció de la mateixa casa

CARLES TORRABADELL. REJA DE FERRO FORJAT DEL PORTAL DE LA CASA MANSANA.
 FANAL DE FERRO FORJAT DEL PATI DE LA CASA DALMASES, BARCELONA. (FOTS. SERRA)

ALFRED VILAPLANA. REYES DE FERRO FORJAT DEL
CASAL DEL ESTALVI. BARCELONA. (FOTS. SERRA)

JACINTE CUYÁS, RENES DE FERRO FORJAT DE
LA CASA PLANDIURA. BARCELONA. (JOIS. SERRA)

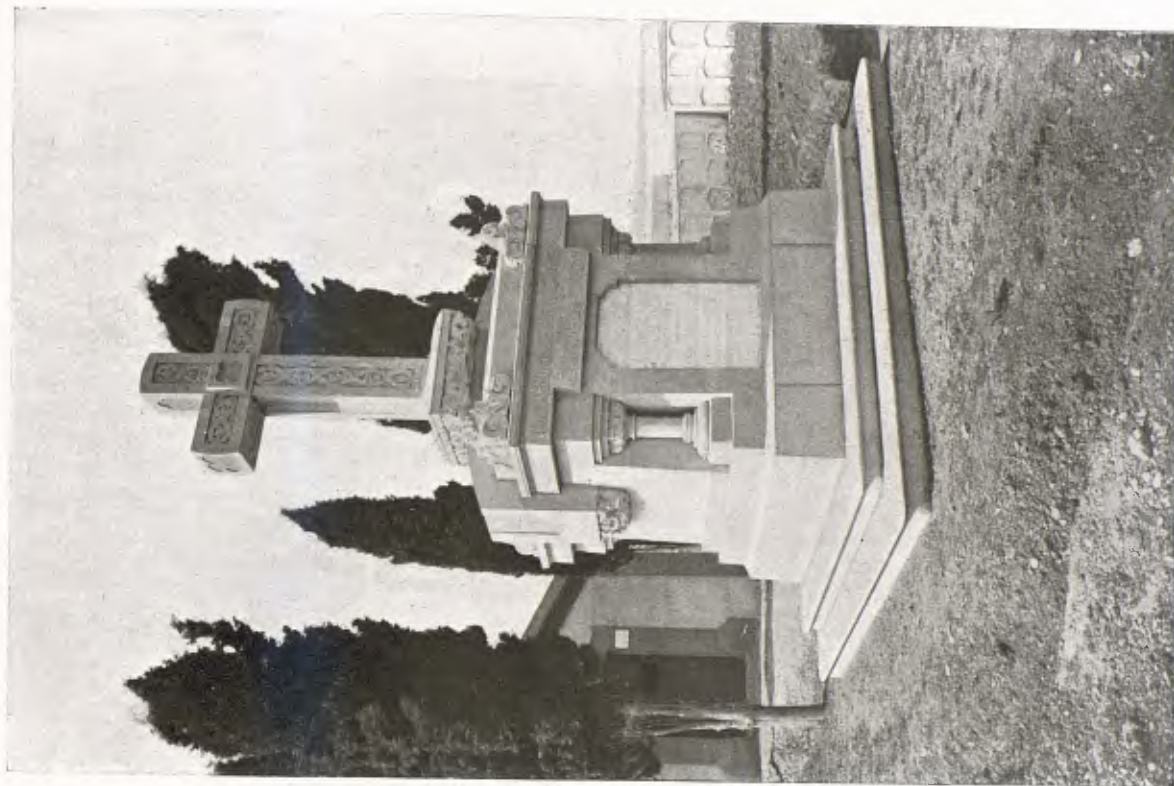
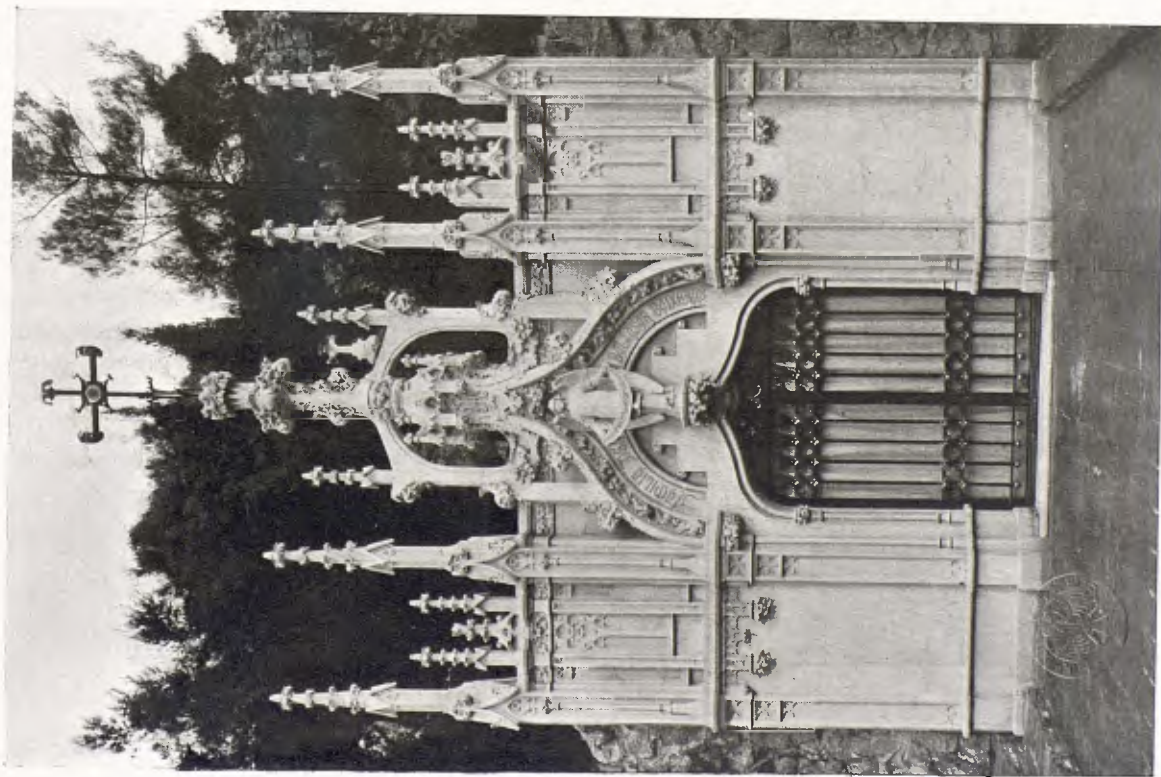
RÒMUL STACCIOLI: FÓSA DE LA TRONA DE LA CATEDRAL DE MANRESA. (FOT. AMILL Y MU-
ÑOZ) * PERE CORBERÓ: COBERTA DE RADIADOR. METALL REPUGAT. (FOT. MANETES)

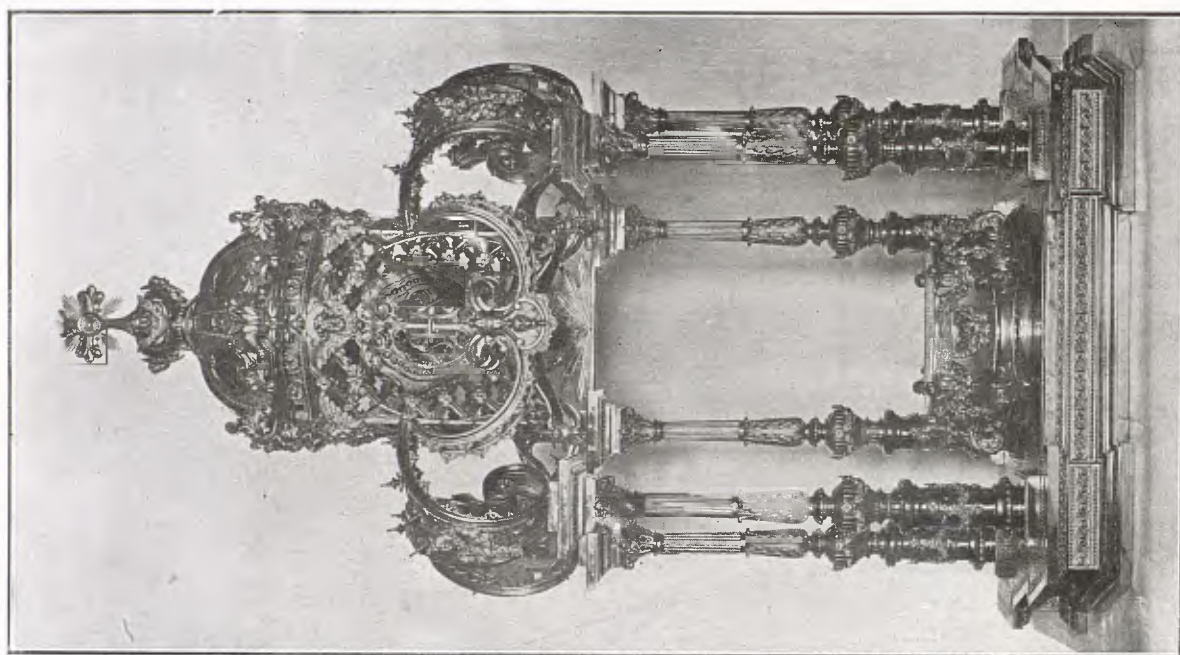
PERE CORBERÓ. TAPA DE XE-
MENEYA, DE METALL REPUJAT.

RÒMUL STACCIOLI. FÓSA DEL SARCÒFACH DEL DR. TORRAS
Y BAGES. CATEDRAL DE VICH. (FOT. AMILL Y MUÑOZ)

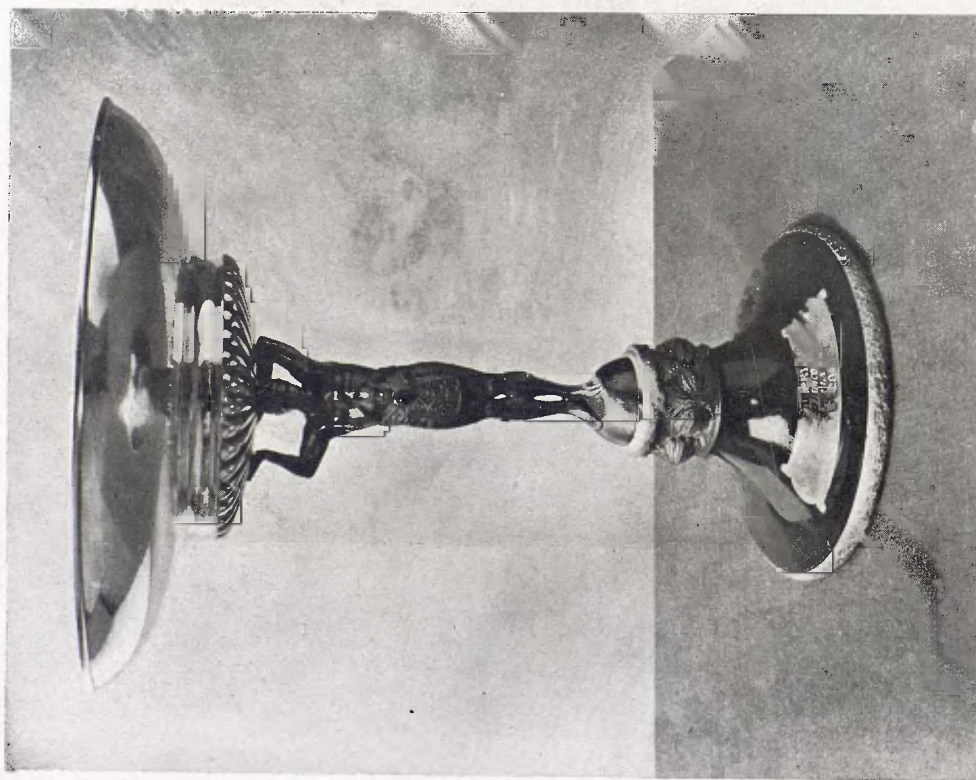
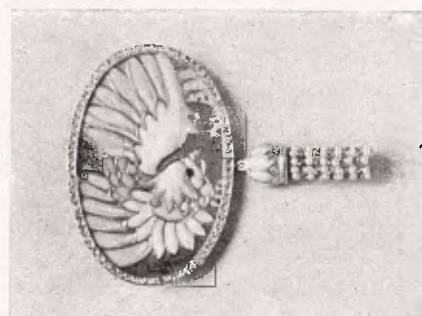
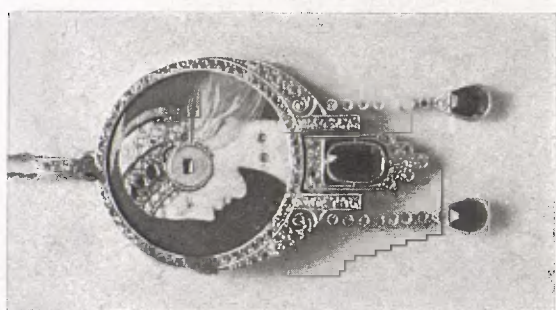
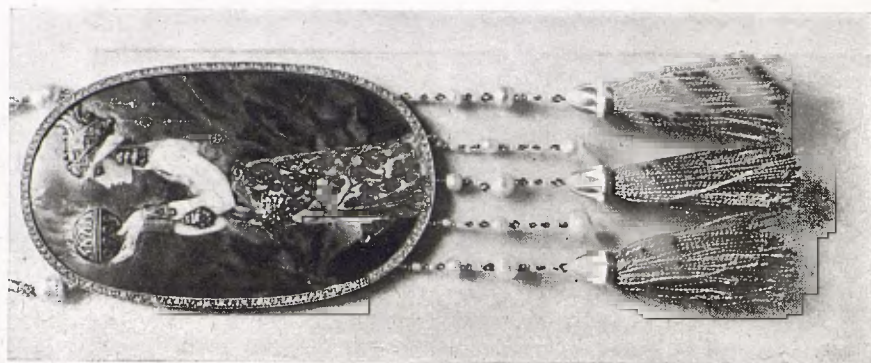
JOSEP ROMEO: PANTÉO DE LA FAMILIA BAIXFRAS. CEMENTIRI NOU, BARCELONA. (FOTOGRAFIA MÀS) * PERE RICART; PANTÍÓ DE LA FAMILIA CANPERAS. CEMENTIRI DE CORRÓ DE VALL.

FRANCESCH TIESTOS. SAGRARI DE PLATA REPujADA. — ARQUETA DE FERRO REPujAT. — TEMPLET DE METALL DAURAT. Esglesia dels PP. Jesuïtes de ManiLa.

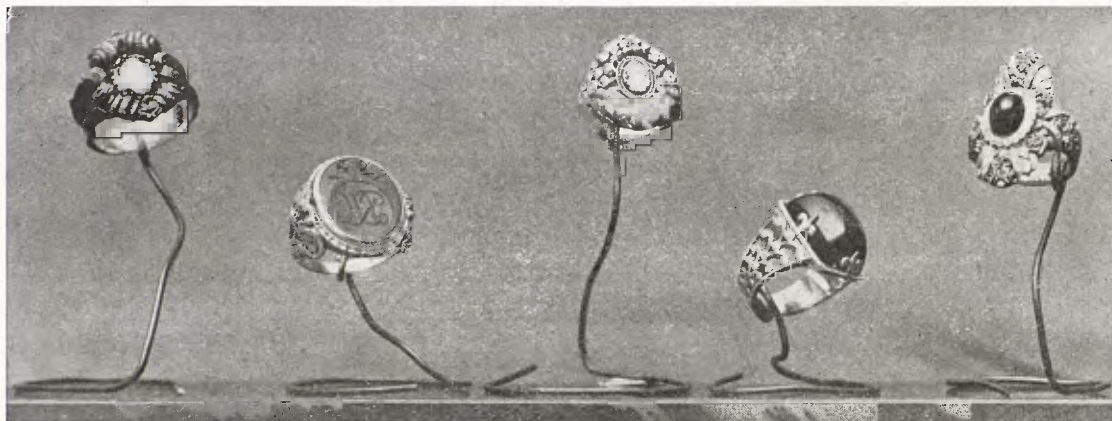
I, LUIS MASRIERA. COIÓ ENRI-
QUIT D'ESMALTS Y PEDRES FINES.

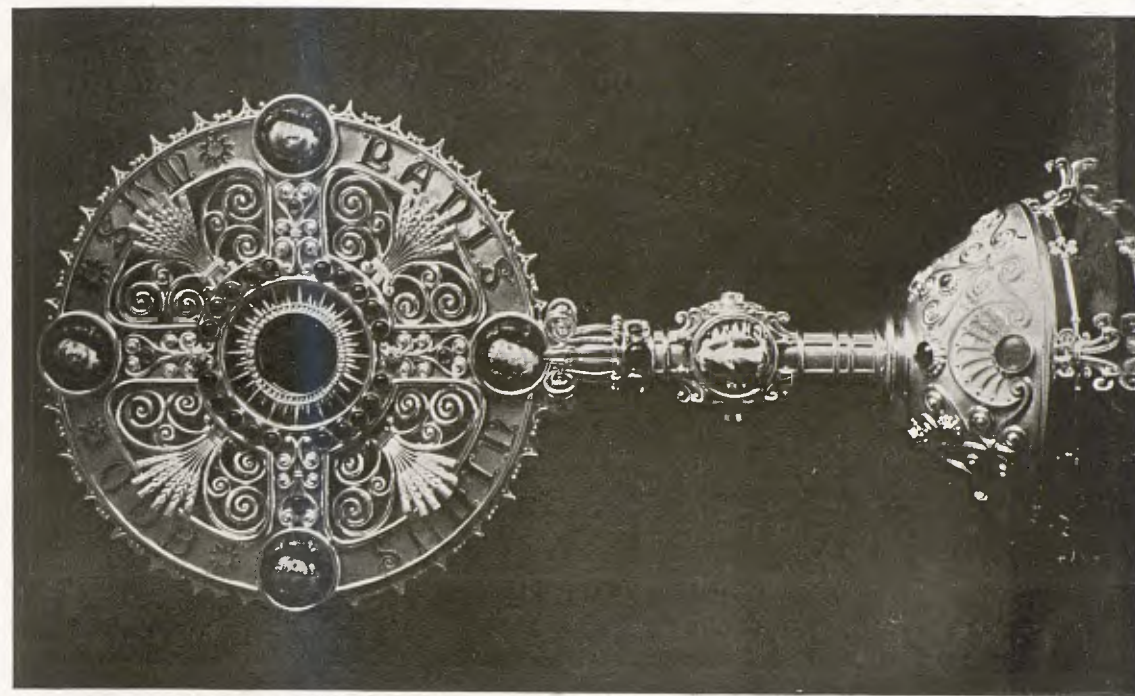
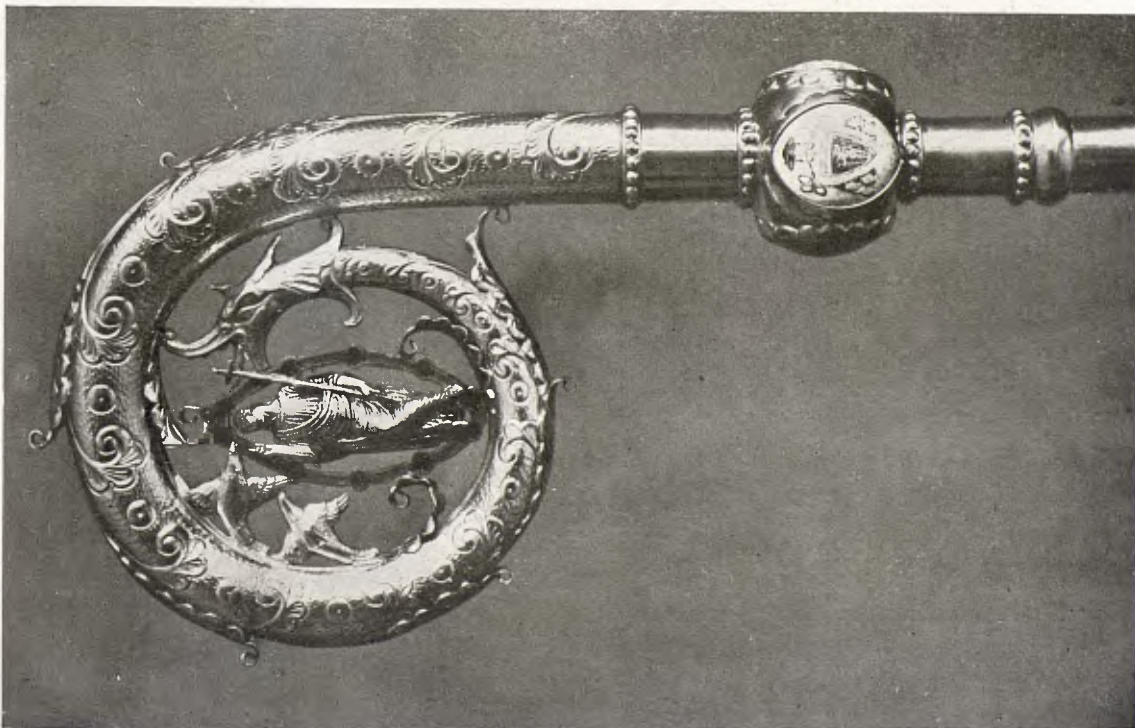
LLUIS MASRIERA, COPA DE CONCURS DE LA CASA MASRIERA GERMANS Y J. CARRERAS. — PENJOLLS D'ESMALT.

JOSEP TRIADÓ: CASULLA BRODADA A MÀ. (FOTOGRAFIA MÀS) * LLUIS MASRIERA: CAPCETA ESMALTADA.

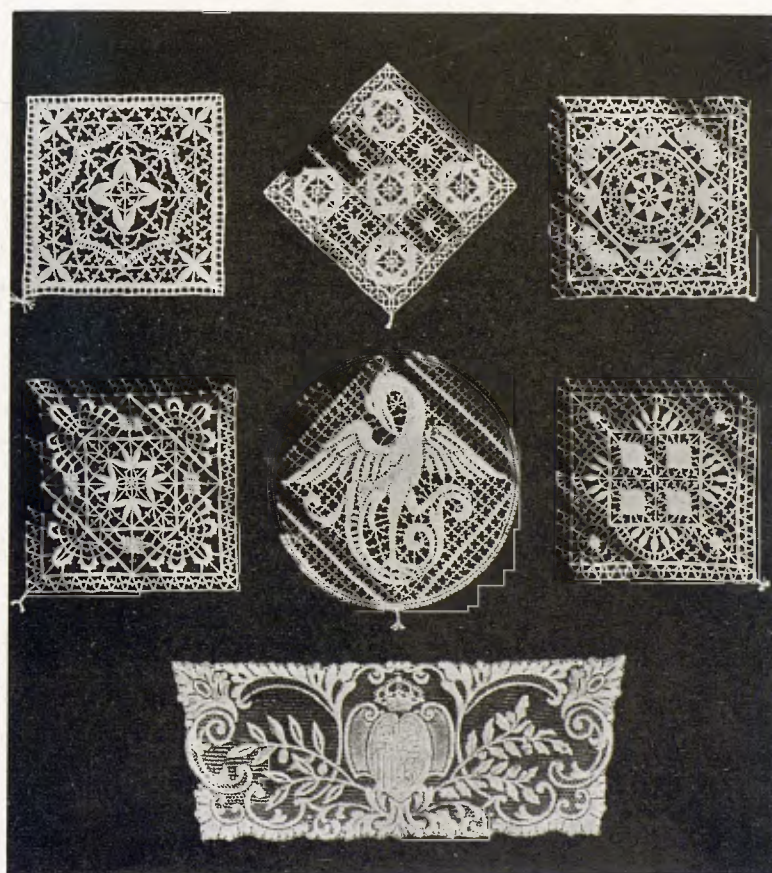
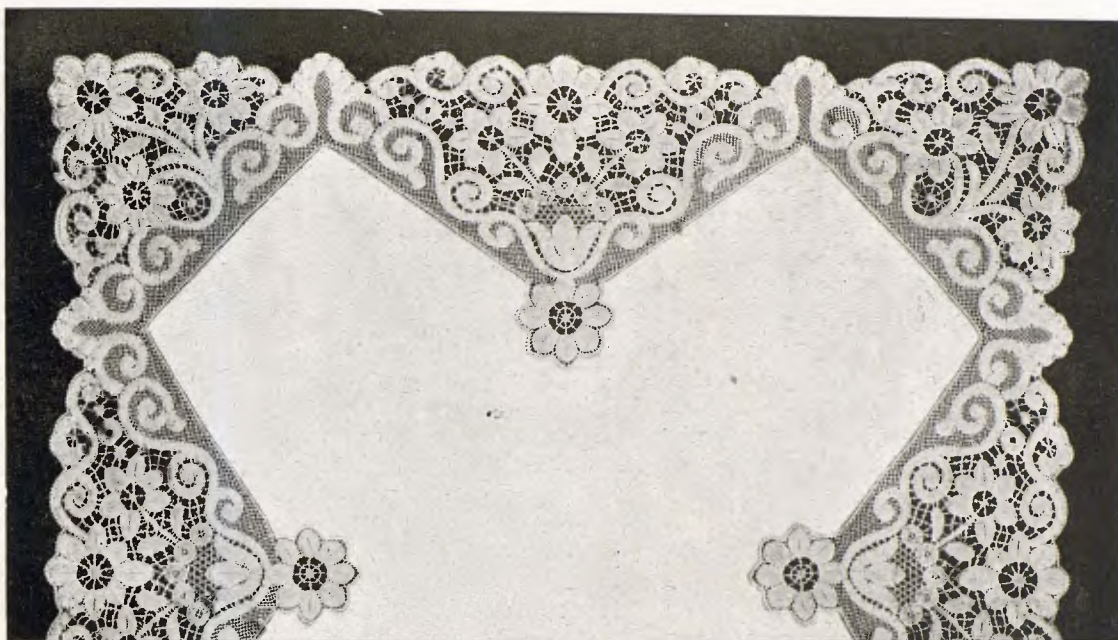
RAMON SUNYER. ANELLS. — PIAT DE PLATA REPUJADA DECO-
RAT D'ESMALT. MUSEU MUNICIPAL DE BARCELONA. (FOTS. SERRA)

RAMÓN SUNYER. BÁCUL DEL ILUSTRE DR. D. ENRICH PLÀ Y DENIEL, BISEB D'ÀVILA.—OSTENSORI.
DECORAT D'ESMALT Y PEDRES FINES. SANTUARI DEL COR DE MARIA. BARCELONA. (FOTS SERRA)

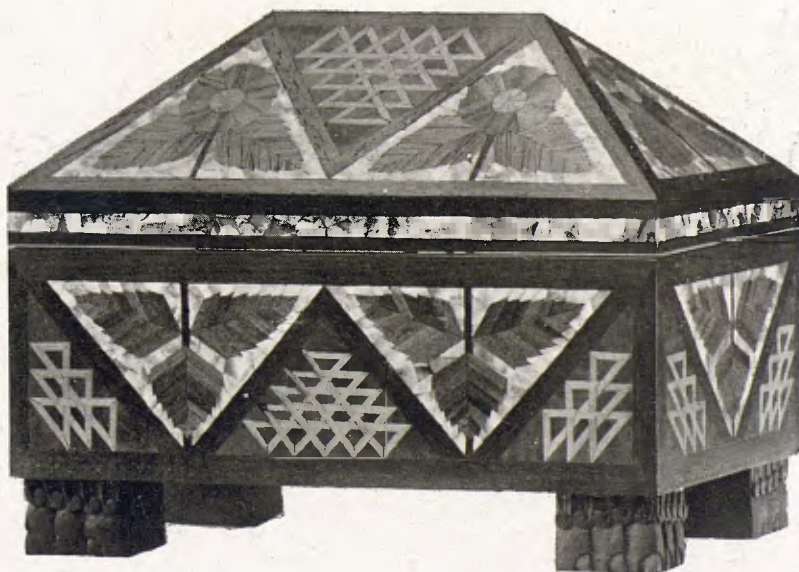

JOSEP CARDÚS: VANO PINTAT SOBRE CABRITILLA, MONTAT EN VARILLATJE DE NACRE BLANCH. (FOT. MÀS) * ADELAYDA FERRÉ: VANO DE PUNT DE GASSA A L'AGULLA.

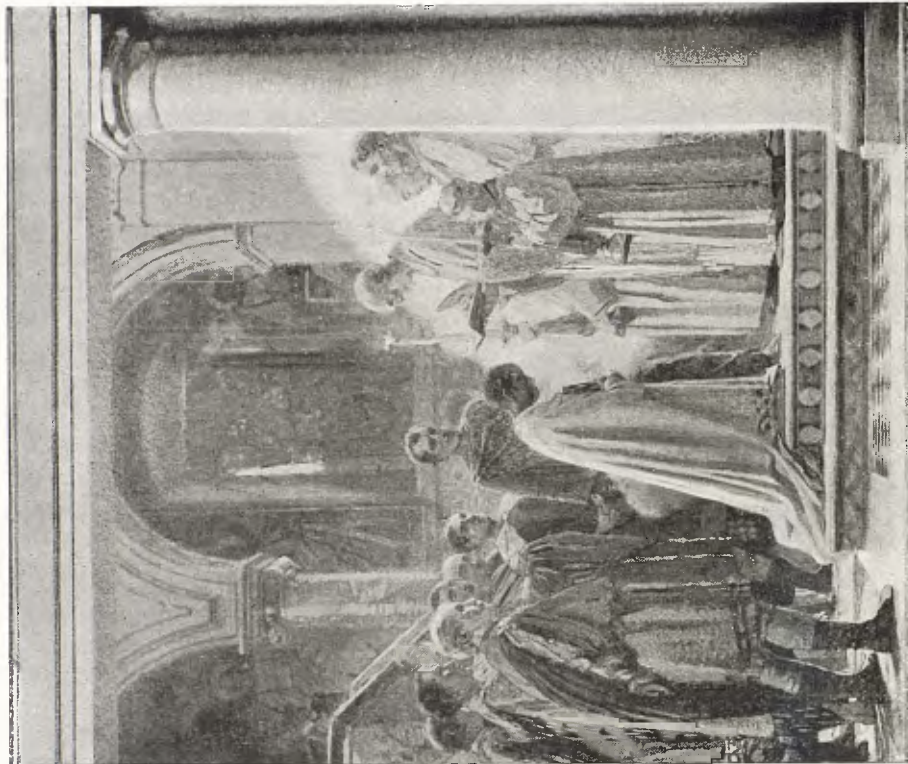

JOAQUÍM Y MARIAN CASTELLS. TOVALLS DE TAULA. — APLICACIONS DE
GUIPURE CATALÀ Y PUNY DE TOGA DE MAGISTRAT DE PUNTA FINA CATALANA.

JOSEP GUARDIOLA: CERÀMIQUES DECORADES AB VERNIÇ TRANSPARENT Y D'ESTANY. (FOTOGRAFIES SERRA) * EUSEBI BUSQUETS: ARQUETA DE MARQUETERIA. (FOT. COLL Y SALIETI)

FELIX MESTRES. ROLANDINO Y'LS SEUS DEXEBLES. (BOLONYA, SEGLE XIII) — CONSAGRACIÓ D'UN NOTARI SE-
GONS LES CONSTITUCIONS DEL EMPERADOR LLEÓ (SEGLE IX) COLEGI DE NOTARIS DE BARCELONA. (FOTS. RIBERA)

SANT NICOLAU DE BARI

Taula catalana del últim període romànic, de la col·lecció de la Srta. D.ª TERESA AMATLLER

Tricromia gravada per la "UNIÓN DE FOTOGRAFADORES"

L'ARREPENTIMENT DE JUDAS

Pintura al oli de S. GÓMEZ
Museu Municipal de Barcelona

Clixés tricolor de J. FURNELLS

IL CONTINO. Aquarel·la de Mariano Fortuny

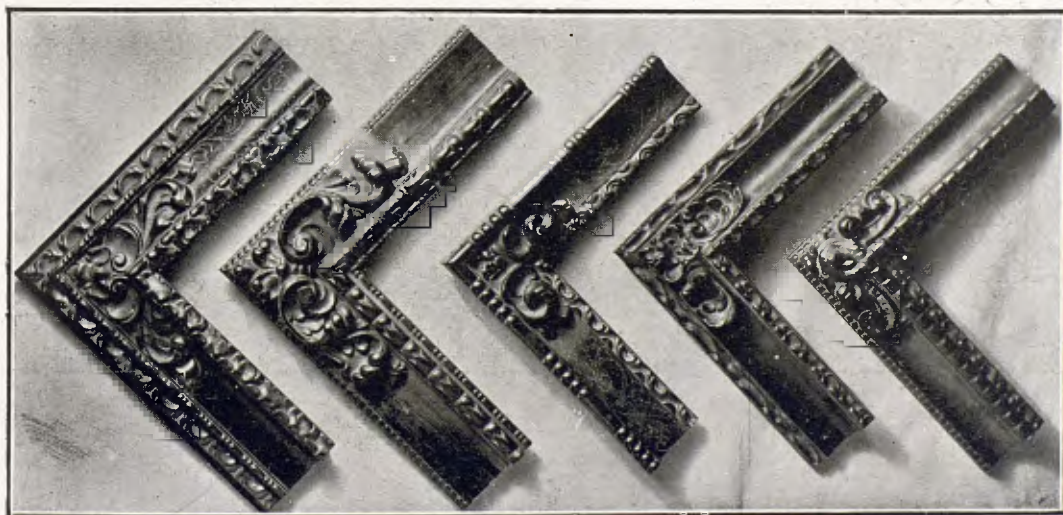
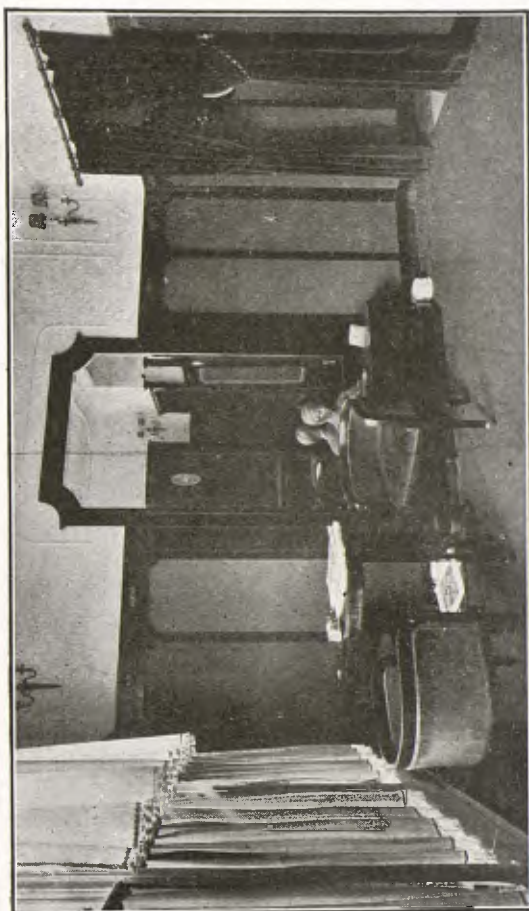
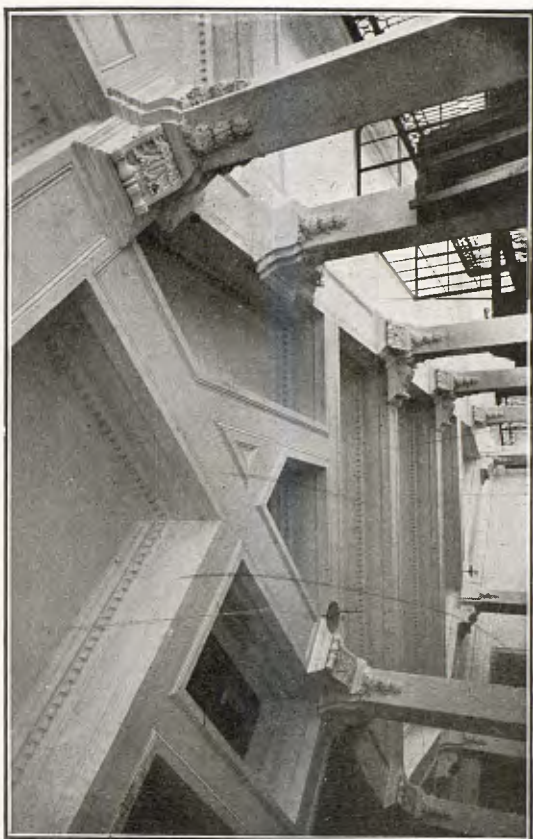
Reproducció executada en els tallers N. COLL SALIETI

JOSEP PEY: FRISOS DE DECORACIÓ. * JOSEP RIUS:
MARE DE DEU DEL HORT. IMATJE DE TALLA DECORADA.

JOSEP CARDÚS: PENJOLLS D'IVORI. (FOTS. MÀS) * JOAN PUIGDENGOLAS: AR-
QUETES. * JOSEP GUARDIOLA: CERÀMICA. VERNIÇ D'ESTANY. (FOTS. SERRA)

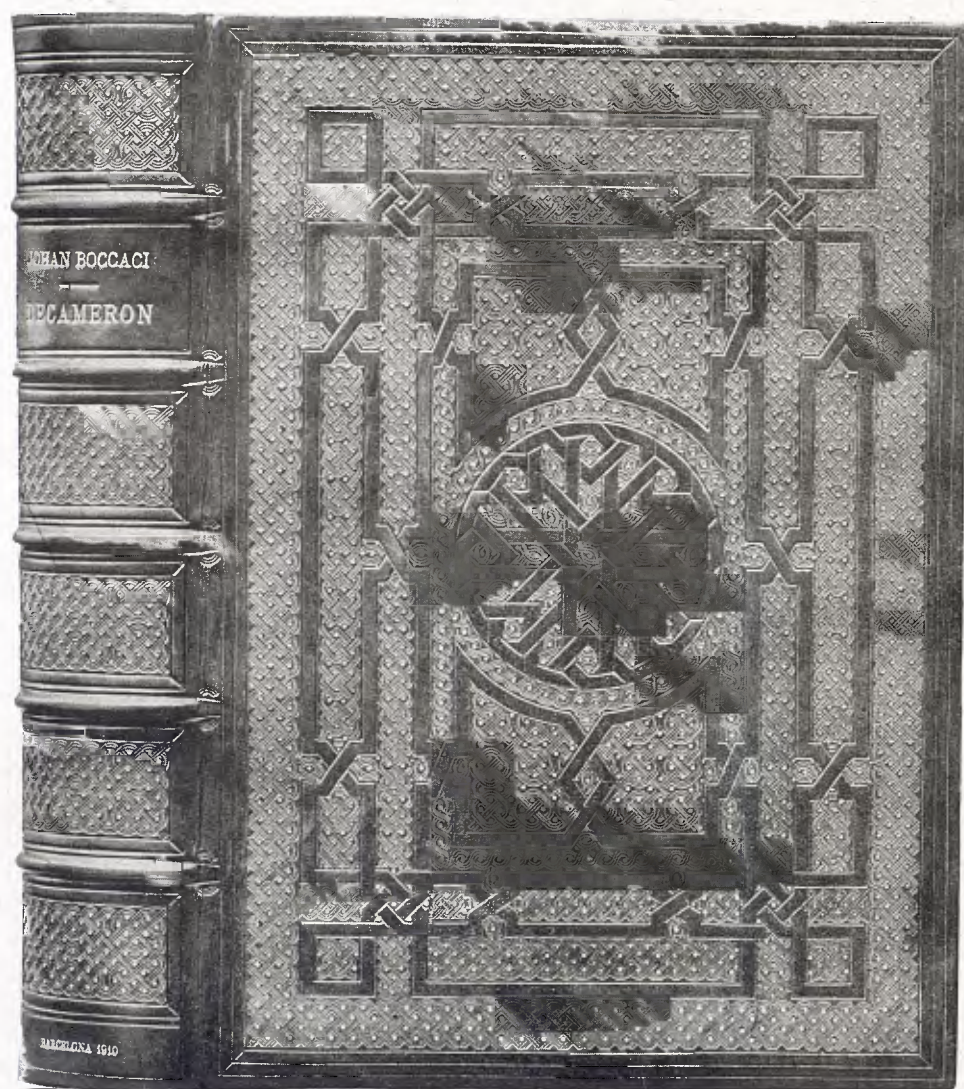
ESTEVA Y C.^a MOTILLORES. (FOT. AREÑAS) * ÁVILA Y C.^a ENVIGAT DE SOSTRE.
DECORACIÓ DE GUIX. * PAU SABATÉ; ANTESALA DESPAIX. (FOT. SERRA)

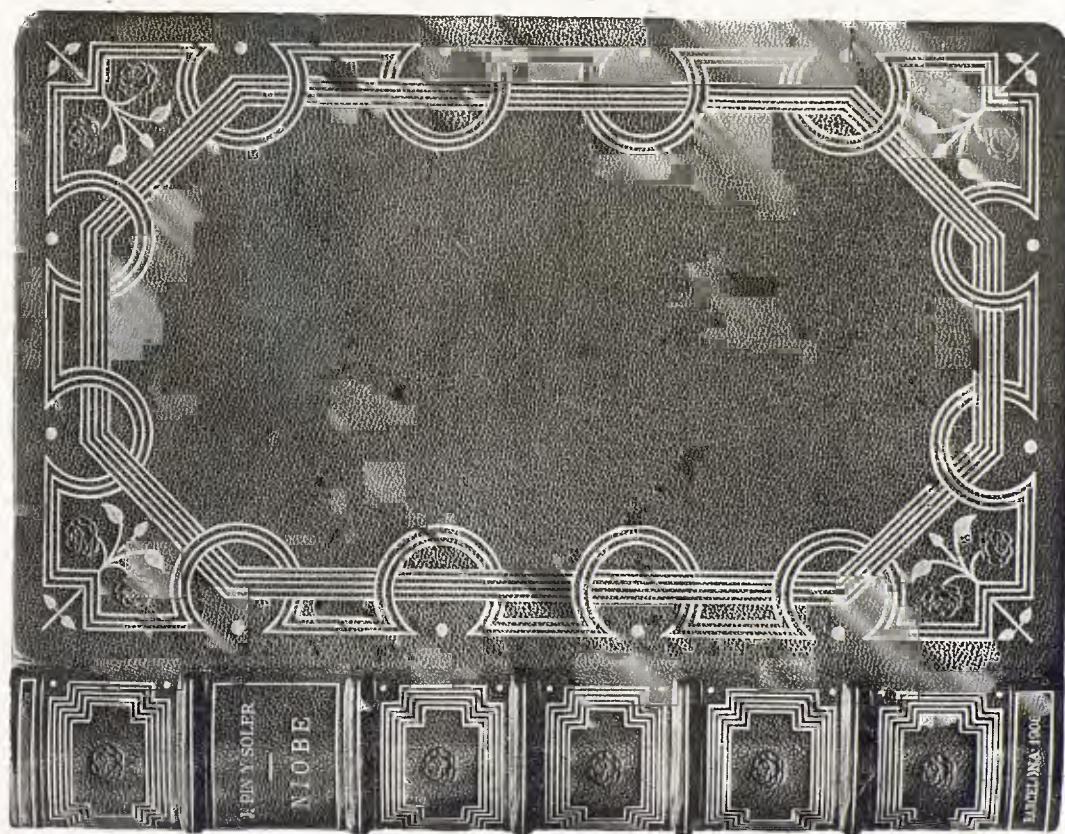
JOSEP PALLEJÁ. PAPERS PIN-
TATS A MÀ. (FOTS. COLL SALIETI)

AREÑAS. CAP D'ES-
TUDI. FOTOGRAFIA.

ENQUADERNACIÓ DE BIBLIÒFIL. DE LA COLECCIÓ DEL
DR. D. JOSEP FABREGAT. . (FOT. COLL Y SALLIETI)

ENQUADERNACIÓ DE BIBLIÓFIL. DE LA COLECCIÓ DEL DR. D. JOSEP FABREGAT. *
JOAQUIM FIGUEROA. ENQUADERNACIÓ DE CUIRO INCISAT. (FOTS. COLL Y SALLIETI)

ADELAÏDA FERRÍ. TAPA D'ALBUM DE
CUIRO REPUJAT. (POT. MATORRODONA)

JOSEP ROCA. TAPA DE LLIBRE, DE CUYRO REPUNYAT A MÀ. DEDICAT AL REV. DR. D. ILDEFONS GATELL † (FOT. MAJORRODONA)

MONOGRAMA Y MARCA INDUSTRIAL

Gravat en bronze per J. ROCA ALEMANY

R. SUNYER. TAPES DE MISSAL, DE PLATA REPUJADA. CONVENT
DE NTRA. SENYORA DE LA ESPERANÇA. BILBAO. (FOT. SERRA)

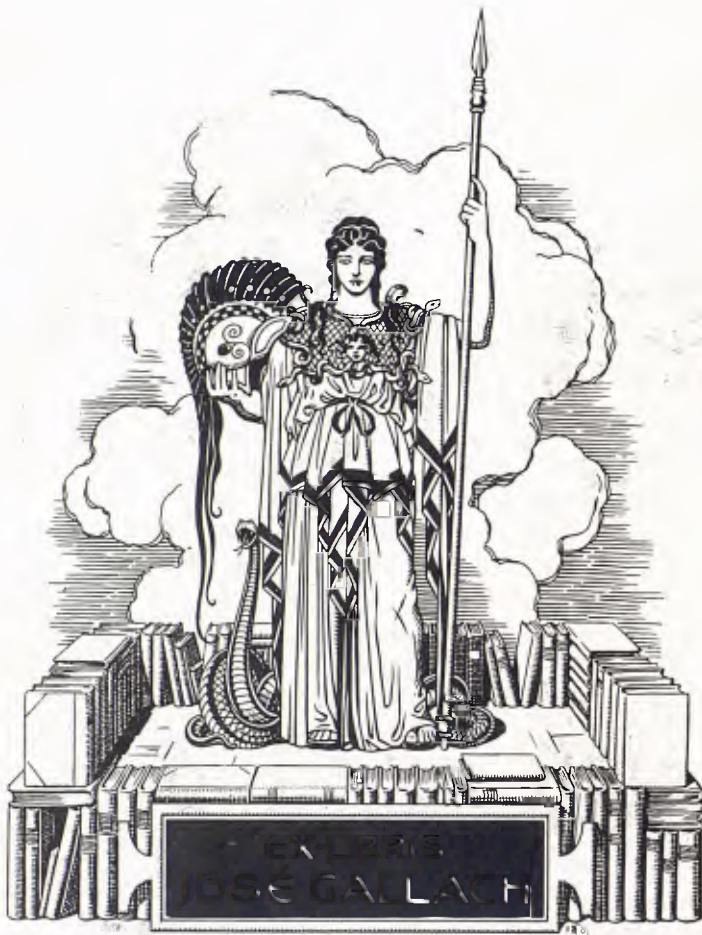

JOSEP TRIADÓ. CARTELL DE LES FIESTES
DE NTRA. SRA. DE LA MERCÈ DE BARCELONA.

*H*izose así, y el cura se informó muy a la larga, del labrador, del modo que había hallado a D. Quijote. El se lo contó todo, con los disparates que al hallarle y al traerle había dicho, que fué poner más deseo en el licenciado de hacer lo que otro día hizo, que fué llamar a su amigo el barbero maese Nicolás, con

*C*onsideraba los infortunios en que me había visto desde el día que comencé a servir al ciego hasta el punto que me hallaba, y sacaba en limpio que por mucho madrugar no amanece más temprano, ni el mucho trabajar enriquece siempre; y así dice el refrán: «Más vale a quien Dios

ΑΝΑΓΝΟΣΤΑΙ ΕΞ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ ΜΑΣΡΙΕΡΑ

R. CASALS Y VERNIS 1916

R. CASALS Y VERNIS

L. TITZ

A. CARDUNETS

R. RIGOL

J. FÁBREGAS

J. FIGUEROLA

J. JUNCEDA

M. CASTELLS

EXLIBRIS DE LA "UNIO D'EXLIBRISTRES IBÈRICS"

JOSEP TRIADO Y MAYOL

EX-LIBRIS. Dr. JOSEP FABREGA

J. CUCHY

G. CORNET

J. TRIADÓ

VARIA

GRAVATS CATALANS DELS SEGLES XV Y XVI

NO'NS proposarem pas escriure una historia del gravat a Catalunya, ni tan sols disertar sobre la introducció d'aquesta art en el nostre país. Tenim ja format, de temps, el nostre convenciment de que moltes invencions de que s'ha vingut discutint durant segles no han estat propiament *invents* sinó *perfeccionaments* industrials afortunats, deguts quasi sempre a operaris obscurs que no tingueren, de segur, consciencia de que inventessin res. Cada hu cerca sempre, pel compte que li té, reduhir al mínim esforç y a la màxima comoditat (tot y no prescindint de la excelencia dels resultats) la tasca que per habitut professional té comanada. Axí's compren que quan una art o una ciencia's troba en un grau d'avançament que fa possible l'adquisició immediata d'un nou progrés, la invenció o'l descobriment surgenen quasi espontaniament de les mans del artesà o del home de laboratori, y, lo que es més significatiu, en diversos llocs molt separats a voltes, ab simultaneïtat que sols a primera vista pot semblar desconcertant, emperò que'ns apareixeria plena de lògica si coneguessim els camins seguint els quals cada inventor pel seu costat ha pogut assolir, ab independencia dels demés, un resultat comú a tots ells. Res mes admissible, donchs, que la impremta fos inventada a Harlem y a Estrasburg y en altres llocs quasi a la mateixa hora: a tot arreu s'estampava ab planxes xilogràfiques; a tot arreu eren coneguts una serie de truchs professionals que simplificaven la tasca del gravador d'aytals planxes y que, quan hi havia lloch, li permetien corretgirne les equivocacions. Axí per exemple, el gravador en fusta que cometia una errada en el gravat d'una planxa molt avençada de treball, sabria 'l procediment de salvar la major part de la feyna feta, suprimint de la planxa 'l bocí equivocat y embotinhi una peça de fusta nova en la que repetia 'l gravat, rectificantse ell mateix. Si'l xilografista que gravava 'l text d'uns Evangelis, després d'haver esmerçat algunes hores en buydar una caplletra de complicat dibuix, se trobava ab que la mateixa inicial se repetia en una de les planes següents, la possibilitat d'aprofitar la feyna feta adaptant aquella primera lletra feta movable, a un buyt reservat en la segona de les dites planes, es una cosa tan natural, qu'es fins inacceptable que no s'acudís a qualsevol, y a tothom, per consegüent, sense consultarho ab ningú. D'axò a gravar les lletres una per una a fi de combinarles ab complerta llibertat, hi ha un pas tan petit, que qualsevol bon artesà estampador, ben possehit dels recursos del seu ofici, podia intentar-lo pel seu compte. Si la fusta no era una substancia prou sòlida per a garantir la permanencia de la forma gravada, tot era qüestió d'emprar el metall, el qual ja's gravava *per reserva* (o sia en alt relleu) y

servia per a fer estampacions idèntiques a les xilogràfiques o de placa de fusta. Si, axí y tot, no resultava pràctic juxtaposar els elements gravats sobre petites plaquetes, difícils de mantenir en aquella posició, tot se reduïa a augmentar l'alçada o profunditat del cos fins a convertirlo en un prisma ab la lletra o signe gravat en el seu extrem superior. L'arreglament de totes aquestes petites peces per medi de interlínees, o sia planxes primes de metall interposades verticalment entre línia y línia, era cosa indicada per a facilitar el maneig d'aquell primitiu material d'impremta. Y axí successivament.

Axò, en quant té referencia a lo que se'n diu la composició. Si volem fixarnos en la part d'estampació (secció de màquines, com ne diuen avuy els del ofici), trobarem coses per l'estil. El problema de la tinta era un dels més grossos a resoldre, y havia d'anar seguint de prop la evolució de la tècnica tipogràfica. A la tinta quasi líquida ab que s'estampaven les robes per medi de blocs de fusta gravats, hagué de substituir-la una tinta més espessa quan se tractà d'estampar sobre una materia menys permeable, com es ara'l paper. Un procediment d'imprimir fregant pel dors la fulla humitejada aplicada sobre la planxa xilogràfica de plà damunt del taulell, requeria un colorant de composició quasi pastosa y molt adherent, diferent del que calgué quan se tractà d'obtenir la impremta per medi de la pressió, utilisant una premsa de fer vi modificada segons el cas requeria. La tinta d'impremta, negra, brillant, inalterable, indestructible quasi, feta a base d'oli y de sutge, era ja inventada, no se sap per quí, molt abans d'En Gutemberg. Y potser té més importancia per als progressos del art d'imprimir aquest detall de la tinta, (y, ja no cal dirho, el de la fabricació del paper, qu'es el suport per excelencia), que tot lo relatiu als mil detalls que'ns permetrien tots plegats parlar d'una invenció propiament tal, si fossin fruyt d'una sola iniciativa o d'un moment determinat. Per axò nosaltres creyem, com hem dit abans, que la impremta, com tantíssimes altres coses, no té inventor conegut ni desconegut: es l'obra lenta del temps y'l fruyt de la pràctica successiva de molts artesans aplicats y estudiosos. En Gutemberg seria un d'aquests, el més notori que ha pervingut a la nostra conexença.

Dintre d'un ordre d'idees semblant creyem que's pot plantejar també lo relatiu a la historia dels orogens del gravat. Y aquesta feyna ens la dóna quasi feta del tot l'erudit Mossen Joseph Gudiol, el conservador insustituïble del Museu Diocesà de Vich, qui escrigué fa alguns anys lo següent:

«El gravat, que, de totes maneres, donà origen a la impremta y a la producció del estampat ab caràcters movibles, no es més que la industrialisació de l'obra del ornamentista, dibuxant o escriptor, naxent espontaniament del emmotllat practicat desde l'antiguitat més remota en la producció de terres cuytes y de metalls fosos. D'aquí passà, naturalment, a la producció d'estampats sobre textit a fi d'estalviarne la feyna complicada de produhir motius ornamentals, a diferents tons, ab el teler y simplificar una feyna que, per a imitar la estofa de diferents tons, feya'l brodador, el pintor (algunes vegades) o'l tapisser.

»Els textits estampats son ben antichs: hi ha tractadistes de la historia de la estofa que classifiquen certs textits estampats o decorats ab motillo de fusta com del segle xiii. Potser en axò s'exageri la nota, puix, per lo que he vist, no sembla pas prudent admetre tanta antiguitat als motius ornamentals que decoren tals textits, generalment de llí y algunes poques vegades de seda, donant motius per a trepa ab fons generalment monòcrom o d'un tò.

»En nostre país s'han trobat alguns d'aquests textits estampats servint de forro interior a caxetes de fusta de les que servien per a guardar guants o joyes. El motiu que més freqüentment se troba en ells es un sembrat d'estrelles del color del cànem blanquejat, destacantse sobre camper blau; divent

atribuir-se al segle xv. Y, com referent a aquests texits, val la pena de retreure una partida que trech d'un inventari del altar de Sant Vicents de la Catedral de Vich, del any 1409, autorisat pels notaris Bernat Escayó y Pere March Poquí, en que's llegeix: *Ytem .I. altre pali de drap emprentat de tinta ab son frontal*; lo que sens dupte fa referencia a un indument d'altar d'un textit estampat, que deurem considerar com a aborígen de les nostres tan vulgars indíanes.

»Del textit era natural que la estampació passés al paper, originant la estampa. Es molt possible que la primera manifestació del gravat sobre paper fossin les imatges religioses o sien les estampes, de les que'ls investigadors n'han trobat exemplars que semblen documentats y que ab rahó un dels més antics, un Sant Cristòfol, se fa datar de 1423; haventse citat una Mare-de-Deu ab quatre Santes que porta una data que, per més que hagi sigut llegida M.CCCC.XVIII, no fóra pas ben extrany que deguéssent entendres 1458. Estudis moderns fan acostar altres produccions del gravat fins als darrers anys del segle xiv y fins quelcom endins de la segona meytat del segle. El *bois Protat*, motillo de fusta de noguera, tallat ab habilitat suma, trobat anys enrera entre les runes d'un monestir francès, pot referirse bé a finals de la catorzena centuria.»

Presentada en aquests termes la qüestió dels orígens del gravat a casa nostra, es evident que la única feyna verament util a que pot dedicarse qui's preocupi d'aytal qüestió, es anar reunint y seriant els documents y referencies que permetin després anar seguint y estudiant les evolucions del gravat, donant tota la preferencia que merexen a les manifestacions efectives d'aquesta art. Res no val, en materia d'arqueología, lo que'l testimoni material, visible y palpable; y ab major motiu si aquest se troba autenticat per referencies documentals coetànies. La taula de la Verge dels Concellers, d'en Dalmau, es un cas esplèndid de coordinació entre l'obra conservada y les referencies d'arxiu que n'espliquen la eclosió ab tota la prolixitat de detalls desitjable. Mes no sempre l'arqueòlech troba la seva tasca tan ben preparada y planera. Emperò es evident que la reunió de molts fets d'un ordre anàlech els fa explicables l'un per l'altre, fins quan cada un de per si no fos suficientment explícit.

Reunir, donchs, en les nostres mans sistemàticament el major nombre de reproduccions de gravats catalans primitius, ha constituït desde fa alguns anys una tasca de la que n'esperem eloqüents resultats; no tal volta palesos a la nostra propia limitada comprensió, emperò segurament utilíssims y lluminosos de revelacions per als homes d'estudi als quals precisament dedicavem, d'intenció, el nostre treball de recolectors.

Els productes de la industria de la estampació del paper hagueren de fer la llur entrada en el nostre país, com objecte de comerç, molt dejorn del segle xv, y serien principalment de procedencia alemanya. No's tractaria encara de llibres, sinó de representacions religioses, colorides ab trepa o a pinzell sobre un contorn, més o menys prolixament modelat, obtingut xilogràficament. D'aquestes manifestacions se'n conexen avuy un bon nombre en museus estrangers, y l'editor Heitz de Strasburg n'ha reunit els facsímils en una publicació que vegé la llum poch abans de la guerra. Les més antigues que'n publica semblen ascendir a 1410 (deurien havernhi encara d'anteriors), y son de gran format algunes d'elles. Al nostre entendre, no fóra estrany que poguessin tenir aquest origen les que's troben esmentades en els inventaris donats a conixer per Mossen Gudiol:

1403; Inventari de Francesch Manyà, de Vich: «I. tros de paper pintat on es lo crucifix de Jesu Crist».

1420; Inventari de Joan de Noguera, barber de Vich: «Un tros de paper on es pintada la Verge Maria ab son fill e Sant Gabriel».

1424; Inventari de Pere de Soler, beneficiat de Vich: «I. paper qui sta ficat a la paret de la cambra, on es lo crucifix de Jesu Crist e I. angel e altres ymages».

1430; Inventari de Bernat de Puigbacó, canonge de Vich: «Un retaule petit de paper ab figura de la Verge Maria».

1441; Inventari de Martí de Tonià, de Vich: «Dos fulls de paper en que son pintades les ymages de la Verge Maria quan fou coronada e de Sant Miquel».

D'altra manera decissiva, en el sentit de provar que aquí ja s'estampava xilogràficament, poch o molt, en el segon quart de la quinzena centuria, es aquesta altra referencia que tambe devem al mateix tractadista:

1428; Manual del notari vigatà Pere Artigues: dona compte de que'l bisbe Jordi d'Ornos, el darrer dia de maig del dit any, provehi la esglesia de Sant Esteve de Granollers de la plana y l'anexa de Sant Julià de Vilamirosa, en la persona del prebere Jaume Andreu de Puig. Aquest, el dia 16 de juny, prengué possessió del carrech y, entre altres coses, trobà en la casa rectoral «algunes cedulas de contractas stampades».

La fabricació de nayps, com industria indígena ja ben arrelada aquí (com per tot arreu), degué esser la primera en beneficiarse de la xilografia per a obtenir resultats superiors als que li procurava l'us exclusiu del pintat ab trepa o patró perforat. Es molt probable que'ls naypers barcelonins dels quals cità'ls noms En Puiggarí ja fa anys, y qu'exercien en la nostra ciutat entre'l 1442 y'l 1468, no fossin gravadors en fusta; emperò podien, certament, estampar nayps ab motillo xilogràfic gravat aquí mateix. Si, com sembla, cal recular un xich l'època en que, per tot arreu d'Europa, eren ja usuals les estampacions ab fusta, la fulla de nayps trobada pel senyor Font de Rubinat en la tapa d'un incunable català, y que després ha regalat al Museu de Vich, podria molt ben esser un trassumpte de les nostres xilografies de mitjans del segle xv, quan encara la impremta propiament dita no havia entrat en el nostre país.

Aquesta art pogué esser introduhida aquí, com generalment se creu, poch abans de 1474, o com alguns ho accepten també, en 1468 (*Gramàtica* d'En Mates); emperò això no faria sinó determinar un nou expandiment de les aplicacions del art del gravat que aquí ja's practicava. Entre'ls alemanys impressors que aleshores vingueren, n'hi havia alguns qu'eren també gravadors; y les necessitats de la nova industria hagueren de moure aviat l'afany de la gent que aquí exercia oficis similars al de gravar: ens volem referir als argenters y orfegres, especialment, que s'aplicaren al gravat de matrius de lletres y, es de creure també, a la producció de gravats per a la decoració dels llibres matexos, com ne son exemple la magnífica orla d'estil venecià y la caplletra (primera d'una sèrie), que apareixen ja en el *Kempis* barceloni de 1482.

Ademés dels nayps, hi hagueren, pels començos de la segona meytat del segle xv, temptatives de gravat català qu'encara no miraven a la industria del llibre. La coneguda estampa del *Princep de Viana*, que acostuma a esser situada pels nostres tractadistes al entorn de la data de 1462, en que morí 'l susdit princep, es la única mostra que'ns ha arribat del nostre gravat primitiu en talla dolça, o sia ab incisions en la planxa metàlica per profunditat en comptes del tallat per reserva que caracteriza la xilografia y que també's practicava en el metall, com s'ha vingut a reconèixer darrerament.

En efecte, els més moderns estudis publicats al estranger sobre la història del gravat, accepten ja com a indubtable aquest fet, que fins ara no havia sinó estat objecte de les sospites d'alguns especialista. D'aquesta manera, alguns dels gravats tipogràfics que comparexen en les edicions del segle xv, y que's creya qu'eren gravats sobre fusta, son mirats avuy com a gravats en metall *a la manera tipogràfica*. Y axò explica certes diferències de qualitat, que fins aquí no's dexaven comprendre gayre: vegis, per exemple, el Sant Miquel del *Llibre dels Angels* de 1494.

Emperò la franca manifestació del gravat calcogràfic, incontestable en quant a sa naturalesa valenciana y a la seva data, es la que representen les dues estampes d'En Francesch Domenech, de 1488, representant una d'elles els *Misteris de la Verge del Roser* y l'altra *Sant Antoni Abat*. Son, una y altra, obres definitives de l'art del gravat, en relació ab la època.

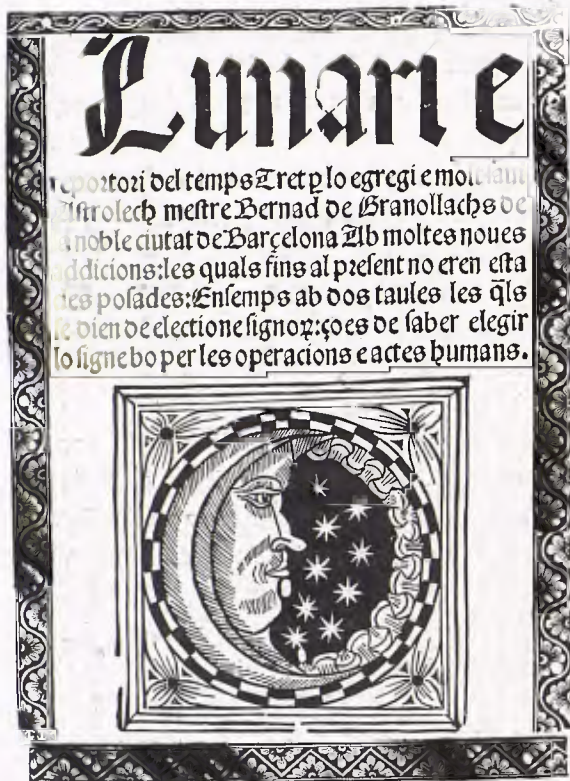
Per desgracia, sembla que haurem de donar per perduda una de les manifestacions del gravat català primitiu, provinent aquesta vegada de Mallorca. La estampa del *Beat Ramon Llull*, gravada en fusta per En Francesch Descos en 1493, no ha reaparegut desde la època en que fou trobada per En Bover y enviada per ell mateix a Madrid. Avuy sols sabem lo que aquest autor n'escrigué en ocasió de la seva troballa; y no sembla pas que ningú l'hagi vista després.

No hem sabut tampoch retrobar el rastre de la Estampa dels *Tres Arcangels*, gravada en fusta, positivament del segle xv, que figurà en una exposició del any 1880 en la nostra ciutat. En Puiggarí la cregué catalana o mallorquina y n'anota les seves particularitats.

Y ab la referencia ultima que farem aquí a la fulla de *Nayps Girbal*, que al nostre entendre entra ja en els primers anys del segle xvi, quedarà exposat tot lo que'ns calia dir sobre manifestacions gravades no destinades al llibre. Els *Nayps Girbal* poden avuy esser vistos també com un gravat en metall *per talla de reserva*, o sia a la manera tipogràfica; y serien l'obra d'un gravador català anomenat Agusti del Bosch.

Emperò, com ja hem mig indicat, la tasca grossa per al historiador dels orígens del nostre gravat, comença ab la introducció de la impremta en el nostre país. Dejorn les edicions catalanes y valencianes (sobre tot aquestes darreres) s'avaloren ab gravats xilogràfics que demanen urgentment una catalogació sistemàtica. Hi ha veritables tresors desconeguts o insuficientment divulgats, en aquest camp d'investigació. Bastarà dir no més que, fins ara fa poch, no han estat conegudes del publich les sexanta estampes de la *Vida de Santa Magdalena* (Valencia, 1505); essentho no més d'uns quants anys abans les setze ilustracions barcelonines del *Carcer d'Amor* (1493) y les vuyt del *Procés de les Olives* (1497). La *Vida de Santa Caterina de Sena* (Valencia, 1511) ab les seves trenta cinch estampes, es ja més coneguda. Emperò, repetimho encara, solament una recopilació integral de tots els gravats que figuren en les edicions catalanes, valencianes y mallorquines fins al 1550, podrà donarnos una idea justa de la importancia del nostre gravat gòtic. Y podrem estudiar aleshores lo que'ls nostres gravadors prengueren per als llurs treballs a la inspiració dels manuscrits miniaturats que la nova art de la estampa reproduhía, a la imatgeria tradicional representada per la pintura dels retaules en lo que fa als temes religiosos y, per fi, als models de gravats alemanys, francesos y italians que'ls venien ab els incunables d'aquests països.

RAMÓN MIQUEL Y PLANAS

BARCELONA, 1515

Libre de còiolat tractar
 dels fets marítims &c.

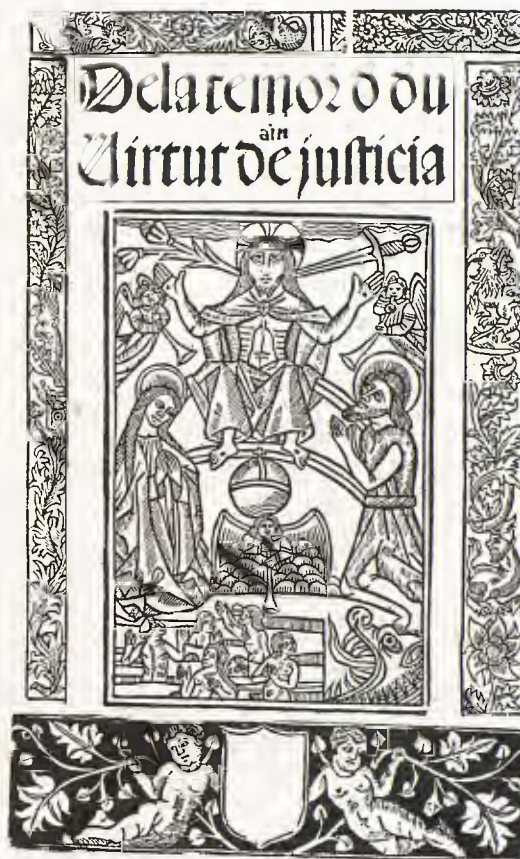
VALENCIA, 1495

BARCELONA, 1501

11 VALENCIA, 1498

12 VALENCIA, 1498

13 VALENCIA, 1535

14 VALENCIA, 1513

1502

BARCELONA, 1528

6) VALENCIA, DEVERS 1491

7) VALENCIA, DEVERS 1490

(18) VALENCIA, 1519

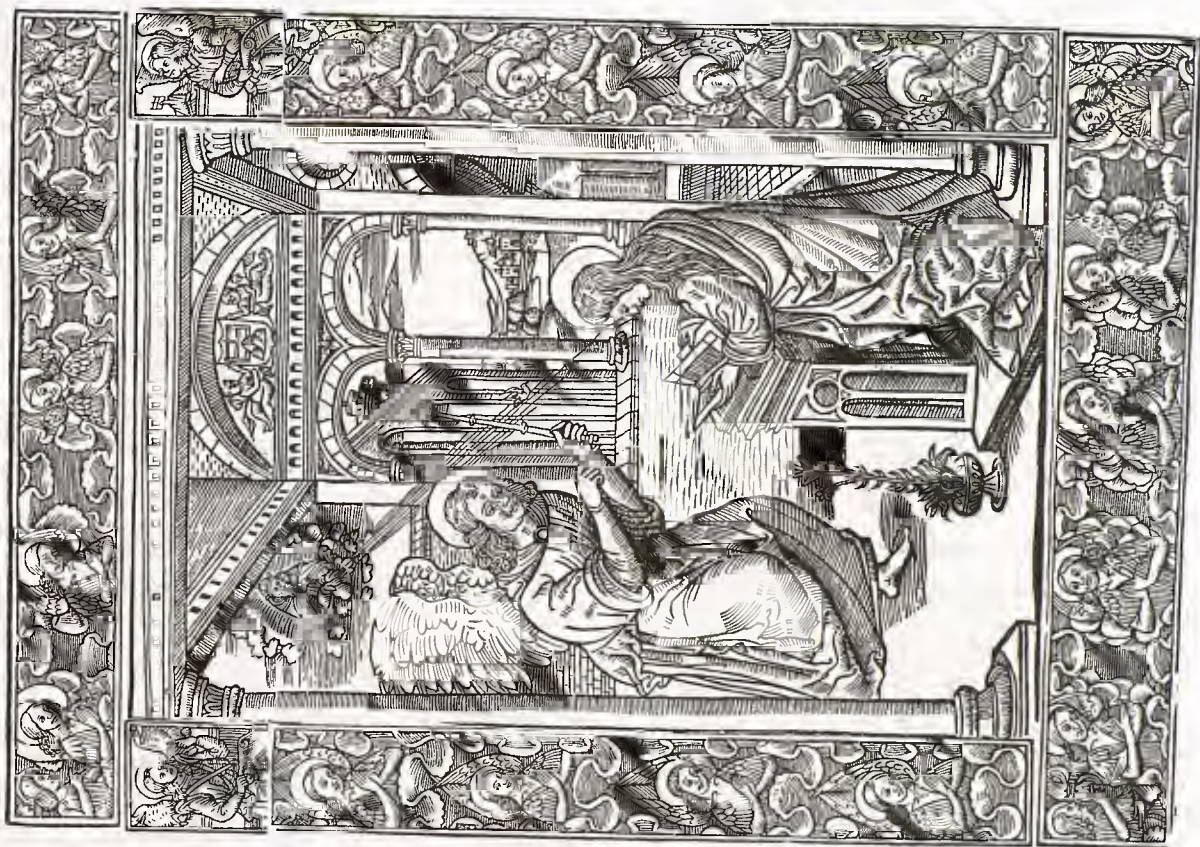
(19) VALENCIA, 1530

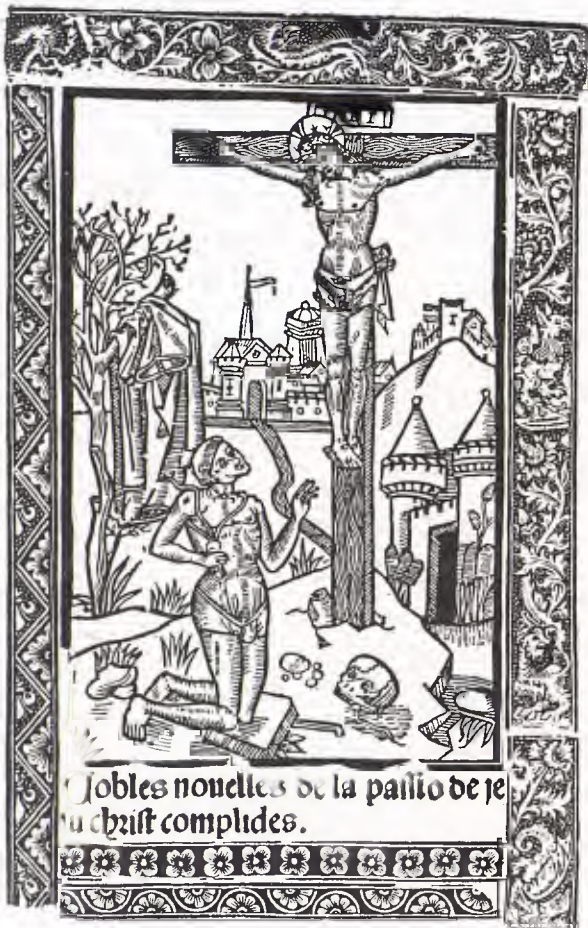
(20) BARCELONA, 1508

(21) VALENCIA, 1511

¶ gredietur vurga de radice ielle: et flos
 de radice eius ascēdet et c. ¶ Esape. xj. cap.

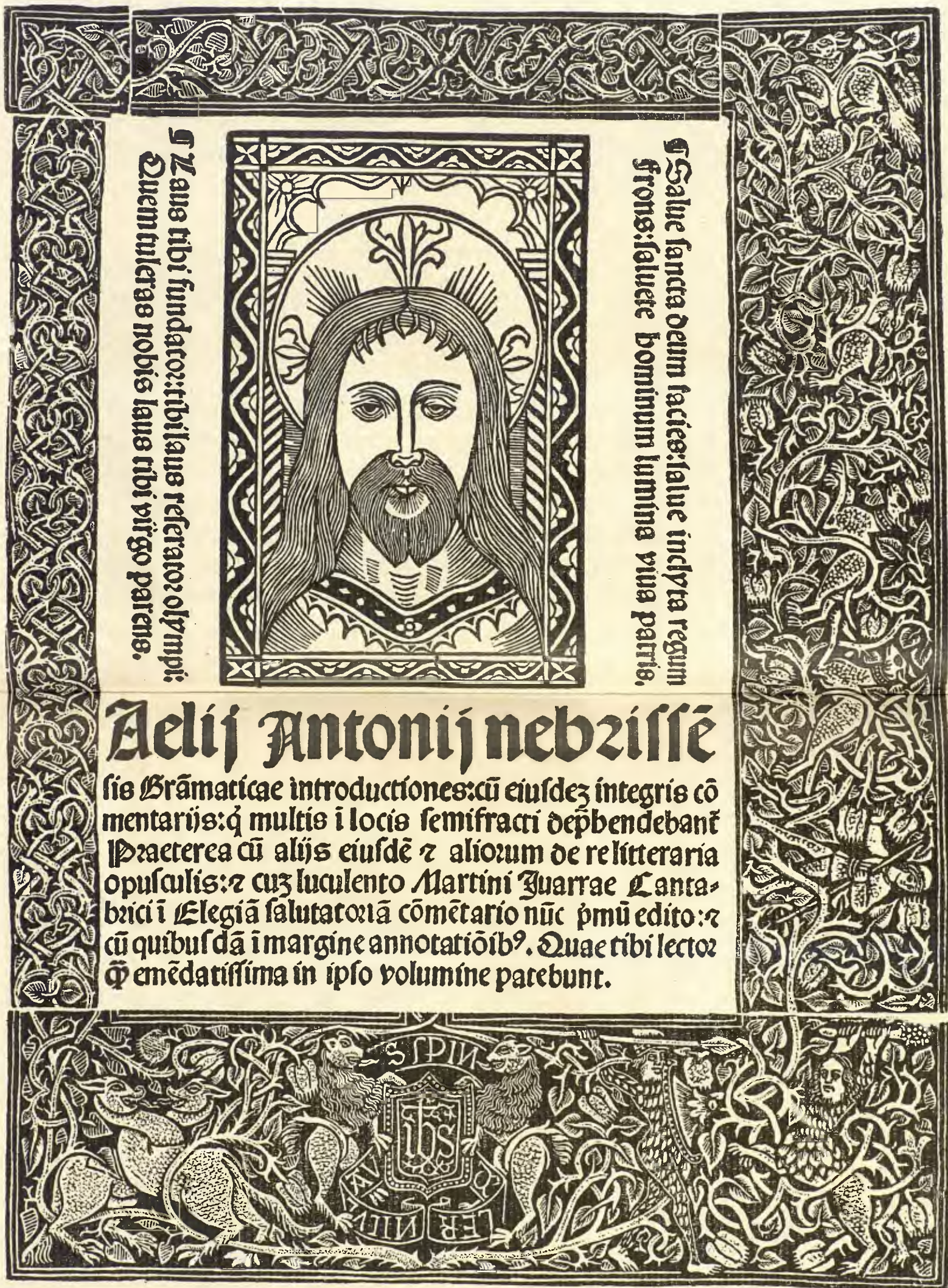
41 VALENCIA, 1500-1510

51 VALENCIA, 1500-1510

61 VALENCIA, 1500-1510

Portada de la GRAMATICA d'En Nebrija, impresa a Barcelona en els primers anys del segle XVI, per En Rosembach. La orla, ab el nom d'En Nicolau Spindeler, fou utilitada primerament en el TIRANT I.O BLANCH valencià de 1490.

30) BARCELONA, DEVERS 1500

31) VALENCIA, 1515

30) VALENCIA, 1515

31) BARCELONA, 1494

13) MONTSEKKA, 1500

14) MONTSEKKA, 1500

15) BARCELONA, 1520

16) VALENCIA, 1520

37) VALENCIA, 1499

38) PALMA, 1541

39) VALENCIA, 1511

40) BARCELONA, 1503

[12] CIUTAT 1413

[13] CIUTAT 1413

[14] BARCELONA, 1494

[15] BARCELONA, 1494

LLUIS MASRIERA. REGINA PACIS

(FOT. SERRA)

EL TALLER - MUSEU MASRIERA

EL dia 18 de maig, després del forçós ajornament sofert a conseqüència de les anormals circumstàncies per que atravessà la nostra ciutat durant els primers mesos d'enguany, efectuà la nostra Entitat la seva anunciada visita al Taller-Museu Masriera. Una visita an aquest bell edifici, serà tot temps agradable y atractívola per als aymadors del Art, car sempre es un regal del esperit tornar a veure les moltes preciositats allí hostatjades, y que la perseverancia dels Masriera ha anat coleccionant. Amés, aquell dia hi havia, com a motiu principal per a congregarnos allí, el d'admirar el quadre *Regina Pacis*, la última obra sortida del pinzell del nostre distingit consoci D. Lluís Masriera qui, ab aquella franca cordialitat en ell tan característica, ens dispensà l'honor de rebrens y acompanyarnos durant tot el temps qu'esmerçarem en l'agradable visita.

La tradició artística de la familia Masriera es bellament continuada pel seu hereu D. Lluís, y es de dòldre que'l seu bell gest de posar al abast de les gents estudioses o senzillament encuriosides les seves belles colleccions, no siga més conegut y apreciat dels barcelonins.

Nosaltres, els que havem fruit d'aquestes bellesaes, servarem sempre'l viu recort d'uns moments d'emoció estètica; moments d'intensa vida esperitual, moments d'efusiva confraternitat en els quals

TALLER-MUSEU MASRIERA

flueix espontani y sincer tot comentari y en els quals tot un bagatge de cultura artística, generosament prodigat, representa'l benefici que'ls uns als altres ens donem en aquestes visites collectives.

El FOMENT DE LES ARTS DECORATIVES ha dedicat tot temps preferent atenció a estudiar el llegat historich-artístich dels nostres avant passats y procurarem no perdre ocasió y aprofitar sempre aquest medi cultural, organisant noves visites a Museus, Monuments, Arxius y Coleccions.

TALLER-MUSEU MASRIERA

A. B. C. D. E. - Association Belge des collectionneurs et dessinateurs d'ex-libris.

EXPOSITION DE JOSÉ TRIADÓ MAYOL. SEPTEMBRE, 1919. Le cercle A. B. C. D. E. vient de faire dans son local, au Musée du Livre à Bruxelles, une exposition particulière de l'œuvre exlibristique de José Triadó Mayol de Barcelone.

Ce merveilleux artiste qui excelle dans l'art de l'exlibris nous a permis d'apprécier les manifestations d'art de son pays à sa très juste et très louable valeur.

Dans les 200 pièces exposées nous avons pu nous rendre compte combien Triadó a le sens du modernisme et du symbolisme. La valeur décorative de ses compositions, la juxtaposition si subtile des couleurs, l'élégance dans l'ordonnance générale de toutes ses pièces font que chacune d'elles est une petite estampe précieuse et savoureuse qui attire et charme l'œil, captive le visiteur et lui ouvre un champ d'analyse bien fait pour le retenir et le charmer.

Nous ne voudrions pas allonger ici ces quelques notes en citant les planches à tirer hors pairs et l'embarras serait très grand, car Triadó manifeste son originalité dans chacune d'elles. Elles ont toutes un caractère bien spécial. Tantôt c'est le symbolisme ou l'héraldique qui l'a inspiré, tantôt c'est l'exlibris monogramme, genre très ingrat dans lequel l'artiste excelle merveilleusement; d'autres fois c'est tout un thème que l'artiste a développé dans une composition très imagée.

Toujours l'esprit d'invention de Triadó est des plus fertiles et nous voulons ici simplement rendre hommage à ce beau dessinateur exlibristique qui nous a fourni l'occasion d'admirer en lui l'expansion artistique d'un vrai maître qui complète si harmonieusement la brillante pléiade des artistes Catalans.

Ce fut, pour nous résumer, un très gros succès.

EXPOSITION DE ANTONIO DE GUEZALA. DECEMBRE, 1919. De même qu'en Septembre la Société exposa la collection complète des exlibris de Monsieur José Triadó Mayol de Barcelone, cette dernière exposition fut consacrée à l'œuvre de Monsieur Antonio de Guezala de Bilbao.

Cet artiste aussi original que spirituel a révolutionné (si l'on peut employer ce mot en parlant d'art) les membres présents et nombreux.

Ceux qui ignoraient les productions de cet artiste n'ont pas compris à première vue toute l'esthétique de ses compositions, mais ils furent initiés rapidement par le Président, qui fit le commentaire des diverses planches.

Bientôt ils furent de l'avis de ceux qui connaissaient ses exlibris et tout le monde enfin étudia et savoura le caractère synthétique et la simplicité toute apparente avec lesquels Monsieur de Guezala compose ses œuvrettes.

Ce fut un succès pour cet artiste et il semble que les membres ont admiré davantage la naïveté voulue des gravures sur bois, telle le St. Georges pour Jordi Monsalvatje, et, au point de vue de l'expression réalisée par le système de la ligne synthétisant un dessin précédemment plus châtié, l'exlibris pour Doña Eloisa Guinea de Guezala.

Pour nous résumer, les 32 pièces exposées furent étudiées avec tout l'intérêt que l'on doit accorder aux productions d'un artiste aussi personnel.

MME. C. TITZ

Archiviste de l'A. B. C. D. E., Bruxelles
Correspondant du F. de les A. D. à Barcelone

NOSTRA TASCA

DONAR a conexas, lo més íntegrament possible, la producció artística de la nostra terra, fugint en absolut de tota tendència de procediment o d'escola, heusaquí'l nostre propòsit. Per això en aquestes planes trovaràn la matèria afectuosa acollida, sempre que sien sincera y honradament concebudes y executades, tant aquelles obres que representen la perduració de les idees acadèmiques, com aquelles altres representatives del esperit més ultra radical y moderníssim.

Defugirèm, donchs, sistemàticament, afegir cap comentari a les obres aquí reproduhides car ja'l sòl fet de figurarhi vol dir que les creyem dignes de l'atenció del publich; y, a més, per estar fermament convençuts de que la nostra convivència ab l'art contemporani no'ns permet apreciar el conjunt de l'obra que venim realisant.

Aquests són, donchs, els nostres propòsits, y aquestes són les idees que, com un dogma, guiaràn sempre la publicació del nostre ANUARI, l'èxit del qual creyem assegurat, car esperem que no'ns faltará may la col·laboració de tots els artistes conscients, tant dels que ja són ab nosaltres, com dels qu'encara no hi són, però que, a no tardar gayre, vindrán a sumar el seu esforç al nostre, captintuts de la sinceritat y de la honradesa de les nostres intencions. Creyem qu'es ferma garantia de les nostres esperances, el nom prestigiós d'En Josep Triadó, la competència del qual en aquests afers es de tots reconeguda, juntament ab el del nostre Bibliotecari N'Eusebi Busquets y'l del conegut literat, nostre consoci, En Ramón Miquel y Planas, qui ha vingut assessorantnos en la part literaria de la nostra publicació.

També contribueix bona cosa a mantenir aquest franch optimisme nostre, la expontania y entusiasta acollida que desde'l primer moment trovàrem entre'ls nostres associats. Cal fer especial esment dels senyors En Guillem Puig, Rigalt Granell y C.^a, En Joan Busquets, En Narcís Coll y Saliati, En Joan Furnells, Unió de Fotogravadors, casa Miquel Rius y En Josep Roca y Alemany, els quals han volgut contribuir al major esplendor del nostre ANUARI, costejant el tiratge dels hermosos suplementes que l'il·lustren. A tots ells enviem desde aquestes planes el testimoni de la nostra admiració y del nostre més pregón agraïment.

EDITORIAL

Per a qualsevol referencia relativa
a la publicació d'aquest ANUARI,
dirigir-se a D. Josep Triadó Mayol,
Consell de Cent, 343 - Barcelona.

RENART I C.^A

ART DECORATIU

PINTURA I ESCULPTURA

REPRODUCCIONS, ANTIC I MODERN

MARCS - GRAVATS I FOTOGRAFIES

Diputació, 271 (entre Clarís i P. de Gràcia) BARCELONA

ESCUELA GILI ROIG

**: DIBUJO :
PINTURA
ARTES DE-
CORATIVAS**

Jardín para estudios al aire
libre - PASAJE de la MERCED,
NÚM. 3, BAJOS - BARCELONA

En Series de 25 Ex-libris cada una

I	Serie	5 ptas.
II	»	7 »
III	»	7 »
IV	»	6 »
V	»	7 »
VI	»	9 »
VII	»	7 »
VIII	»	8 »

Cada serie puede ser adquirida indepen-
dientemente,

Primer llibre d'exlibris d'En TRIADÓ, 16 pts.

Pídanse a D. JOSÉ TRIADÓ, Calle Consejo de
Ciento, 343, 3.º - BARCELONA

P. SABATÉ I JAUMÀ

DIBUIXANT

**Figurins de tota mena - Originals per a catàlegs - Cartells
Circulars - Marques - Projectes i direcció d'establiments.**

Aribau, 67 - BARCELONA

OBRA NOVA CERRALLERIA ARTÍSTICA PER P. SABATÉ I JAUMÀ

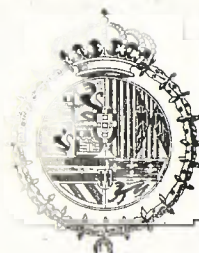
Aquesta obra la constitueix uns 300 dibui-
xos originals, integrats amb 100 làmines.

PREU: **25 PTES.**

El Foment de les Arts Decoratives cuidarà de propor-
cionar aquesta obra als seus associats, amb un des-
compte sobre el seu preu de cost.

MOBLES
ARTÍSTICS
& DECORACIÓ

JOAN BUSQUETS

LÁMPARES, ALFOMBRES, TAPIÇOS, BRONZES
PORCEL·LANES, ANTIGUITATS, &

EXPOSICIÓ, DESPATX I TALLERS : PASSEIG DE GRACIA, 36
TELÉFON A 5314 BARCELONA

Rigalt Granell y Cia

Despacho
Universidad

46

Teléfono. A. 1637

Talleres

Mallorca. 219

sucursal

Hospital. 62

Teléfono. A. 1842

VIDRIERAS ARTÍSTICAS
CRISTALES Y VIDRIOS
PLANOS CURVADOS
DE TODOS TAMAÑOS
GRABADOS BISELADOS

BARCELONA

DECORACION CON
ESMALTES TRANS.
PARENTES Y OPACOS
MONTURAS LATON Y
POMO GALVANIZADO

ESTA CASA HA OBTENIDO DIVERSAS MEDALLAS DE ORO
Y PLATA Y OTRAS NUMEROSAS RECOMPENSAS

**STACCIOLI
ROMOLO**

FUNDICIÓN
DE BRONCE
A CERA PERDIDA

CONSEJO DE CIENTO

Nº 430

BARCELONA

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe

RAMBLA D CANALETES 911

TELÉFON. A. 2766

BARCELONA

PÒRTA
FERRIÇA
10~

VANDOSOM
BRETES
BASTONS
PARAI
GUES
MAR
FILS

BÀRCE
LONÀ

**ENSEÑANZA DIBUJO
Y PINTURA**

**ACADEMIA
BAIXAS**

PARA AMBOS SEXOS

▼
**PINO, NÚM. 1, 1.º, 1.ª
— BARCELONA —**

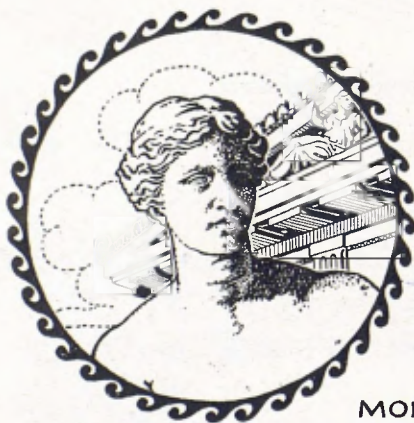
MOSAICOS
ARTÍSTICO-DECORATIVOS

LUIS BRU

MOSAICO CERÁMICO
MOSAICO VENECIANO
MOSAICO ROMANO

CALLE UNIVERSIDAD, 64
BARCELONA

PEDRO RICART

**TRABAJOS DE ESCULTURA
Y ARQUITECTURA EN TO-
DA CLASE DE PIEDRAS Y
MÁRMOLES :
FACHADAS-ESCALERAS-
PANTEONES - LÁPIDAS:**

MODELOS EN YESO DE TODOS LOS ESTILOS

Taller. Paseo Sta Juan nº32.
chaflán Ausias March
BARCELONA

ÁVILA Y C.^A

Paseo de S. Juan, 73 y 75-BARCELONA

Casa fundada en 1872

Teléfono S. P. 306

Premiada en varias Exposiciones

Construcción de cielo-rasos.

Ornamentaciones exprofesas para obras monumentales,
Exposiciones, Teatros, Hoteles, Palacios, Edificios,
Chalets, etc., etc.

Sistema [Armadura Estopa-Yeso] "STAFF"

JUAN PUIGDENGOLAS

EBANISTERÍA

MUEBLES ARTÍSTICOS Y DECORACIÓN

RESTAURACIÓN DE MUEBLES ANTIGUOS

Especialidad en arquetas, reproducciones de
ejemplares antiguos y modelos originales
modernos, retablos, oratorios, etc., etc.

Nueva de San Francisco, 3 - BARCELONA

TALLER DE DORADOS

**VIUDA E HIJOS DE
JUAN SARRADO**

Especialidad
en el decorado de muebles
y altares

Baja de S. Pedro, 42, 2.º, interior
BARCELONA

*Photo-Studi
Arenas*

*Diputació, 251
BARCELONA*

Oriental

ENQVADERNACIONS
D'ART

Mallorca 207-

Barcelona

El Ingenio

*Casa especial para la fabricación
de objetos de cartón*

*Maniquís, Gigantes,
Enanos, Cabezudos y Atrezo
para teatro.*

*Organización y dirección
de toda clase de fiestas,
Iluminaciones eléctricas,
Japonesas y Venecianas.*

Arcadio Escaler Milá

Raurich, 6 - Teléfono 4007 A.

Barcelona

Al Ejército Español

Casa fundada en 1834

Fábrica de artículos militares
Medallas, distintivos y veneras

Condecoraciones nacionales y ex-
tranjeras, sables, espadas, botones
y demás objetos de metal.

Fábrica de galones, cordonería y
bordados de todas clases, en oro,
plata y sedas, para uniformes.

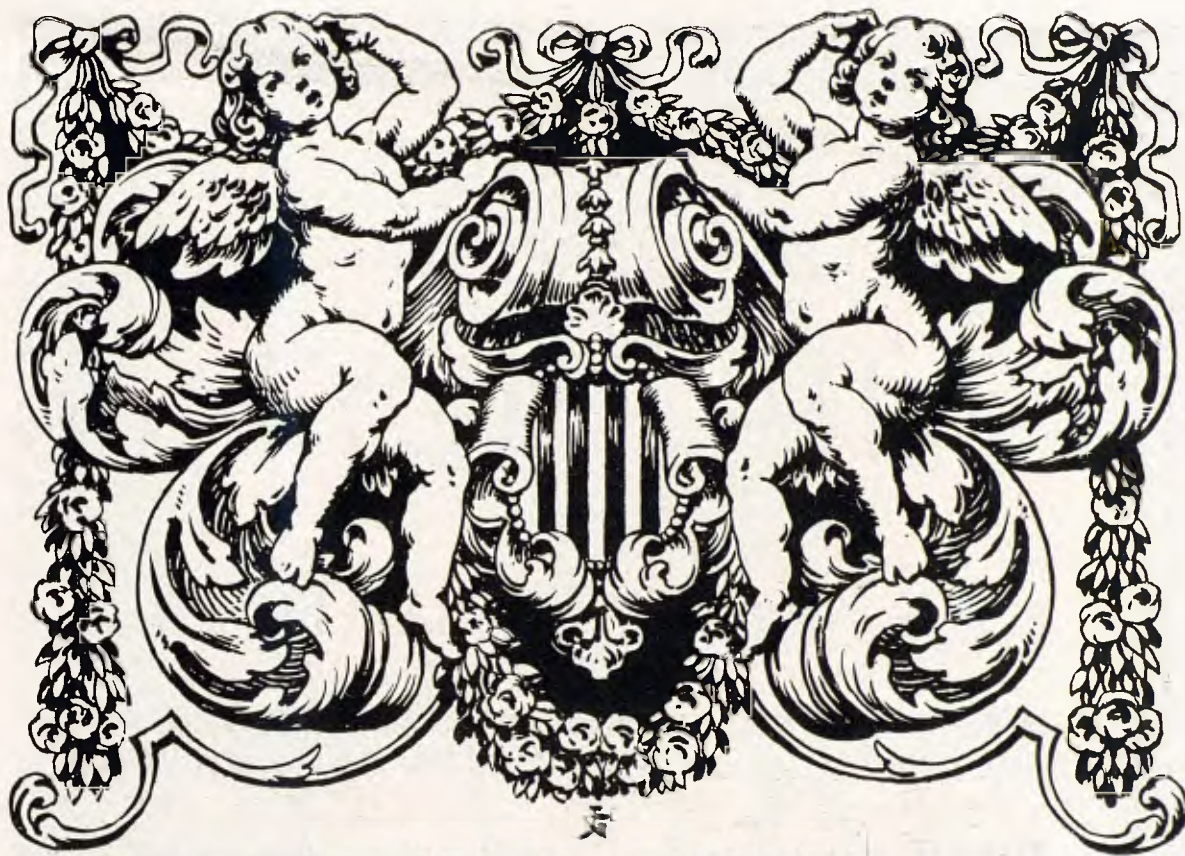
BANDERAS Y ESTANDARTES

GUARNICIONERÍA MILITAR

Hijo de B. CASTELLS (Genaro)

Despacho: Escudillers, 17 - BARCELONA

CERAMICA CATALANA

d'En

JOSEP GUARDIOLA

MAJOLIKES D'ART

Vasos, relleus y rajoles

per la decoració mural y suntuaria

Bonavista, 16 - Barcelona - G.

FABRICA DE CAPSES DE LUXE
PER A BOMBONERIA

VDA. MOYA

CORTS, 642

BARCELONA

GRAN TALLER DE PINTURA
DECORADOS PARA OBRAS

ANUNCIOS, TIENDAS,
PLAFONES DE ARTE, ETC.

ESPECIALIDAD EN DECO-
RADO CLÁSICO FRANCÉS

.....
JOSÉ SAÑES
.....

ESTA CASA SE ENCARGA DE
TRABAJOS EN PROVINCIAS
PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

DESPACHO:
Bruch, 146 — Teléfono G. 689

BARCELONA

Librería Artística

de

C. Martínez Pérez

Fortuny, 12 y Dou, 11 - Barcelona

Ventas al contado y a plazos. Abundan-
tes existencias en toda la variedad de
las manifestaciones del Arte.

Relacionada esta casa con los principa-
les centros editoriales extranjeros, cuenta
constantemente con novedades que
oportunamente da a conocer a su apre-
ciable clientela.

Confíesele cualquier encargo sobre obras
de arte y pídase ver el muestrario o la
obra que se desee.

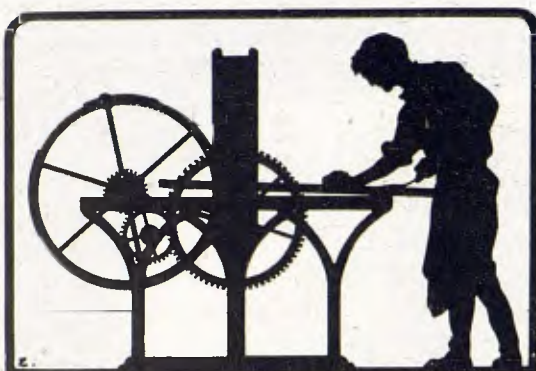
F. GIRO

IMPRESSOR

VALENCIA-233

BARCELONA

Luis Roqués

Estampaciones al tórculo de
toda clase de grabados al agua
fuerte, talla dulce, tarjetería
en plancha, EX-LIBRIS, &

Vía Diagonal, 442-Barcelona
Librería "L'Arxiu"

Grabats Artístichs
y Comercials.

ENRICH JORBA

Tapas de llibres, segells,
etc., etc.

Paradís, n.º 3, 3.ª, 1.ª

BARCELONA

V. TIESTOS E HIJO

METALES PARA LA DECORACIÓN
INDUSTRIAL Y ARQUITECTÓNICA
EN TODOS LOS ESTILOS

CALLE GERONA, 119-BARCELONA

ESPECIAL
EN
REPUJADOS
DE
ARTE

PEDRO CABRÉ

~~~~~FÁBRICAS DE
BISUTERÍA ARTÍSTICA~~~~~
~~~~~ADORNOS CABEZA
EN CELULOIDE~~~~~GUANTES
DE TEJIDO~~~~~PEINES

BAJADA SAN MIGUEL 2 y 2 BIS
BARCELONA

Escultura y Decoración

CASA RIUS

Talleres del Jdo. Corazón de María, bajo la dirección Artística de
Claudio Rius y José Massagué

Para imágenes, altares, vidrieras, metales,
ornamentación en general y cuanto se relaciona
con el Arte Religioso, consultar esta casa

Rosellón, 195 // Teléfono B 208 // Fundada en 1886 // Barcelona (España)

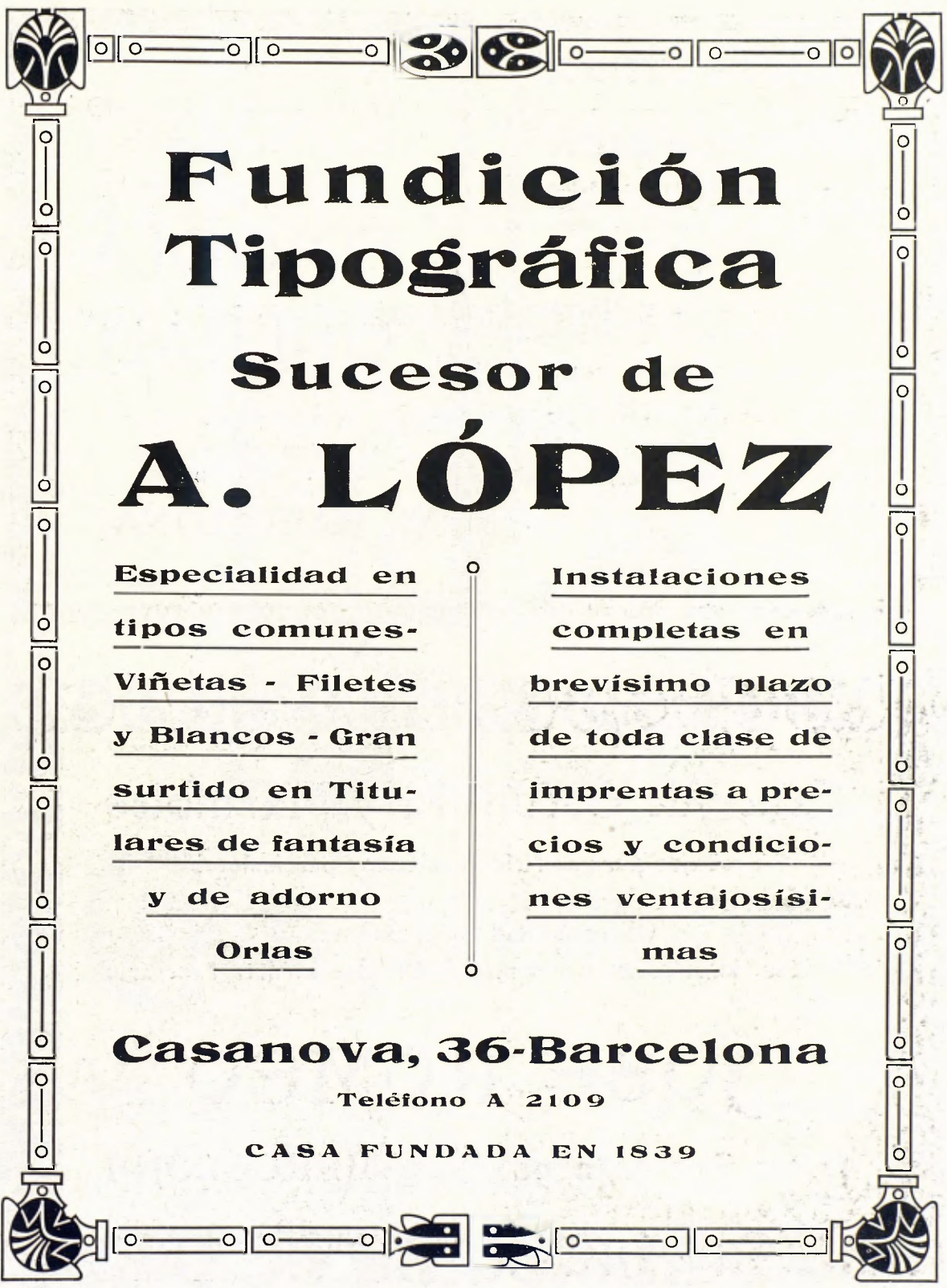

GRABADOS
PARA LA DECORACIÓN
EXTERIOR DEL LIBRO.
RELIEVES PARA CARTONAJES.
CUEROS DE ARTE
(REPUJADOS A MANO)

J. ROCA ALEMANY. CALLE VALENCIA-252
BARCELONA

**PAPERS
PINTATS**
CASA
PALLEJÀ
c. Sta ANA-34.
BARCELONA.

Fundición Tipográfica

Sucesor de A. LÓPEZ

Especialidad en
tipos comunes-
Viñetas - Filetes
y Blancos - Gran
surtido en Titu-
lares de fantasía
y de adorno

Orlas

Instalaciones
completas en
brevísimo plazo
de toda clase de
imprentas a pre-
cios y condicio-
nes ventajosísi-

mas

Casanova, 36-Barcelona

· Teléfono A 2109

CASA FUNDADA EN 1839

ARQUITECTURA Y CONSTRUCCIÓN

Resumen anual de Arquitectura, Bellas Artes, Ingeniería, Decoración e industrias constructivas, así en España como en el Extranjero

DIRECTOR-PROPIETARIO
Don Manuel Vega y March
ARQUITECTO

Tomos I a VI, 1897 a 1902 agotados.

Tomos VII a XX, 1903 a 1916, 35 pesetas uno.

Tomos XXI, 1917 y sucesivos, 40 pesetas uno.

Administración Central:
Cortes, 591 - BARCELONA

ÚTILES DE ESCRITORIO
DIBUJO Y PINTURA

FRIGOLA Y QUERALT

VALENCIA, 199

(ENTRE UNIVERSIDAD
Y ARIBAU)

BARCELONA

TELÉFONO 6.381

Taller de Escultura y Mármoles

Trabajos para edificios públicos y particulares

Especialidad en panteones,
lápidas, inscripciones y demás referentes al arte funerario

JOSÉ ROMEO

Paseo San Juan, 98

BARCELONA

**TALLERS DE SERRALLERIA
ARTÍSTICA Y DE OBRAS ≡**

CARLES TORRABADELL

UNIVERSITAT, 71.

TELÉFONO, 1514 G.

• BARCELONA •

La Baté.

LA PINACOTECA

MOTLLURES
ESTAMPES
GRAVATS
MARCS

Granvia, 644 - Telèfon 5045 A
BARCELONA

Taller de construcció de tota
mena de metalls aplicats a la
EBANISTERIA

ANTONI FONS

Casa fundada l'any 1884

Carrer Fontrodona, 43 - POBLE SEC
BARCELONA

R. SIVNER

ORFEBRE

CORTS CATALANES, 643

BARCELONA

TELÈFON 813 S. P.

V^{DA} DE JOSÉ RIBAS

MUEBLES-DECORACIÓN

LÁMPARAS-METALISTERÍA

PARQUETS PLEGABLES

PATENTADOS

DESPACHO, ALMACENES Y TALLERES

CONSEJO DE CIENTO, 327 Y 329

(ANTES PLAZA DE CATALUÑA, 7)

TELÉFONO A 913

BARCELONA

**LOS EXLIBRIS DE
R. CASALS Y VERNIS**

Todos los coleccionistas pueden adquirirlos con suma facilidad, con solo solicitarlos por cambio a los coleccionistas propietarios que figuran en las listas que facilita gratuitamente

R. CASALS Y VERNIS
Calle Mayor, 28-REUS

o adquiriéndolos por series de 25 ejemplares al precio de 6 y 8 pesetas la serie.

Hay cinco series publicadas

Pronto se pondrá en venta el libro de
Los Cent Primers Exlibris Escullits de R. Casals y Vernis.
al precio de DIEZ PESETAS.

EXLIBRIS ACADEMIA FORTUNY
Agua fuerte, tamaño 25 x 18. Precio: 15 ptas.

**ESTU-
DI-DE-
FOTO-
GRAFIA**

**MAS-
BARCE-
LONA**

**INVENTARI ICONOGRÀFIC D'ESPANYA
EN CURS D'EXECUCIÓ**

ACTUALMENT ARXIU DE MES DE
40,000 CLIXÈS D'ARQUEOLOGIA

**METALLS D'ART
CORBERÓ**
GRANS RECOMPENSES

ARIBAU 103

**TELEFON 1113 G.
BARCELONA**

Suministramos toda clase de materiales, tipos, orlas
y adornos para la instalación completa de imprentas
propias para diarios, trabajos comerciales y edito-
riales, especialmente obras artísticas y de gran lujo,
Facilitamos toda clase de maquinaria tipográfica

Fundición Tipográfica Suc. de J. de Neufville

Barcelona : Madrid

GRANDES ALMACENES AL POR MAYOR Y MENOR

:: Primera casa de España en Alfombras y Artículos para Muebles ::

Higinio Blanco Bañeres **Sucesor de Blanco y Bosch**

Plaza San Jaime - Call, 21 - San Honorato, 1 y 3 - Fruta, 2

Teléfono 190 A - BARCELONA

GRANDES EXISTENCIAS EN CARPETAS, ALFOMBRAS DE TODAS MEDIDAS
Y ESTILOS, PASILLOS DE TODOS ANCHOS

Importación directa de Tapices legítimos SMIRNA y PERSAS (Oriente)

TAPICERIAS, DAMASCOS Y TERCIOPELOS ESTILO ANTIGUO

Telas para tapizar paredes y todo cuanto se fabrica para decorar

CORTINAJES. STORES, VISILLOS Y JUEGOS DORMITORIO EN TUL

Muselina, Bordados y filet alta novedad — Mantas, Edredones, Tapetes y Colchas

LENCERIA y sección especial para confección de ropa blanca para cama y mesa

ARTÍCULOS DE PUNTO

ARTS

CLASSES DE DIBVIX

I PINTVRA

PETITXOL · 1 · 2ª

FUNCIONEN DIARIAMENT DE 8 A 10 DEL VESPRE

GALERIES LAIETANES

ANTIGUITATS :: DECORACIÓ :: ART MODERN

GRANVIA, 613

: TELÉFON A. 4902 :

BARCELONA

EXPOSICIÓN PERMANENTE
Retratos al óleo y al pastel
Tapices de asuntos religiosos

Luis Torras Farell

Profesor del Colegio del S. C.
de RR. PP. Jesuitas

LECCIONES PARTICULARES

Aragón, n.º 297 - bajos
Estudio: Gerona, 90 - 1.º y 2.º

Talleres de Fundición
Elaboración y Restauración
de Metales

Octavio Doménech

Calle de Tallers, 56
Teléfono núm. 2705 - A

Barcelona

**TALLERS DE SERRALLERIA
TREBALLS ARTISTICS
Y DE OBRAS**

ALFRED VILAPLANA

RIERA BARGALLÓ 2
(VILLARROEL ENTRE PROVENÇA Y ROSELLÓ)

BARCELONA

Sabate

CLAPÉS EN CTA.

Fernando, 14 - BARCELONA

Vanos □ Paraigües □ Ombrel'les

西班牙扇子製造所
日本雜貨直輸入商
クラベス、エン、コンマニテイタ

Objectes
del Japó

Veritables
"Satsuma" * *
* * * * "Awata"

"Ivori Wares"

Esmalts * * * *
* "Cloisonne"

Publicaciones Artisticas
en Arquitectura y Artes decorativas

Casa fundada en 1860

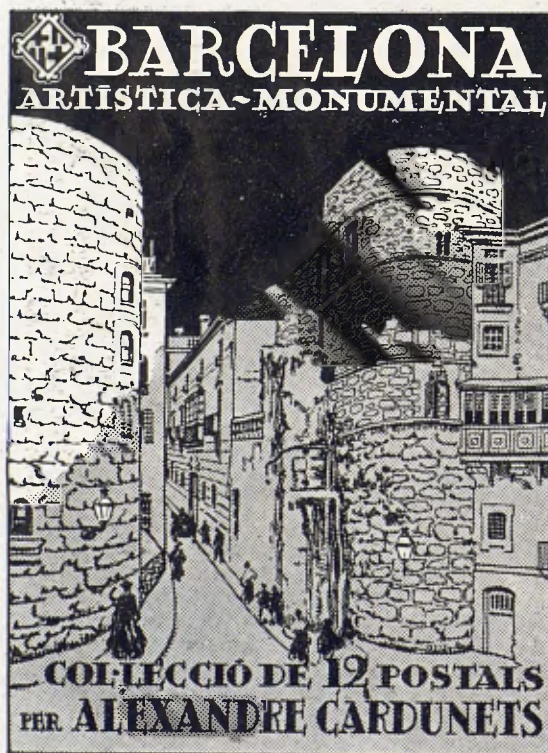
Sucesores de J. M. FABRE, Casellas Moncanut Hnos.

Rambla de Cataluña, 52 - BARCELONA

Primera casa en España de publicaciones Artisticas de
todos los paises de Europa en ARQUITECTURA, ESCUL-
TURA, PINTURA, EBANISTERIA, etc. En publicación:

ARTE Y DECORACIÓN EN ESPAÑA

4 tomos con 84 láminas en cada uno, tamaño 26×35 - Pedid el prospecto ilustrado

G. HOMAR

CALLE CANUDA, N.º 4

BARCELONA

ANTIGÜEDADES
DECORACIÓN
LÁMPARAS
MUEBLES

A. TOLOSA

**PINTURA Y
DECORACIÓN**

Plaza de Letamendi, núm. 29
Calle de Rosellón, núm. 244

teléfono A-2845

A. Tolosa

PROVEEDOR DE

LA REAL CASA

ANTONIO RUIZ

FUNDADA EN 1875

TALLER Y DESPACHO: Sepúlveda, 187-Rda. S. Antonio, 59

SUCURSAL: Pasaje Bacardí - Teléfono A. 3360

**MUEBLES DE ARTE EN TODOS ESTILOS Y
ÉPOCAS : ESPECIALIDAD EN ESTILOS CLÁ-
SICOS : REFINADA INTERPRETACIÓN DEL
ARTE-ESPAÑOL : BRONCES DECORATIVOS**

Proyecto y ejecución para grandes obras : Talleres montados con todos
los adelantos modernos : Secaderos de maderas de exclusiva propiedad

LUIS SOLER PUJOL

DIRECTOR - PROPIETARIO DEL MUSEO PEDAGÓGICO
DE CIENCIAS NATURALES

PLAZA REAL, 10 — BARCELONA

PROVEEDOR DEL MINISTERIO DE INSTRUCCIÓN PÚBLICA Y BELLAS ARTES — SECCIÓN ESPECIAL
DE MATERIAL PARA LAS ESCUELAS DE ARTES Y OFICIOS Y BELLAS ARTES, COMO SON: PREPA-
RACIONES DE ANIMALES ARTÍSTICAMENTE NATURALIZADOS; COLECCIONES DE
INSECTOS, MOLUSCOS, PLANTAS, ESQUELETOS, ETC. — PÍDANSE CATÁLOGOS

MIRIA

JOGUINES D'ART

ROSSELLÓ, 206-BARCELONA

TELÉFON G - 388

PRIMERA I ÚNICA CASA QUE HA FABRICAT
LES JOGUINES DE ROBA CARACTERÍSTIQUES
DE NUREMBERG

JOGUINES DE FUSTA ♦ ESPORTS INFANTILS

CONSTRUCCIONS MODERNÍSSIMES

BOMBONERIA ♦ BIBELOTS ♦ PORCEL·LANES

MOBLES I DECORACIÓ D'HABITACIONS
PER A INFANTS

J. MORAGAS

ANTIGÜEDADES Y
OBJETOS DE ARTE

CASA CENTRAL:

PLAZA DE LA CATEDRAL, 2

TELÉFONO A - 3263

SUCURSAL:

CONDES DE BARCELONA, 10

BARCELONA

L'Arxiu de
Libreria de
Joan B. Batlle

Cia Diagonal, 442 // Barcelona

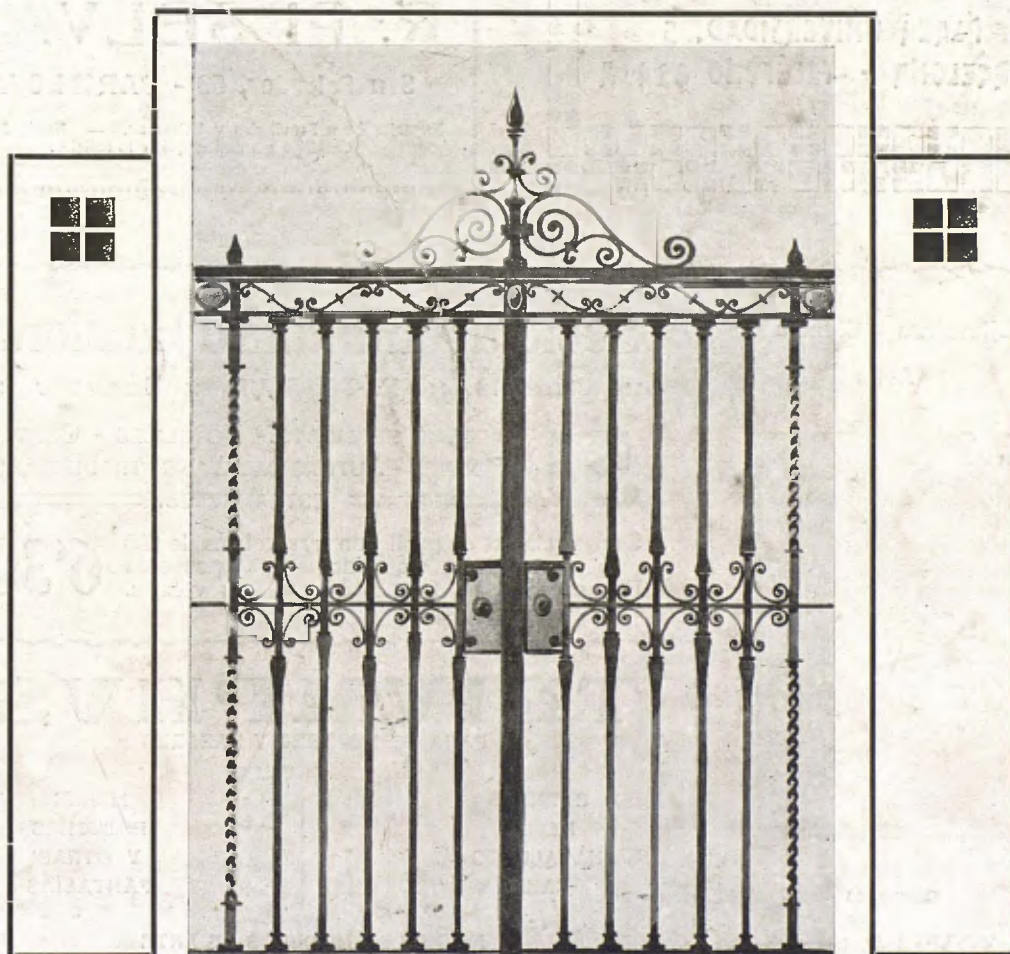
Compra y venda de llibres an-
tichs y moderns. // Aquesta
llibreria s'encarrega de pro-
porcionar a sos clients totes les
obres, tan antigües com moder-
nes, referents a Catalunya y a
Espanya. // Publica periódica-
ment catàlechs, que envia
de franch a sos clients.

Taller de Cerralleria Jacinto Cuyás

Especialitat en tribunes, vidrieres,
treballs artístics i tot lo referent
al ram de construcció

Carrer Provença, 155 - Barcelona
(davant del Hospital Clínic)

Sucursal: Carrer dels Caputxins, 1 - Sarrià

ORSOLA, SOLÁ Y C.^A

PROVEEDORES DE LA REAL CASA
MOSAICOS HIDRÁULICOS

**NUEVA COLECCIÓN
DE DIBUJOS MODERNOS**

PRODUCCIÓN ANUAL:
180,000 METROS CUADRADOS

PLAZA UNIVERSIDAD, 5
BARCELONA - TELÉFONO 834 A

Marca

Registrada

MANUFACTURA Española de COLO-
RES Extra-finos, preparados al óleo en
tubos para PINTURA ARTÍSTICA

R. Pi SELVAS

San Salvador, 60 - BARCELONA

Exportación a Provincias y Ultramar. — Envío franco
Catálogo general a quien lo solicite.

Literatura - Ciencia

Art

Carme, 18

R. TOBELLÀ, impressor

Societat Catalana d'Edicions

:: Carme, 18 :: R. TOBELLÀ :: Impressor ::

51

VOLUMS PUBLICATS - NOVEL·LES - CONTES
POESIES - AUTORS CATALANS I TRADUCCIONS
ESTRANGERES

Semestralment es publiquen tres volums de 200
o mes pàgines, en rústica. . . pessetes
Enquadernats en tela, 9'30 els tres volums.

6'30

TRIVMPHVS

PARA IMPRESORES Y BAZARES

CARNETS
MODAS
NATALICIOS
BAILE

MENUS
ESTUCHES
Y OTRAS
FANTASÍAS

MÁS DE 200 MODELOS DE ARTE

R. TOBELLÀ - Impresor - CARMEN, 18

M. Domingo Peris // Escultor

Calleres de Escultura

— Pintura y Decorado —

Reproducciones

Calle de Lauria, 155

Salida Mariana // Exposición y Venta

Paseo de Gracia, 62 // Teléfono B. 1317 // Barcelona

A. COMAS

MOBLES ARTISTICHS

ESPECIALITAT
EN ELS MOBLES
✻ D'ESTIL ✻

PETRITCHOL, N.º 1, TENDA

BARCELONA

Bordados Artísticos:
Almacenes y Talleres: **JORBA**

Manresa-Borne, 36-Barcelona-Call, 13-15

Biosca Priu & C.^a

Succesors de H. Oliva

Caller de daurats

✻ Altars ✻

Decoració d'Imatges.

Reproduccions en pasta d'objectes d'Art.

Imitacions a metalls, marfil y marbres.

Secció especial per a la restauració de tota mena d'antigüetats

Concell de Cent, 368
(entre Bruch y Girona)

Barcelona

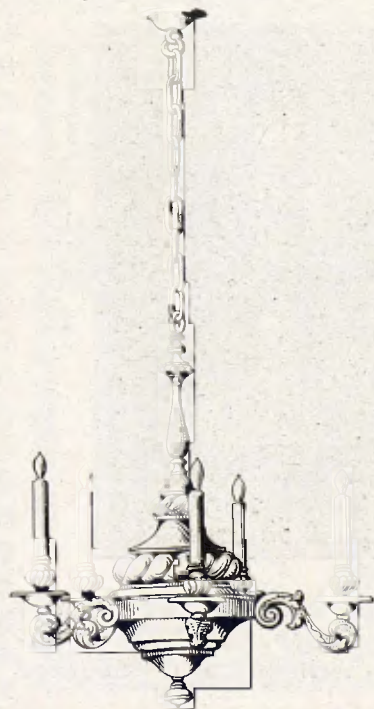
Antigua Casa Texidor

MODESTO TEXIDOR

Artículos de dibujo, pintura y escritorio
Especialidad en material para
ingenieros y arquitectos

Rambla Cataluña, 89 - Barcelona

TELÉFONO 1372 G

Santiago Bolívar

Rambla Cataluña, 43

BARCELONA

Bronces para muebles
Lámparas ■ Marqueterías
Barras para cortinas

Fábrica de Bordados y Tejidos Mecánicos
Francisco Cardona, S. en C.
 Sucesores de Viuda de Juan Peitx Solá

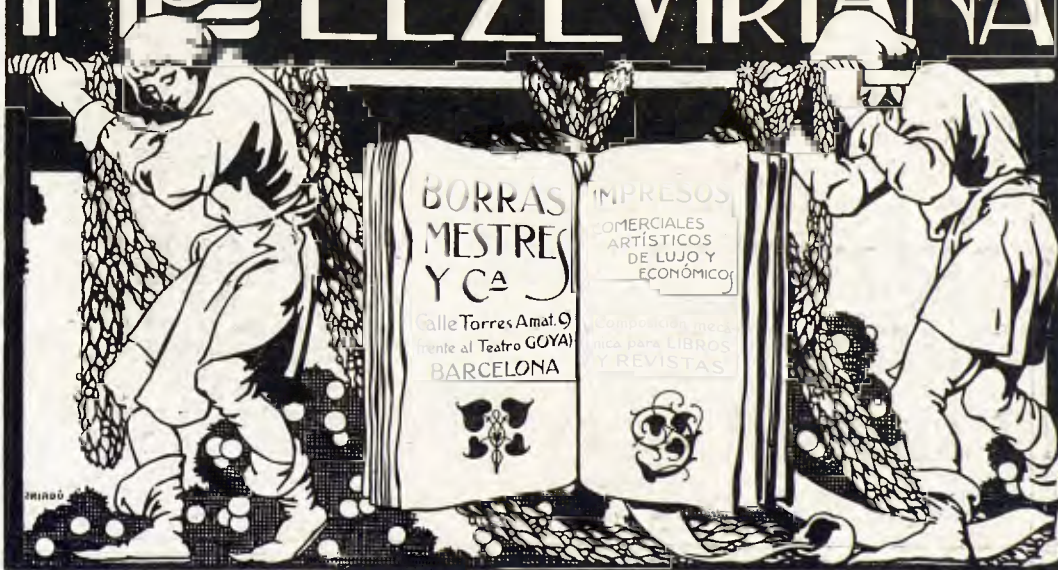
Domènech, 7 - Barcelona - Teléfono 443 G

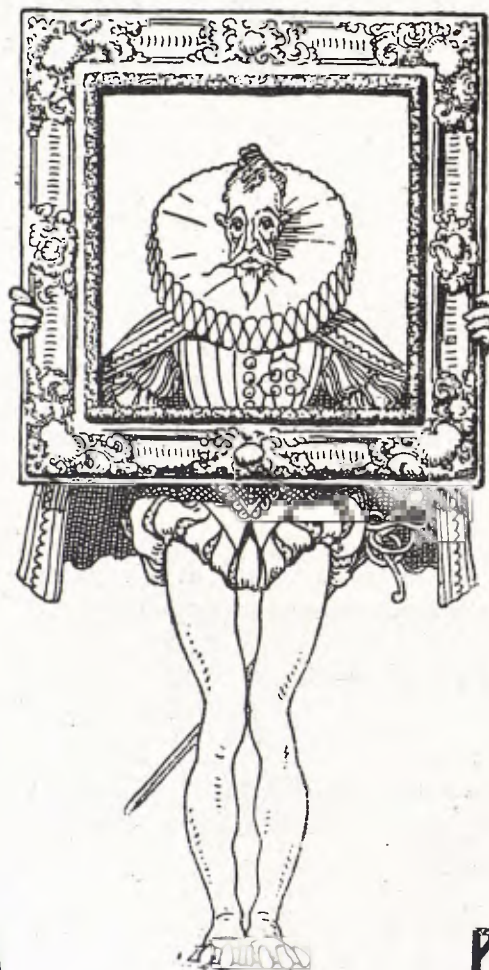
Representante General para España y
 Portugal: T. TOVANI - Paseo de Gra-
 cia, 49 - Teléfono 1291 G - Barcelona

***Editorial y Libreria
de Arte - M. BAYÉS
Tallers, 32 - Barcelona
Teléfono núm. 1036 A.***

IMP. EL ZEVI RIANA

ESTEVA Y CIA

FABRICA
DE
MARCS
I
MOTLLURES

PASSEIG
DE
GRACIA
18
BARCELONA

TAULA DE MATERIES

Coberta.	—
Exlibris Universal	—
Portadella.	—
Portada.	1.
Pax	3.
Llistes de Socis.	5.
Consell Directiu.	7.
Socis Protectors.	7.
Llista General de Socis	8.
Socis Corresponsals.	12.
Junta General del Foment de les Arts Decoratives.	13.
Memoria del Secretari, per Pau Sabaté.	15.
Memoria del Bibliotecari, per Eusebi Busquets	17.
Memoria del Conservador del Museu, per Josep Triadó y Mayol	18.
Moviment de Caxa de Desembre de 1918 a Setembre de 1919	20.
Presupost per a 1919-1920	20.
Registres d'Inventari de la Biblioteca y del Museu	21.
Biblioteca. Registre d'Inventari.	22.
Museu. Registre d'Inventari.	32.
En Benet Malvehy y Piqué y els seus texits	39.
Benet Malvehy y Piqué 1837-1892	41.
Art Modern	47.
Varia	115.
Gravats catalans dels segles XV y XVI, per R. Miquel y Planas	217.
El Taller-Museu Masrera	137.
A. B. C. D. E. Association belge des Collectionneurs et Dessinateurs d'Exlibris, <i>Exposition de José Triadó Mayol, Setembre, 1919. Exposition de Antonio de Guezala, Decembre, 1919</i> , per Madame C. Titz.	138.
Nostra Tasca	139.
Editorial	140.
Anuncis de industries artistiques	1.
Taula de Materies	—
Taula d'Artistes	—
Taula d'Anunciants.	—
Colofó	—

TAULA D'ARTISTES

Alarma, Salvador	50.	Mestres, Apeles	29.
Areñas	97.	Mestres, Felix	86.
Ávila y C. ^a	95 (2).	Neufville, Suc. de J. de	107.
Aymat Tomás	58, 59, 60.	Pallejà, Josep	96.
Bell, Robert A	25 (4).	Pey, Josep	93 (1 y 2).
Biosca Priu y C. ^a Suc. de Oliva	57.	Puig, Guillem	84 (1).
Bronzino	37 (2).	Puigdemolas, Joan	94 (2 y 5).
Busquets, Eusebi	85 (3), 108 (4).	Renart, Dionís	38.
Busquets, Joan	62, 63.	Renart, Joaquim	27 (2).
Cabré, Pere	84 (2).	Renart y C. ^a	55.
Cambelloti, Duilio	30.	Ribas, Vda. de Josep	65.
Cardunets, A.	109 (3).	Ricart, Pere	75 (2).
Cardús, Josep	82 (1), 84 (3), 94 (1 y 3).	Rigalt, Granell y C. ^a	34 (2), 35, 52, 53.
Casals y Vernis, R.	109 (1), 113 (2).	Rigol, R.	109 (4).
Castells, Joaquim y Marian	83.	Riquer, Alexandre de	25 (2).
Castells, M.	110 (4).	Rius, Josep	93 (3).
Colom, J.	37 (3).	Robbia, Lucca della	28.
Coll Salietí, N.	91.	Roca, A.	36 (2).
Corberó, Pere	72 (2), 73.	Roca, Josep	102, 103.
Cornet, G.	108 (3), 114 (2).	Romeo, Josep	49 (1 y 3), 75 (1).
Cuchy, J.	114 (1).	Rosembach	130 y 131.
Cuyás, Jacinte	71.	Roviralta, Josep M. ^a	26 (2).
Dalmau, Lluís	34 (1).	Ruiz, Antoni	61.
Esteva y C. ^a	95 (1).	Sabaté, Pau	95 (3), 108 (2).
Fàbregas, J.	110 (1).	Sarrado, Salvador	56.
Ferré, Adelayda	82 (2), 101.	Spindeler, Nicolau	130 y 131.
Figuerola, Joaquim	99 (2), 110 (2).	Staccioli, Ròmul	72 (1), 74.
Furnells, Joan	89.	Sunyer, Ramón	80, 81, 105.
Fuxá, Manuel	49 (2).	Tiestos, Francesch	76.
Galerías, Puig	67.	Titz, L.	109 (2).
Geiger, Willi	25 (3).	Torrabadell, Carles	66, 69.
Gosé, Xavier	33 (2 y 3).	Triadó, Josep. <i>Marca de edició, Exlibris</i>	
Guardiola, Josep	85 (1 y 2), 94 (4 y 6).	<i>Universal</i>	27 (3), 36 (1),
Holbein, Hans	37 (1).	79 (1 y 2), 106, 108 (1), 111, 113 (1 y 3), 114 (3).	
Junceda, J.	110 (3).	Unión de Fotógrafadores	87.
Junyent, Olaguer	51.	Utrillo, Miquel	26 (3).
Malvehy y Piqué, Benet	43, 44, 45, 46.	Vergos, Pau	36 (3 y 4).
Martín Fernández de la Torre, Nestor	33 (1).	Vilaplana, Alfred	70.
Masriera, Lluís	77, 78, 79, (3), 137.		

TAULA D'ANUNCIANTS

Areñas, (Photo-Studi)	VIII	La Pinacoteca	XX
Arquitectura y Construcción	XVIII	L'Avenç	X
Arts	XXIV	Lisbona, J.	XXIV
Ávila y C. ^a	VII	López, A.	XVII
Baixas (Academia)	VI	Martínez Pérez, C.	XII
Basa y Pagés	XXXII	Mas	XXII
Batlle, Joan	XXXII	Miquel y Rius	IX
Bayés, M.	XXXIX	Miria	XXXI
Biosca, Priu & C. ^a Succesors de Oliva	XXXVII	Moragas, J.	XXXII
Blanco Bañeres, Higinio	XXIV	Moya, Vda	XII
Bolívar, Santiago	XXXVII	Neufville, Suc. de J. de	XXIII
Brú, Luis	VI	Orsola, Solá y C. ^a	XXXIV
Busquets, Joan	III	Pallejá, J.	XVI
Cabré, Pedro	XV	Pi Selvas, R.	XXXIV
Cardona S. en C., Francisco, Sucesores
de Vda. de Juan Petix Solá	XXXVIII	Puigdengolas, Juan	VIII
Cardunets, Alexandre	XXXVIII	Renart y C. ^a	I
Cardús, J.	V	Ribas, Vda. de José	XXI
Casals y Vernis, R.	XXII	Ricart, Pedro	VI
Casellas, Moncanut Hnos. Sucesores de
J. M. Fabre	XXVIII	Riera, Esteve	IV
Castells (Genaro), Hijo de B.	X	Rigalt, Granell y C. ^a	IV
Castells, Joaquín y Mariano	XXXVI	Rius (Casa)	XVI
Clapés, en Cta.	XXVII	Roca Alemany, J.	XVI
Comas, A.	XXXVI	Romeo, José	XVIII
Corberó	XXII	Roqués, Luis	XIV
Cuyás, Jacinte	XXXIII	Ruiz, Antonio	XXX
Doménech, Octavio	XXVI	Sabaté i Jaumá, P.	II
Domingo Peris, M.	XXXV	Sañes, José	XII
Escaler Milá, Arcadio	X	Sarrado, Juan	VIII
Escofet y C. ^a E. F.	XXX	Saurí Sirés, A.	XXXVIII
Esteva y C. ^a	XL	Soler Pujol, Luis	XXX
Fons, Antoni	XX	Staccoli, Romolo	IV
Frigola y Queralt	XVIII	Sunyer, R.	XX
Galerías Laietanes	XXV	Texidor, Modesto	XXXVII
Gili Roig	II	Tiestos e Hijo, V.	XIV
Giró, F.	XIII	Tobella, R.	XXXIV
Guardiola, Josep	XI	Tolosa, A.	XXIX
Homar, G.	XXVIII	Triadó, José	II
Imp. Elzeviriana	XXXIX	Torrabadell, Carles	XIX
Jorba	XXXVI	Torras Farell, Luis	XXVI
Jorba, Enrich	XIV	Tovani, T.	XXXVIII
		Vilaplana, Alfred	XXVI

EN LA CIUTAT DE BARCELONA EL DIA XXX DE
MARÇ DE MCMXX, FOU ACABAT D'ESTAM-
PAR AQUEST ANUARI PER EN BO-
RRÁS, MESTRES Y C.^a, DE LA
IMPREMTA ELZEVIRIANA

